ἡ Παιδόπολις

11

PHOTO-OFFSET
ΠΕΧΛΙΒΑΝΙΔΗ

ἡ Παιδόπολις

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΙΟΥΝΟΥ 1950
ΕΤΟΣ Α', ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 11

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:
Ὀργανισμοί, Τράπεζαι, Ἑταιρεῖαι . . . . . Δρχ. 100.000
Δῆμοι καὶ Κοινότητες ἄνω τῶν 5.000 κατοίκων καὶ ἰδιῶται . . . . » 50.000
Λοιποὶ Δῆμοι καὶ Κοινότητες καὶ Σχολεῖα . » 25.000
Μαθηταί, Πρόσκοποι, Ὁδηγοί, Στρατιῶται . » 10.000
Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 5 ἢ Λίραι 2

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: ΧΑΡ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ, Κορυζῆ 11

* Ἐλάβαμε τὶς συνεργασίες γιὰ τὶς σελίδες «τὰ παιδιὰ γράφουν» καὶ «σπαζοκεφαλιῶν», ἀγαπητοί φίλοι, Γιῶργο Παπαδόπουλε (Νάξο), Παῦλο Μπουζίνη (Βέρροια), Ἰάκωβε Ἐμ. Ψαρρᾶ (Νάξο), Γεώργιε Λιάννη (Ἀμύνταιο), Ζήση Χῶτο (Θεσσαλονίκη), Κων. Σιμωνίδη, Κυριακούλα Σωτηροπούλου (Ζαχάρω) καὶ Χρ. Κότινα (Ριγγλάδες Κερκύρας). * Δὲν εἶναι καθόλου κακὸ τὸ ποίημά σου μικρὲ φίλε Ἱπποκράτη Μεταξᾶ (παιδόπολη Ἁγία Εἰρήνη, Θεσσαλονίκης). Θὰ δημοσιευτῇ ἴσως στὴ σελίδα «τὰ παιδιὰ γράφουν». * Ἀκριβὴς ἡ λύση τοῦ αἰνίγματος φίλε Γεώργιε Ἐμμ. Λομπράνο (Νάξο). Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλὰ σου λόγια καὶ περιμένουμε τὴν ἀπάντησή σου στὸ Διαγωνισμό. * Ἐλάβαμε Ναπολέων Σαΐνη (Ἰωάννινα) τὴ συνεργασία σου καὶ σ' εὐχαριστοῦμε. * Καὶ τὸ δικό σου ποίημα πήραμε Κατίνα Ἰωάννου Κοροβέση. Δὲν εἶναι καθόλου κακό. * Διαβάσαμε τὸ ποίημά σου Νικ. Παπαδόπουλε (Ἔδεσσα). Δὲν εἶναι πετυχημένο. * Διαβάσαμε μὲ συγκίνηση τὴν ἐπιστολή σου, Γεώργιε Ἀναγνωστόπουλε (Κόρινθο). Καὶ τὸ ποίημά σου καλό. Ἀλλὰ μεγάλο! * Ἐλάβαμε τὸ γράμμα σου Βασιλάκη Σιμόπουλε (ἔτσι εἶναι τὸ ὄνομά σου ἢ δὲν διαβάσαμε καλά;), (Πρέβεζα) καὶ χαρήκαμε πολὺ γιατὶ ἀποκτήσαμε ἕνα τόσο καλὸ φίλο σὰν καὶ σένα. Δὲν εἶναι κακὰ τὰ ποιήματά σου. Ἀλλὰ πρέπει νὰ δουλέψης πολὺ ἀκόμη γιὰ νὰ γράψης πάρα πολὺ καλά. Νὰ ἐδῶ ἕνα ἀπὸ τὰ τετράστιχά σου ἀπὸ τὴν 25η Μαρτίου νὰ τὸ καμαρώσης τυπωμένο:

Ἡμέρα ποὺ τὴν εὐλόγησε
ὁ Γερμανὸς στὴ Λαύρα.
Ἡμέρα ποὺ ξεχύθηκε
τῆς Λευτεριᾶς ἡ αὔρα...

* Καὶ τὸ νέο σου ποίημα τὸ ἀφιερωμένο στὴν ἄνοιξη, Νίκο Π. Κολοβὲ (Ἀλμυρὸ), ἔχει καὶ τὰ προτερήματα καὶ τὰ ἐλαττώματα τοῦ προηγουμένου. Δείχνει πὼς θὰ μπορέσης, ἐργαζόμενος, νὰ γράψης μιὰ μέρα καλά. Μὰ πρὸς τὸ παρὸν εἶναι μόνο καλὴ κι' εὐγενικὴ προσπάθεια. Νὰ μερικὰ ἀπὸ τὰ τετράστιχά σου :

Πέρασ' ὁ χειμῶνας
μὲ χιόνια καὶ βροχές
κι' ἔφτασε ἡ ἄνοιξη
μὲ γέλια καὶ χαρές.
Τὰ χελιδόνια ἦρθαν
μὲ ὅλες τὶς μορφιὲς
ποὺ διαθέτει ἡ ἄνοιξη
σὲ ὅλες τὶς μεριές !...

Αὐτὸ τὸ «μὲ ὅλες τὶς μορφιὲς» τί τὸ ἤθελες; Δὲν προτιμοῦσες καλύτερα νὰ πῆς «μ' ὅλες τὶς ὀμορφιές»; Ἔπειτα ἐκεῖνο τὸ «διαθέτει» καὶ «τὶς μεριὲς» εἶναι τόσο ἀντιποιητικά!... * Ἡ συνεργασία σου Ἀθαν. Τόλια (Αὐλῶνα) πῆρε τὸ δρόμο της γιὰ τὴ σελίδα «τὰ παιδιὰ γράφουν». * Σὲ γράψαμε συνδρομητὴ Παυσανία Μυλωνᾶ (Ἄθυτον Κασσάνδρας). Καὶ βέβαια μπορεῖς νὰ στέλνης ὅ,τι θέλεις στὸ περιοδικό. Καὶ συνεργασίες καὶ σπαζοκεφαλιὲς καὶ ὅ,τι νομίζεις. Καὶ θὰ δημοσιεύουνται φυσικά, ἐφόσον θὰ ἐγκρίνωνται. * Οἱ σπαζοκεφαλιές σου, δόθηκαν στὸν ἁρμόδιο συντάκτη Γεώργιε Μπούτση καὶ Γεώργιε Λιάνη (Ἀμύνταιο). * Σ' εὐχαριστοῦμε Νίκο Γιαννούλη καὶ γιὰ τὰ καλά σου λόγια καὶ γιὰ ὅσα μᾶς ἔστειλες. Δὲν εἶναι ὅλα καλά, μὰ δείχνουν πὼς ξέρεις νὰ κρίνης καὶ θὰ μάθης μιὰ μέρα νὰ γράφης πολὺ καλά. Νὰ ἐργάζεσαι λοιπὸν καὶ νὰ μᾶς στέλνης κάπου-κάπου ὅ,τι γράφεις. Τὶς σπαζοκεφαλιές σου τὶς δώσαμε στὸν ἁρμόδιο συνεργάτη μας. * Καὶ βέβαια δεχόμαστε τὴ συνεργασία σου φίλε Παν. Ζ. Καραμήτσιο (Ἀθήνα). Μὲ τοὺς ἴδιους ὅρους φυσικὰ ποὺ δεχόμαστε κάθε παιδιοῦ τὴ συνεργασία. Καὶ οἱ δικές σου σπαζοκεφαλιὲς πῆραν τὸ δρόμο τους. * Καλὴ ἡ ἐκθεσούλα σου, μικρὲ Θεοχάρη Δραγούμη (Ψυχικό). Ἀλλὰ δὲν εἶναι δημοσιεύσιμη. Γράψε κάτι ἄλλο καλύτερο. * Πήραμε ἀπὸ τὴν Παιδόπολη «Ἅγιος Γεώργιος» Καβάλλας τὶς συνεργασίες τῶν παιδιῶν: Ἀχιλλέα Τριανταφυλλίδη, Ἀναστασίας Ξενιτίδη, Ἄννας Ζαμπατέλλη, Κούλας Τσατάλη, Κυριακῆς Τσατάλη, Παναγιώτη Τσελεπίδη, Φωτεινῆς Κερασίδου καὶ Γεωργίου Κεραμιτζῆ. Συγχαίρουμε καὶ τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς δασκάλους τους γιὰ τὴν ὡραία ἐργασία. Ὁ χῶρος δυστυχῶς δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ δημοσιεύσωμε ὅλα ὅσα μᾶς ἔστειλαν. Θὰ δημοσιεύσωμε ὅμως τὰ καλύτερα. * Πολὺ καλὸ καὶ συγκινητικὸ τὸ γράμμα σου στοὺς μαθητὲς τοῦ χωριοῦ σου μικρὲ Ἰωάνη Χρηστίδη (Μικροχώρι Καστοριᾶς). * Πήραμε ἀπὸ τὴν παιδόπολη τοῦ Ἰωσηφογλείου τὶς συνεργασίες τῶν τροφίμων Εὐαγγέλου Στεφανίδη, Δαμιανοῦ Χριστοφορίδη καὶ Δημητρίου Τσιαλκοπούλου. Εἶναι καλὲς καὶ οἱ ἁρμόδιοι τῆς παιδόπολης ἄξιοι συγχαρητηρίων. Θὰ κάνωμε ὅ,τι μποροῦμε νὰ τοὺς εὐχαριστήσωμε κι' αὐτούς. * Οἱ σπαζοκεφαλιές σου, Εὐστάθιε Μπακίρτση (Ἔδεσσα) δόθηκαν στὸν συντάκτη μας. * Χαράλαμπε Τσάκα (Ἰωάννινα). Πολὺ καλὰ καὶ τὰ δυὸ ποιήματά σου μὲ τὸν τίτλο «Τὸ χωριὸ», «Τὸ μικρὸ ὀρφανὸ» καὶ «Τὸ καλοκαίρι». Μὴ γράφης στὶς δυὸ ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. Τὸ ἐπαναλαμβάνουμε αὐτὸ γιὰ σένα καὶ γιὰ ὅλους γιὰ τελευταία φορά. * Σ' εὐχαριστοῦμε πολὺ Νίκο Κουφάκη, γιὰ ὅσο μᾶς γράφεις. Τὶς σπαζοκεφαλιές σου τὶς δώσαμε στὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας. * Ποιὸς μᾶς ἔστειλε τὸ «Λαβύρινθο μὲ τὴν γάτα καὶ τὸ ποντίκι»; Ξέχασε νὰ σημειώση τὸ ὄνομά του. Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ συστήνουμε στοὺς φίλους μας: Μὴ λησμονεῖτε σὲ ὅ,τι μᾶς στέλνετε νὰ βάζετε τὸ ὄνομά σας καθαρὰ γραμμένο καὶ τὴ διεύθυνσή σας. * Εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅλα, Κλεόβουλε Εὐσταθίου Βαχάρογλου (Ἀλεξανδρούπολη). Τὸ παραμύθι σου πολὺ γνωστό. Στεῖλε μας κάτι πιὸ πρωτότυπο. Κανένα παραμύθι ἢ θρῦλο τοῦ τόπου σας. * Ι. Β. Χωριατέλλη. Ἀπαντᾶμε στὶς ἀπορίες σου. Δὲν μπαίνει κανένας περιορισμός. Γράψε ὅσες λέξεις θέλεις. Προτιμᾶμε ὅμως μεταξὺ δύο καλῶν τὸ πιὸ σύντομο! Ὄχι. Δὲν βάζομε δυὸ κομμάτια τοῦ ἴδιου. Αὐτὸ ἀποκλείεται γιατὶ δὲν ἔχουμε ἐπαρκῆ χῶρο. Κι' ἐμεῖς θέλουμε νὰ βάζωμε ὄχι τοῦ ἴδιου, ἀλλὰ ὅσο μποροῦμε περισσοτέρων νεαρῶν συνεργατῶν μας. Γιὰ τὸ «Παρεξηγημένο μυστικὸ» δὲν ἔχουμε παρὰ νὰ σοῦ ἀπευθύνωμε ὁλόθερμα τὰ συγχαρητήριά μας. * Καλὲς καὶ οἱ τρεῖς σου συνεργασίες, Γιαννάκη Κορίδη (Ἰωσηφόγλειο). * Πήραμε τὴ συνεργασία σου Βασιλάκη Πλεσκασοβίτη (Αἴγιο). Εἶναι πολὺ καλή. * Μάλιστα «Θεσσαλέ». Δὲν ἔχουμε ἀντίρρηση νὰ σὲ λέμε μ' αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο. Οἱ

(Συνέχεια στὴ σελ. 262)

ΠΙΝΔΟΣ

ΗΠΕΙΡΟΣ

Ἡ "Πρώτη Μητέρα" γιὰ τὸ ἔτος 1950

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΗ ΔΕΧΤΗΚΕ ΤΟΝ ΤΙΤΛΟ ΠΟΥ ΤΗΣ ΑΠΕΝΕΙΜΕ Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΔΩΝ ΜΗΤΕΡΩΝ

Ὁ Σύλλογος τῶν «Ἀμερικανίδων Μητέρων» ἀπένειμε στὴν Α. Μ. Τὴν Βασίλισσα τὸν τίτλο τῆς «Πρώτης Μητέρας» γιὰ τὸ ἔτος 1950.

Ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα δέχθηκε τὸν τίτλο καὶ ἔστειλε τὸ παρακάτω μήνυμα ποὺ διαβάστηκε ἐκ μέρους της ἀπὸ τὸν Ἕλληνα ἀντιπρόσωπο στὸν «Ὀργανισμὸ Ἡνωμένων Ἐθνῶν» κ. Κύρου, σὲ γιορτὴ ποὺ δόθηκε στὴ Νέα Ὑόρκη:

Μὲ πολὺ μεγάλην ὑπερηφάνειαν καὶ εὐχαρίστησιν ἀποδέχομαι τὸν τίτλον τῆς «ΠΡΩΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ τοῦ ἔτους, ἰδίως διότι αἰσθάνομαι ὅτι ὁ τίτλος αὐτὸς ἀπονέμεται σὲ ὅλας τὰς μητέρας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὸ ψυχικὸν σθένος, τὸν ἀλτρουϊσμόν τὴν τρυφερότητα καὶ τὴν πίστιν ποὺ ἔδειξαν μέχρις ἀφαντάστου σημείου κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν δοκιμασιῶν, τὰς ὁποίας ὑπέστη ἡ Ἑλλὰς καὶ ἰδίως αἱ Ἑλληνίδες μητέρες, τὰ τελευταῖα ἔτη.

Ποτὲ δὲν ἐκλονίσθησαν, δὲν ἐλιποψύχησαν, ὅταν τὰ παιδιά τους προσέφεραν τὸ αἷμα τους διὰ νὰ σώσουν τὰ ἰδανικὰ τῆς φυλῆς καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, σὲ ἕνα πόλεμο τόσο σκληρὸ καὶ ὕπουλο, τὸν ὁποῖο ἡ Ἱστορία τῆς Ἀνθρωπότητος ἐπὶ αἰῶνας θὰ μνημονεύη μὲ φρίκη.

Δὲν ἔχασαν τὸ θάρρος τους ὅταν ἔβλεπαν τὰ σπίτια τους νὰ καίγωνται καὶ μαζὶ μ' αὐτὰ ὅλα τους τὰ ἀγαθά.

Δὲν ἔχασαν τὴν πίστιν τους ὅταν τοὺς ἅρπαζαν μέσα ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τὰ παιδιά τους μὲ σκοπὸ ἀπὸ τὸν ὁποῖο χίλιες φορὲς προτιμότερος θὰ ἦταν ὁ θάνατος.

Μέσα σ' ὅλες αὐτὲς τὶς δοκιμασίες, πρὸ τῶν ὁποίων κάθε ἀδυναμία θὰ ἦτο δικαιολογημένη καὶ φυσική, ἔδειξαν τόσην σταθερότητα ὥστε ἡ ἀλύγιστη ψυχή τους νὰ μείνη ἐκπληκτικὸ παράδειγμα διὰ τὸν πολιτισμό μας.

Τοὺς ἀνήκει κάθε τιμὴ καὶ ἐν ὀνόματί τους δέχομαι μὲ εὐγνωμοσύνην τὴν ἀναγνώρισιν τῶν θυσιῶν τὰς ὁποίας προσέφερον καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ προσφέρουν μὲ τέτοια ἁπλότητα, ποὺ μᾶς κάνει νὰ στεκόμαστε μπροστά τους μὲ σεβασμὸ καὶ δέος.

Φρειδερίκη Β

Τὰ ἑκατὸ χρόνια τῆς ἀμερικανικῆς πολιτείας

ΜΙΝΕΣΟΤΑ

Ἡ χώρα τῶν 10.000 λιμνῶν

Στὶς 3 Μαρτίου ἐφέτος ἄρχισαν στὴ Μινεσότα τῆς Ἀμερικῆς οἱ γιορτὲς γιὰ τὸν πανηγυρισμὸ τῶν ἑκατὸ χρόννων τῆς πολιτείας αὐτῆς, ποὺ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ φημισμένα παραθεριστικὰ κέντρα τοῦ Νέου κόσμου. Γιὰ τὰ ἄφθονα καὶ γαλάζια νερά της ἡ Μινεσότα ὀνομάζεται «τόπος τῶν δέκα χιλιάδων λιμνῶν» κι' ἔχει ὡραῖα κι' ἀπέραντα δάση πεύκων, ὅπου κάθε χρόνο παραθερίζουν περισσότεροι ἀπὸ ἕνα ἑκατομμύριο ἐπισκέπτες! Ἐπίσης χάρη στοὺς τεράστιους ἀλευρόμυλους καὶ τὰ πανύψηλα «σιλό» της θεωρεῖται ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα κέντρα ἀλευροπαραγωγῆς. Πρὶν ἀπὸ ἑκατὸ χρόνια στὴ Μινεσότα κατοικοῦσαν τέσσερες φυλὲς Ἐρυθροδέρμων καὶ μερικοὶ Γάλλοι καὶ Καναδοὶ κυνηγοί, ποὺ ἐμπορεύονταν γοῦνες. Ἡ σφραγίδα τῆς πολιτείας ἀπὸ τότε ἔχει χαραγμένη γαλλικὰ τὴ φράση «Ἄστρο τοῦ Βορρᾶ».

Στὰ 1849, ὅταν ἐπιτράπηκε ἐκεῖ ἡ μετανάστευση, ἦρθαν πολλοὶ ἄποικοι ἀπὸ ἄλλα μέρη τῆς Ἀμερικῆς, μὰ οἱ περισσότεροι ἦταν Σκανδιναβοὶ ἄποικοι.

Σήμερα ὁ πληθυσμὸς τῆς πολιτείας Μινεσότα (ποὺ περιλαβαίνει τὶς πόλεις Μινεσότα, Βορεινὴ Ντακότα καὶ Νότια Ντακότα) φτάνει τὰ 3.000.000 περίπου. Ἔχει ἄφθονη παραγωγὴ γεωργικῶν εἰδῶν, ἐπίσης ἐξάγει μεταλλεύματα, ξυλεία καὶ φάρμακα.

Ἡ Μινεσότα (ποὺ στὴ γλῶσσα τῶν Ἐθροδέρμων τῆς φυλῆς Σιοὺζ σμαίνει: «νερὸ ποὺ ἔχει τὸ χρῶμα τ' οὐρανοῦ») στὴν πραγματικότητα ἔχει περισσότερες ἀπὸ... 11.000 λίμνες! Πολλὲς ἀπ' αὐτὲς χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὸ ψάρεμα. Ἐπίσης στὶς λίμνες αὐτὲς γίνονται τὸ χειμῶνα παγοδρομίες καὶ τὸ καλοκαῖρι μπάνια καὶ ἱστιοπλοϊκοὶ ἀγῶνες.

Ἡ Μινεσότα εἶναι πατρίδα πολλῶν ὀνομαστῶν προσωπικοτήτων. Ἀπὸ κεῖ κατάγονται ὁ περίφημος συγγραφέας Σίνκλαιρ Λιούϊς, ὁ πρῶτος Ἀμερικανὸς ποὺ κέρδισε τὸ λογοτεχνικὸ βραβεῖο Νόμπελ· ὁ ἀεροπόρος Κάρολος Λίντμπεργκ, ποὺ στὰ 1927 πέταξε μὲ ἀεροπλάνο ἀπὸ τὴ Νέα Ὑόρκη στὸ Παρίσι, περνώντας χωρὶς σταθμὸ τὸν Ἀτλαντικὸ ὠκεανὸ· ὁ ἄλλοτε κυβερνήτης τῆς Πενσυλβανίας καὶ τώρα πρύτανις τοῦ πανεπιστημίου Χάρολντ Στάσεν, ποὺ ἦταν καὶ ὑποψήφιος πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας στὶς τελευταῖες ἀμερικανικὲς ἐκλογές.

Εἶναι ἐπικίνδυνη

Η ΝΕΚΡΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Οἱ ἰθαγενεῖς Ἄραβες, ὅταν κάνουν λόγο γιὰ τὴν περίφημη Νεκρὴ Θάλασσα, ποὺ διαβρέχει τὸν τόπο τους, συνηθίζουν πάντα νὰ προσθέτουν σχετικά:

— Ὅποιος ἀγαπᾶ τὴ ζωή του δὲν πρέπει νὰ ταξιδεύη σ' αὐτὴ τὴ θάλασσα!

Αὐτὸ τὸ λένε γιατὶ ἡ θάλασσα αὐτὴ βγάζει βαρειὲς ἀναθυμιάσεις, ποὺ εἶναι πολὺ ἐπιβλαβεῖς κι' ἐπικίνδυνες στὸν ὀργανισμὸ τοῦ ἀνθρώπου. Μερικὲς φορὲς μάλιστα, ἔχουν καὶ θανατηφόρα ἀποτελέσματα.

Στὰ 1845 ἕνας Ἰρλανδὸς εἶχε τὴν τόλμη νὰ διαπλεύση γιὰ πρώτη φορὰ τὰ νερὰ τῆς Νεκρῆς θάλασσας, μ' ὅλες τὶς ἀντίθετες συστάσεις τῶν ἰθαγενῶν. Ἀφοῦ λοιπὸν ταξίδεψε πέντε ὁλόκληρες μέρες, τέλος κατάκοπος βγῆκε στὴ στεριά, ὅπου σὲ λίγο πέθανε στὴν Ἱερουσαλήμ, ἀπὸ ἐξάντληση.

Ὕστερα ἀπὸ δυὸ χρόνια, δυὸ θαλασσοπόροι ἐπεχείρησαν τὸ ἴδιο ταξίδι. Μὰ δὲν μπόρεσαν νὰ μείνουν πολλὲς ἡμέρες στὴ θάλασσα ταξιδεύοντας, ἐπειδὴ—ὅπως ἀνάφεραν κατόπιν— κόντευαν νὰ πνιγοῦν ἀπὸ τὰ φαρμακερὰ ἀέρια ποὺ ἀναδίδονται ἐκεῖ.

Κι' ἄλλοι πολλοὶ τολμηροὶ ταξίδεψαν συχνὰ πολλὲς μέρες στὴ Νεκρὴ θάλασσα, μὰ ἀναγκάσθηκαν νὰ διακόψουν τὸ ταξίδι τους, ἐνῶ μερικοὶ πέθαναν ἐπάνω στὸ πλοῖο τους πρὶν προλάβουν νὰ ξαναπατήσουν στὴ στεριά.

Τὰ νερὰ τῆς Νεκρῆς θάλασσας εἶναι τόσο ἁλμυρά, ὥστε κανένα ψάρι δὲν μπορεῖ νὰ ζήση μέσα σ' αὐτά. Εἶναι τόσο πυκνὴ ἡ διάλυση ἁλατιοῦ ποὺ περιέχει, ὥστε κανένας κολυμβητὴς δὲν μπορεῖ νὰ πλεύση στὰ νερά της.

Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ φαίνονται ποὺ ἐπιπλέουν ἐπάνω στὴν ἐπιφάνεια τῆς Νεκρῆς θάλασσας στρώματα ἀσφάλτου. Γιὰ τὸ λόγο τοῦτον καὶ στὴν ἀρχαιότητα τὴν ἀποκαλοῦσαν Ἀσφαλτίτη λίμνη.

ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ

Ὁ Τοτὸς πηγαίνει κρυφὰ στὴν τραπεζαρία καὶ τρώει λίγη φάβα. Τὸν βλέπει ἡ ἀδελφή του καὶ τὸν ρωτᾶ:

— Τί θὰ πῆ τώρα ἡ μαμά;

— Θὰ πῆ: «Κάτι λάκκον ἔχει ἡ φάβα!»

ΛΟΓΙΚΗ ΕΞΗΓΗΣΗ

Ἡ μητέρα μὲ θυμό:

— Ἀντωνάκη, στὸ ντουλάπι εἶχα βάλει χθὲς δύο μῆλα. Πῶς σήμερα βρίσκω ἕνα;

— Ἦταν σκοτεινὰ μητέρα καὶ δὲν εἶδα καὶ τὸ ἄλλο!

ΑΜ' ΔΕ...

Ὁ πατέρας ἐξετάζει τὴν κορούλα του:

— Ἀννοῦλα ἔξη καὶ δύο πόσο κάνουν;

— Ὀχτώ.

— Μπράβο. Καὶ γιὰ ἀμοιβὴ πάρε ὀχτὼ κατοστάρικα!

Ἡ Ἀννοῦλα:

— Εὐχαριστῶ (κι' ἀπὸ μέσα της): Νὰ τὄξερα θἄλεγα πὼς κάνουν δέκα καὶ θἄχα ἕνα χιλιάρικο. Κρῖμα!

ΤΟΝ ΓΝΩΡΙΖΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ!

Μιὰ μέρα ρωτᾶ κάποιος τὸν Ἀντωνάκη:

—Ποιὸν ἀγαπᾶς περισσότερο ἀπὸ τοὺς δυὸ ἀδελφούς σου, τὸν μεγαλύτερο ἢ τὸν μικρότερο;

— Τὸν μεγαλύτερο!

— Γιατί; Μήπως εἶναι πιὸ καλός;

— Ὄχι! Ἀλλὰ τὸν γνωρίζω περισσότερα χρόνια...

ΔΕΝ ΑΣΠΡΙΖΕ...

Νῖκος: Ὥστε ὁ πατέρας σου δουλεύει πενῆντα χρόνια;

Πέτρος: Μάλιστα!

Νῖκος: Θὰ ἔχη δυνατὴ κράση! Γιατὶ δὲν ἄσπρισε οὔτε μιά του τρίχα.

Πέτρος: Ὄχι, δὲν ἔχει σχέση ἡ κράση του. Εἶναι καρβουνιάρης.

Ἡ κατάσταση τῆς ὑγείας τῶν τροφίμων στὶς Παιδοπόλεις

Ἡ «Εἰδικὴ Ὑπηρεσία Περιθάλψεως Ἑλληνοπαίδων» ἔδωσε πρὸς δημοσίευση τὰ παρακάτω πολὺ ἐνδιαφέροντα στοιχεῖα γιὰ τὴν ὑγιεινὴ κατάσταση τῶν παιδιῶν ποὺ φιλοξενήθηκαν στὶς παιδοπόλεις ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1949.

Οἱ πληροφορίες δίδονται γιὰ 10.513 παιδιά.

Ἀπ' αὐτὰ ἐσημείωσαν αὔξηση βάρους ἀπὸ 1 μέχρι καὶ 9 κιλὰ 9.384 παιδιά. Ἀδυνάτισαν μόνο 240 καὶ ἔμειναν στάσιμα 889.

Εἶναι χαρακτηριστικὸς ὁ πίνακας αὐξήσεως βάρους:

Βάρυναν κατὰ	Ἀγόρια	Κορίτσια	Σύνολο
1 κιλὸ	758	654	1412
2 κιλὰ	1053	432	1485
3 »	1512	436	1948
4 »	932	399	1331
5 »	615	315	930
6 »	495	269	764
7 »	313	160	473
8 »	247	88	335
9 »	172	94	266
Ἄνω τῶν 9 κ.	301	139	440
Σύνολον	6398	2986	9384

ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΒΑΡΟΥΣ

Ἀδυνάτισαν κατὰ	Ἀγόρια	Κορίτσια	Σύνολο
1 κιλὸ	89	60	149
2 κιλὰ	36	21	57
3 »	11	10	21
4 »	5	—	5
5 »	3	1	4
7 »	4	—	4
Σύνολοι	148	92	240

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Κατὰ τὸ 1949	Ἀγόρια	Κορίτσια	Σύνολο
Ἀσθένησαν	11650	9648	21298
Εἰς ἀναρρωτήρια	9493	7417	16910
Ἐθεραπεύθησαν	8306	7016	15322
Εἰς ἀναρρωτήρια 31)12)49	234	99	333
Εἰς νοσοκομεῖα	781	250	1031
Ἐχειρουργήθησαν	72	63	135
Ἐθεραπεύθησαν	1926	686	2612
Ἀπεβίωσαν	—	—	3
Εἰς Νοσοκομεῖα 31)12)49	30	10	40
Ἐθεραπεύθησαν	1927	1252	3179

Ἡ Ἑλληνίδα γιὰ τὴν Πατρίδα

Ἡ φιλοπατρία τῆς Ἑλληνίδας, ἡ ἄφθαστη ἀγάπη της στὴν πατρίδα, εἶναι ἀπὸ τὶς πιὸ ξακουστὲς στὸν κόσμο. Ἡ ἀγάπη τῆς Ἑλληνίδας γιὰ τὴν Ἑλλάδα δὲν εἶναι μόνο σημερινή. Εἶναι πολὺ παλιά. Καὶ οἱ ἀρχαῖες Ἑλληνίδες, ὅπως καὶ οἱ σημερινές, ἦταν ἕτοιμες νὰ θυσιαστοῦν γιὰ τὴν πατρίδα τους!

Θὰ θυμᾶστε τὸ περιστατικὸ ποὺ διηγηθήκαμε ἀπὸ τὸ «Γεροστάθη» στὸ τελευταῖο φύλλο μας. Ἡ Κρατησίκλεια, ἡ μητέρα τοῦ Κλεομένη, προτιμοῦσε νὰ βασανισθῇ κι' αὐτὴ καὶ τὰ ἐγγόνια της ἀπὸ τὸν Πτολεμαῖο, τὸ βασιλιὰ τῆς Αἰγύπτου, παρὰ νὰ ζημιωθῇ ἡ πατρίδα της ἡ Σπάρτη.

Θὰ σᾶς εἶναι ἀκόμη γνωστὸ τὸ ἱστορικὸ ἐκεῖνο ἀνέκδοτο μὲ τὴν ἡρωϊκὴ Σπαρτιάτισσα:

Δὲν πρόκειται βέβαια γιὰ ἐκείνη ποὺ ξεπροβόδιζε τὸν γιό της γιὰ τὸν πόλεμο μὲ τὸ «ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τᾶς», ποὺ θὰ πῆ, καθὼς ξέρετε, «ἢ τὴν νίκη ἢ νεκρὸ ἀπάνω στὴν ἀσπίδα». Αὐτὴ τὴ φορὰ ἀναφέρομε τὴν τραγικὴ ἐκείνη Σπαρτιάτισσα ποὺ βγῆκε στοὺς δρόμους γιὰ νὰ προϋπαντήσῃ τοὺς στρατιῶτες, ποὺ γύριζαν ἀπὸ κάποια μάχη...

— Τί γίνηκε; ρώτησε ἡ Σπαρτιάτισσα.

— Καὶ τὰ τρία παιδιά σου σκοτώθηκαν, τῆς εἶπε ἕνας ἀπὸ τοὺς πολεμιστές.

— Δὲν σὲ ρώτησα γι' αὐτό, τοῦ ἀπάντησε περήφανα. Ρωτάω ἂν νικήσαμε ἢ ὄχι!

— Νικήσαμε, φώναξαν θριαμβευτικὰ ὅλοι μὲ μιὰ φωνή.

Καὶ ἡ Σπαρτιάτισσα μητέρα ἔμεινε ἱκανοποιημένη. Αὐτὸ τὴν ἔφτανε!

Κάτι παρόμοιο ἀναφέρουν καὶ γιὰ μιὰ ἄλλη πιὸ σύγχρονη ἡρωϊκὴ Ἑλληνίδα:

Κάποτε ὁ Βασιλῆας Γεώργιος ὁ Α' περιώδευσε μὲ τὴν ἀλησμόνητη Βασίλισσα Ὄλγα στὴν Πελοπόννησο. Ἔτσι σὲ κάποιο χωριὸ στήθηκε χορὸς πρὸς τιμὴν τοῦ βασιλικοῦ ζεύγους. Στὸ Βασιλιὰ ἔκανε ἐντύπωση μιὰ μαυροφορεμένη γυναίκα ποὺ ἔσερνε τὸ χορό, κι' ὅταν ὁ χορὸς τελείωσε, τὴν κάλεσε κοντά του καὶ τὴ ρώτησε:

— Γιὰ ποιὸν φορᾶτε μαῦρα;

— Γιὰ τὸν ἀδελφό μου, Μεγαλειότατε!

— Τότε γιατί χορεύετε;

— Μὰ σκοτώθηκε στὸν πόλεμο καὶ μεῖς δὲν ἔχομε λύπη γιὰ τέτοιο θάνατο ὑπὲρ πατρίδος.

Ὑπάρχει ἀκόμη ἕνα περίφημο λαϊκὸ στιχούργημα, ποὺ εἶναι χαρακτηριστικώτατο:

Ἡ Ἑλληνίδα Μάνα ξεπροβοδίζει τὸ παιδί της ποὺ φεύγει γιὰ τὴν ξενητειά:

Παιδί μου, πᾶς στὴ ξενητειὰ
καὶ μένω μοναχή μου.

Βέβαια αὐτὸ τὴν ἐνοχλεῖ. Μὰ ὁ «ἀποχωρισμὸς», ἡ «ξενητειὰ», εἶναι κάτι τὸ μοιραῖο γιὰ τὶς Ἑλληνίδες μητέρες. Καὶ δίνει στὸ παιδί της ποὺ ἀποχωρίζεται ὁλόθερμη τὴν εὐχή της:

Σύρε, παιδί μου, στὸ καλὸ
σύρε καὶ στὴν εὐχή μου.
Τριαντάφυλλα ἡ στράτα σου
κρίνα σπαρμένοι οἱ δρόμοι
Γιὰ χάρη σου ν' ἀνθοβολοῦν
καὶ τὰ λιθάρια ἀκόμη!

Μὰ μὲ τὴν εὐχὴ δὲν λείπουν οἱ ἀνησυχίες. Εἶναι τόσο ξελογιάστρα ἡ ξενητειά. Ποιὸς ξέρει; Μπορεῖ νὰ τὴν ξεχάσῃ τὸ παιδί της. Μὰ αὐτὰ ἡ καρδιὰ τῆς Μάνας ξέρει νὰ τὰ συγχωρῇ. Καὶ τοῦ τὸ λέει προκαταβολικά:

Παιδί μου, ἂν ἐμένανε
πάψῃς νὰ μὲ θυμᾶσαι
μὲ δίχως βαρυγκόμηση
συχωρεμένος νᾆσαι.

Καὶ καλά, βέβαια, ὅλα αὐτά. Ἀλλά, ὅπως εἴπαμε, ἡ ξενητειὰ μπορεῖ νὰ τὸν κάμῃ νὰ ξεχάσῃ τὸν τόπο του, τὴν πατρίδα του, τὴν Ἑλλάδα. Μ' αὐτό, ὅλα κι' ὅλα, ἡ Ἑλληνίδα Μάνα δὲν τὸ συγχωρεῖ. Ἡ μητρικὴ στοργὴ παραμερίζεται. Ἡ Μάνα δὲν συγχωρεῖ κάτι τέτοια. Καὶ στὴ θέση τῆς εὐχῆς, ἔρχεται τώρα ἡ κατάρα:

Μὰ τὴν πατρίδα ἂν ἀρνηθῇς
ποὺ τὴν λατρεύουν ὅλοι
νᾆναι ἡ ζωή σου, ὅπου κι' ἂν πᾷς
ἀγκάθια καὶ τριβόλοι... (1)

Αὐτὴ εἶναι ἡ Ἑλληνίδα Μάνα στοὺς αἰῶνες καὶ τέτοια θὰ μείνῃ πάντοτε!

Ν.

---

(1) Τὸ στιχούργημα αὐτὸ τὸ ἔστειλαν στὸν καλὸ καὶ σεβαστὸ φίλο τῆς «Παιδοπόλεως» δικηγόρο κ. Νίκο Χαΐνη.

ΕΘΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΑΣ

Εἶναι ναὸς ὁ τάφος σας,
ἡ Ἑλλὰς προσκυνητής σας,
ἡ Νίκη θεῖος λειτουργὸς
κι' ἡ δόξα ὑμνητής σας!

Φ. ΠΑΝΑΣ

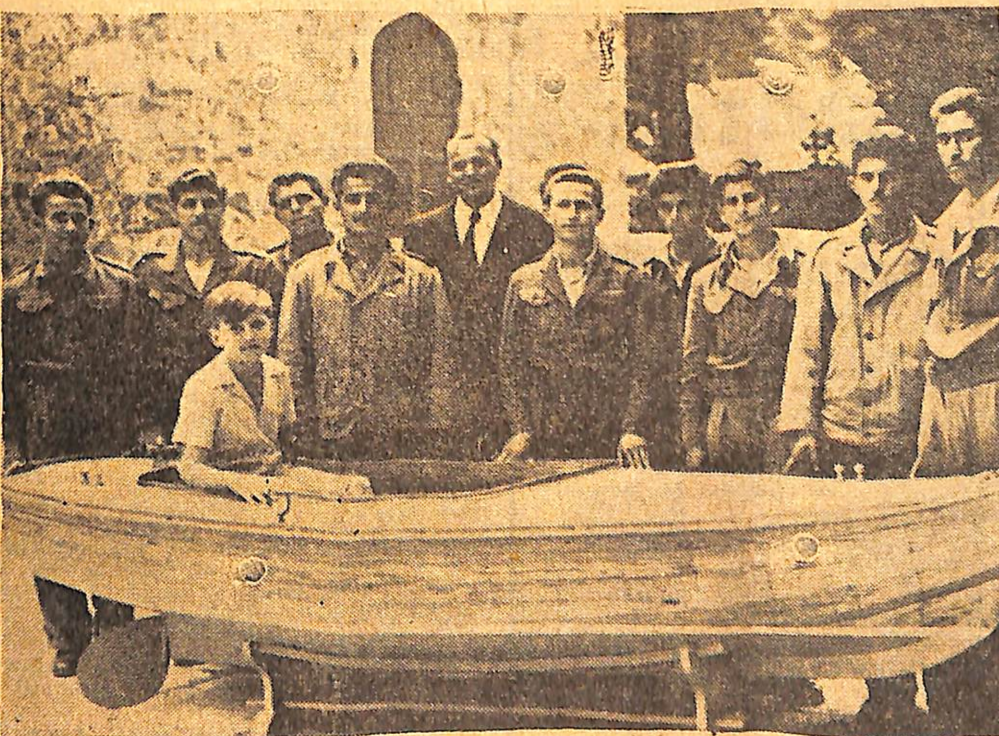
ΣΤΗΝ ΑΓΙΑΣΜΕΝΗ ΓΗ

Στὴ γῆ ποὺ τὴν ἁγιάσανε
πολεμιστῶν μυριάδες,
σφαγμένοι δεσποτάδες
καὶ μάνες καὶ παιδιά,
μέσα ἀπὸ ρίζες ἄφθαρτες
ἀμάραντη ἀνεβαίνει
νικήτρα ἐλευθεριά.

ΣΤΑ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΑ

Παλληκάρια τιμημένα
τῆς πατρίδας μας ἐλπὶς
τῆς βροντῆς εἴσαστε γέννα
καὶ παιδιὰ τῆς ἀστραπῆς.

ΔΙΟΝ. ΑΙΓΑΙΟΣ

ΤΑ ΔΩΡΑ ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ

Στὶς 21 Μαΐου, ἡμέρα τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος δέχτηκε ἄπειρες εὐχὲς καὶ δῶρα. Ἀπὸ πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδας ἔφτασαν στὸ Παλάτι εὐχητήρια τηλεγραφήματα σὰν μιὰ ἐκδήλωση τῆς ἀγάπης ποὺ τρέφει τὸ πανελλήνιο γιὰ τὸν νεαρὸ διάδοχο. Ἀνάμεσα σὲ ἄλλα δῶρα, τοῦ χαρίστηκε καὶ μιὰ ὡραία βάρκα ποὺ τὴν ἔφτιαξαν οἱ τελειόφοιτοι τῆς «Βασιλικῆς Σχολῆς Λέρου». Στὴν εἰκόνα μας ὁ διάδοχος μὲ τὴν ἐπιτροπὴ τῶν μαθητῶν τῆς Λέρου ποὺ τοῦ ὑπέβαλλε τὶς εὐχές της καὶ τοῦ παρέδωσε τὴ βάρκα.

Γιά νά γνωρίσωμε τήν ΕΛΛΑΔΑ

Στὴν 'Επίδαυρο

— Τί ἄλλο ἔχει ἐδῶ κοντὰ γιὰ νὰ δοῦμε; ρώτησε ὁ Φάνης ὅταν χορτάσαμε καὶ τὸ Ναύπλιο μὲ τὶς ἐξοχές του.

'Ο Λεωνίδας ἔκανε νὰ μιλήση, μὰ τὸν ἔκοψα:

— 'Αρχηγοῦ παρόντος, λέει μιὰ ἀρχαία παροιμία, πᾶσα ἀρχὴ παυσάτω... Μὲ ἄλλα λόγια, τσιμουδιά, ὅταν ἔχουμε ἀρχηγό, σὰν τὸ θεῖο Βρασίδα. 'Εκεῖνος θὰ βγάλη τὸ πρόγραμμα.

— "Οχι δά, ξαδέρφη, ἐκεῖ ποὺ θὰ πᾶμε σήμερα, ἀρχηγὸς εἶσαι ἐσύ, γιατί σὰ φιλόλογος θὰ τὰ ξαίρης καλύτερα. Πᾶμε στὴν ἀρχαία λουτρόπολη, νὰ δοῦμε ἂν ἔχη ἀκόμα πηγὲς ἰαματικὲς ὁ 'Ασκληπιός... Μὲ τὴν ἀκατάστατη φετεινὴ ἄνοιξη μὲ πονοῦν οἱ ρευματισμοί μου... Τί λές, θὰ μοῦ τοὺς γιατρέψη;

— Καὶ βέβαια, εἶπα γελῶντας. Φτάνει νὰ τοῦ πᾶς γιὰ θυσία ἕνα παχὺ κόκορα. Αὐτὴ εἶναι ἡ τιμὴ ποὺ ζητοῦσε ἀπὸ τοὺς φτωχούς. Γιατὶ βέβαια οἱ πλούσιοι τοῦ πήγαιναν βώδια.

— Λοιπόν, θὰ μᾶς πῆς τὴν ἱστορία του;

— Εὐχαρίστως, μὰ δὲν προτιμᾶτε νὰ σᾶς τὴν πῶ στὴν 'Επίδαυρο, στὸ ναό του;

Κινήσαμε, λοιπόν, γιὰ τὴν 'Επίδαυρο, κατὰ τὴν ἀκτὴ τοῦ Σαρωνικοῦ, ποὺ ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς ἱερὲς πόλεις τῶν ἀρχαίων, γιατὶ ἐκεῖ λατρευόταν ὁ γυιὸς τοῦ 'Απόλλωνα, ὁ 'Ασκληπιός, ὁ θεὸς τῆς 'Ιατρικῆς. Συνταξιδιώτη μας ἔχουμε καὶ τὸν Παυσανία. Μὰ μὴν κοιτάξετε νὰ τὸν βρῆτε καθισμένο μαζί μας στ' αὐτοκίνητο. Τὸν ἔχω στὴν τσέπη μου. Εἶναι ἕνα βιβλίο: Ταξιδιωτικὲς ἐντυπώσεις ἑνὸς παληοῦ περιηγητῆ ποὺ τὸν ἔλεγαν Παυσανία. Νὰ δῆτε τί ὡραῖα ἀνέκδοτα θὰ διαβάσουμε ἐκεῖ σὲ λίγο γιὰ τὸν ἀρχαῖο γιατρὸ καὶ τὶς θεραπεῖες του.

Περνοῦμε ἕνα δυὸ χωριὰ καὶ τέλος μπαίνουμε σὲ μιὰ κοιλάδα χαριτωμένη καὶ ἥμερη, τόσο ἥμερη ποὺ ἀλήθεια σὲ ξεκουράζει... 'Ωραῖος τόπος γιὰ ἰατρεῖο. 'Αντίκρυ λόφοι πευκόφυτοι, ἁπαλοὶ καὶ δροσόλουστοι, λὲς καὶ ὑψώθηκαν γιὰ νὰ προστατέψουνε τὴ γαλήνη του. Στὴν κοιλάδα αὐτὴ πηγὲς κρυσταλλένιες. Δὲν ξέρω ἂν θεραπεύουν, μὰ ἀσφαλῶς θὰ δροσίζουν τὸν διψασμένο... Λένε πὼς τὸ νερό τους κάνει καλὸ στὸ στομάχι, ἀκόμα καὶ σήμερα...

Φτάνουμε στὸ Λυγουριό, ἕνα χωριὸ πολὺ κοντὰ στὴ θάλασσα. 'Απὸ κεῖ ἀλλάζουμε δρόμο, περνοῦμε ἀκόμα ἕνα—δυὸ χωριουδάκια καὶ φτάνουμε στὸ «'Ιερὸ τοῦ 'Ασκληπιοῦ». Κάνω νὰ προχωρήσω, μὰ ὁ θεῖος Βρασίδας μὲ σταματᾶ.

— Τί συμβουλεύει τὸν ἄνθρωπο ὁ γιατρός του, ξαδέρφη, ὅταν πεινᾶ;

— Αὐτὸ ποὺ θὰ κάμουμε κι' ἐμεῖς τώρα, εἶπε ἡ Μυρτώ.

Στρωθήκαμε κάτω ἀπὸ ἕναν ἴσκιο κι' ἡ ἀνηψούλα μου ἄνοιξε τὸ μαγικὸ καλαθάκι της: Τί δὲ βγῆκε ἀπὸ μέσα! Τυρί, κεφτέδες, ἐλιές, ντολμαδάκια, φροῦτα... 'Αφοῦ φάγαμε καλὰ κι' ἤπιαμε ἀπ' τὸ νερὸ τῆς πηγῆς, ξαπλωθήκαμε λίγο νὰ χωνέψουμε... μὲ τὴ βοήθεια τοῦ 'Ασκληπιοῦ.

— Θαρρῶ πὼς ὅταν χωνεύη κανείς, εἶπε ὁ Λεωνίδας, εἶναι ἡ καλύτερη ὥρα γιὰ ν' ἀκούη ἱστορίες, τί λὲς θεία;

Συμφώνησα κι' ἄρχισα τὸ μῦθο τοῦ φιλάνθρωπου θεοῦ...

— Κανένας θεός, παιδιά μου, ἀπ' ὅσους λάτρευαν οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι, δὲν ἔμοιαζε στὴν καρδιὰ μὲ τὸ γυιὸ τοῦ 'Απόλλωνα καὶ τῆς νύμφης Κορωνίδας, τὸν 'Ασκληπιό... 'Ενῷ οἱ ἄλλοι 'Ολύμπιοι γλεντοῦσαν στὰ παλάτια τοῦ Δία, αὐτὸς ποὺ εἶχε σπουδάσει τὴ γιατρικὴ κοντὰ σ' ἕναν ἀλογάνθρωπο, τὸν Κένταυρο Χείρωνα, μεροξημερωνόταν στὸ ἱερό του, ἐδῶ στὴν 'Επίδαυρο, καὶ θεράπευε τοὺς ἀρρώστους. "Ηξαιρε ὅλα τὰ βότανα κι' ἔκανε τὴ γῆ ν' ἀναβλύζη νερὰ ἰαματικά. 'Απὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς 'Ελλάδας ἔφερναν ἐδῶ τοὺς ἀρρώστους καὶ ὁ πονετικὸς θεὸς ἔσκυβε πάνω τους μὲ ἀγάπη, χωρὶς νὰ συχαίνεται τὶς πληγές, οὔτε νὰ πειράζεται ἀπὸ τοὺς βόγγους... Τοὺς ἔβαζε αὐστηρὴ δίαιτα, τοὺς ὥριζε θεραπεία, τοὺς παρακολουθοῦσε μὲ ὑπομονὴ καί, τέλος, τοὺς γιάτρευε. "Εκανε ἀκόμα κι' ἐγχειρήσεις. "Ηταν δηλαδὴ σ' ὅλα του γιατρὸς κι' ἀπ' αὐτὸν ξεκίνησε ἡ μεγάλη αὐτὴ ἐπιστήμη.

— Μὰ ἀφοῦ ἦταν θεός, δὲν μποροῦσε νὰ τοὺς γιατρέψη μὲ τὸ θαῦμα; ρώτησε ὁ Φάνης.

— Δὲν ἦταν ἀκόμα τότε ποὺ ζοῦσε θεός, γιατὶ ἡ μητέρα του ἦταν θνητή, ἀποκρίθηκα. Μὰ μπορεῖ καὶ νὰ σκέφτηκε πὼς τὸ πιὸ ὠφέλιμο γιὰ τὸν ἄνθρωπο εἶναι νὰ τοῦ μάθη τὴν τέχνη νὰ γιατρεύεται καὶ μονάχος του.

— Εἶπες, ὅταν ζοῦσε, ξαδέρφη, ρώτησε ὁ θεῖος Βρασίδας. Εἶμαι περίεργος τότε νὰ μάθω μὲ ποιὰ ἀρρώστεια πέθανε, καὶ γιατὶ δὲν μπόρεσε νὰ γιατρέψη τὸν ἑαυτό του.

— Δὲν πέθανε ἀπὸ ἀρρώστεια. Τὸν ἔκαψε ὁ κεραυνὸς τοῦ παπποῦ του, τοῦ Δία... Μ' ἀκοῦστε τὴν ἱστορία μὲ τὴ σειρά. "Οταν εἶδε ὁ Πλούτωνας, ὁ θεὸς τοῦ "Αδη, πὼς δὲν κατέβαιναν πιὰ ψυχὲς στὸ βασίλειό του καὶ πὼς ἀφορμὴ ἦταν ὁ μεγάλος αὐτὸς γιατρός, ἔγινε ἔξω φρενῶν ἀπὸ τὸ θυμό του. Μιὰ καὶ δυὸ λοιπὸν κι' ἀνεβαίνει στὸν "Ολυμπο.

— 'Εσὺ κάθεσαι καὶ γλεντᾶς, λέει στὸν ἀδερφό του τὸ Δία, καὶ δὲν ξέρεις τί γίνεται ἐκεῖ κάτω στὴ γῆ. Πάει, χάλασε ἡ πλάση. Κανεὶς δὲν πεθαίνει πιά. Οἱ ἄνθρωποι, μὲ τὸ νέο γιατρὸ ποὺ τοὺς γέννησε ὁ γυιός σου, θὰ γίνουν ἀθάνατοι καὶ θὰ σὲ ἐκθρονίσουν μιὰ μέρα.

Γυρίζει, ποὺ λέτε, ὁ Δίας καὶ τί νὰ ἰδῆ! Κείνη τὴ στιγμὴ ὁ 'Ασκληπιὸς εἶχε ἀναστήσει κι' ἕνα πεθαμένο. 'Ο Πλούτωνας λοιπὸν εἶχε δίκηο. 'Αρπάζει τὸν κεραυνό του καὶ ρίχνει νεκρὸ τὸν 'Ασκληπιό! Τότε ἄρχισε ἕνας θρῆνος ἀτέλειωτος πάνω στὴ γῆ. Οἱ πονεμένοι κι' οἱ ἄρρωστοι ἔκλαιγαν τὸ μόνο προστάτη τους. "Ηταν τόσος ὁ θρῆνος ποὺ δὲν μποροῦσε πιὰ νάβρη ὕπνο ὁ Δίας ἀπ' τὶς φωνές. Κι' ἐπειδὴ κατάλαβε κι' ὁ ἴδιος τί κακὸ εἶχε κάνει, ἀνάστησε τὸν 'Ασκληπιὸ καὶ τὸν ἔκαμε ἀθάνατο, δίνοντάς του τὴν ἐξουσία νὰ θεραπεύη τοὺς πόνους καὶ νὰ φωτίζη τὸν ἄνθρωπο στὰ ζητήματα τῆς ἰατρικῆς.

Τότε κτίστηκε ἐδῶ μεγαλόπρεπο ἱερό, κι' ἕνας καλλιτέχνης, ὁ Θρασυμήδης, ἔκαμε στὸν 'Ασκληπιὸ ἕνα ἄγαλμα χρυσελεφάντινο καὶ τὸ στήσανε μέσα...

Εἴδαμε τὰ ἐρείπια τοῦ ἀρχαίου ναοῦ καὶ τὸ "Α β α τ ο.

— 'Εδῶ μέσα, λέει ὁ Παυσανίας, ἔμεναν τὴ νύχτα οἱ ἄρρωστοι ξαπλωμένοι κατάχαμα. Μόλις νύχτωνε, ἔμπαινε ὁ ἀρχιερέας καὶ κάτω ἀπὸ τὸ φῶς τῶν θαμπῶν καντηλιῶν ἔκανε μιὰ δέηση. "Οταν τελείωνε ἡ εὐχή, οἱ νεωκόροι ἔπαιρναν τὶς καντῆλες καὶ τὸ "Αβατο βυθιζόταν στὸ σκοτάδι... Οἱ ἄρρωστοι ψιθύριζαν προσευχὲς ὥσπου τοὺς ἔπαιρνε ὁ ὕπνος. Τὸ πρωῒ διηγόταν στοὺς ἱερεῖς τὸ ὄνειρο ποὺ εἶδαν. Γιατὶ ὁ θεὸς παρουσιαζόταν στὸν ὕπνο τους καὶ τοὺς ἔλεγε τί νὰ κάμουν. 'Ανάλογα μ' ἐκεῖνα τὰ ὄνειρα ἔγραφαν οἱ ἱερεῖς τὶς συνταγὲς κι' ὥριζαν τὶς δίαιτες... 'Ο Παυσανίας μᾶς λέει πάλι πὼς διάβασε ὁ ἴδιος σὲ στῆλες ὀνόματα ἀρρώστων ποὔχαν γίνει καλά, καθὼς καὶ πολλὲς λεπτομέρειες γιὰ τὴ θεραπεία τους.

"Ενα παιδάκι, λέει, ποὺ ἦταν ἄρρωστο ἀπὸ πνευμονία, ἔταξε πάνω στὸν πυρετό του νὰ χαρίση τὴ σβούρα του στὸ θεό, ἂν τὰ κάμη καλά. Μὰ ἐκεῖνος, σὰ σπλαχνικὸς ποὺ ἦταν, ἔκαμε καλὰ τὸ παιδί, χωρὶς νὰ τοῦ πάρη καὶ τὴ σβούρα του.

'Ακοῦστε καὶ μερικὲς συνταγές του νὰ δῆτε τί θαυμάσιος γιατρὸς ποὺ ἦταν. Γιὰ τὸ στομάχι συμβουλεύει περιπάτους, εὐθυμία καὶ χορτοφαγία. Γιὰ τὴν ἀδυναμία κουκουνάρια καὶ πέρδικα σαλμὶ μὲ δεντρολίβανο. Μὰ τὸ γενικὸ φάρμακο γιὰ ὅλα εἶναι τὸ μέλι καὶ ἡ σκορδαλιά.

— Τώρα ἐξηγεῖται γιατὶ ἀγαποῦν τόσο τὴ σκορδαλιὰ στὴν 'Ελλάδα, εἶ-

('Η συνέχεια στὴ σελίδα 226)

Γελᾶτε

Η ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ

'Ο Μίμης, διαβάζοντας ἕνα βιβλίο, σταμάτησε στὴ λέξη «ἐψηλάφησα».

—'Εψηλάφησα, ἐψηλάφησα. Τὶ θὰ πῆ αὐτό, ἄραγε, μονολογεῖ.

Καὶ ὁ μικρός του ἀδελφός :

—Δὲν καταλαβαίνεις, καϋμένε; "Επιασα ψύλο καὶ τὸν ἄφησα!

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

'Η μητέρα : Τάκη, δὲν ντρέπεσαι νὰ μὴ διαβάζης ; Δὲ βλέπεις τὰ ξαδελφάκια σου ; 'Η θεία σου δὲν τους εἶπε ποτὲ νὰ διαβάσουν.

'Ο Τάκης : Βλέπεις ; Κάν' το, λοιπόν, καὶ σύ.

ΣΥ ΕΙΠΑΣ...

—Δὲ μοῦ λές, Μάριε, ποία εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Τουρκίας ;

—Αὐτὸ δὲ ξέρεις, καϋμένε ; Τὸν πρῶτο βλάκα ποὺ θὰ ρωτοῦσες θὰ σοῦ τὄλεγε.

—Μὰ γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ ρώτησα σένα.

ΠΩΣ ΘΑ ΜΠΟΡΕΣΕΤΕ ΝΑ ΤΟ ΦΤΙΑΞΕΤΕ ΜΟΝΟΙ ΣΑΣ

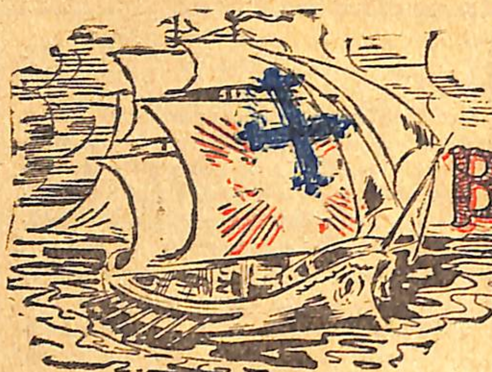
Ἂν ἔχετε ἀσχοληθῆ καὶ πρακτικὰ μὲ τὶς δυὸ κατασκευὲς ποὺ σᾶς δώσαμε σὲ προηγούμενα τεύχη τῆς «Παιδοπόλεως», ἡ κατασκευὴ τοῦ σημερινοῦ τραπεζιοῦ ἀσφαλῶς δὲν πρόκειται νὰ σᾶς φανῆ καθόλου δύσκολη, γιατὶ ἔχετε πάρει τὸν ἀέρα τῆς δουλειᾶς.

Περισσότερα κομμάτια γιὰ κόψιμο, περισσότερα κομμάτια γιὰ κάρφωμα. Αὐτὴ εἶναι ἡ διαφορὰ ἀπὸ τὶς προηγούμενες κατασκευές. Γιατὶ ὅλα τὰ ἄλλα, τὰ ἀναλαβαίνει ὁ λεπτομερὴς πίνακας «κομματιῶν καὶ διαστάσεων» ποὺ σᾶς δίνουμε.

Πρῶτα θὰ κόψετε ὅλα τὰ ξύλα στὴ φόρμα καὶ στὰ μέτρα τοῦ πίνακα. Ἀπὸ σανίδες πάχους πέντε ἑκατοστῶν τὰ κομμάτια: 5 — 6 — 15 — 16 — 17. Τριῶν ἑκατοστῶν τὸ κομμάτια 1 — 2 — 3 — 4. Δύο ἑκατοστῶν τὰ κομμάτια 7 — 8 — 9 — 10 — 11 — 12. Ἀπὸ «κόντρα πλακὲ» τὸ κομμάτι 13 καὶ καδρονάκι στρογγυλὸ πέντε ἑκατοστῶν τὸ κομμάτι 14. Καὶ τώρα θ' ἀρχίσετε νὰ καρφώνετε ἢ νὰ βιδώνετε μὲ τὴν ἑξῆς σειρά: Τὸ 4 ἐπάνω στὸ 6 — τὸ 3 ἐπάνω στὸ 5, τὸ 1 ἐπάνω στὸ 5 καὶ 6 — τὸ 2 ἐπάνω στὸ 5 καὶ 6 — τὸ 14 ἐπάνω στὸ 5 καὶ 6. Ἔτσι κάνατε τὸ τραπεζάκι σας νὰ σταθῆ. Θὰ προσθέσετε τώρα τὸ 7 καὶ 8 στὸ 1 καὶ 2. Τέλος, θὰ καρφώσετε ἢ θὰ βιδώσετε παράλληλα τὰ κομμάτια 15 — 16 — 17 ἐπὶ τῶν 5 καὶ 6.

Δὲν μένει παρὰ τὸ συρτάρι, ποὺ καὶ γι' αὐτὸ θὰ ἀκολουθήσετε τὴν ἑξῆς σειρά: Τὸ κομμάτι 10 ἐπὶ τῶν 11 καὶ 9, τὸ κομμάτι 12 ἐπὶ τῶν ἰδίων (11 καὶ 9) καὶ τέλος, τὸ 13 ἐπὶ τῶν 9 — 10 — 11 — 12.

Στὸ τέλος θὰ ἀγοράσετε ἕνα ἕτοιμο χερούλι, θὰ τὸ βιδώσετε στὴ θέση ποὺ βλέπετε στὸ σχέδιο, καὶ τὸ τραπεζάκι εἶναι ἕτοιμο γιὰ ν' ἀρχίσετε τὴ μελέτη σας.

Ο ΛΟΦΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥΣ

Πρωτότυπο διήγημα τῆς Κλειῶς Νοταρᾶ

Μὲ τὰ πορφυρᾶ του πανιά, διάπλατα στὸν ἄνεμο, μ' ἕνα μεγάλο χρυσὸ σταυρὸ στὸ μεσαῖο κατάρτι του, σαλπάρει ἀπὸ τὸ λιμάνι τῆς Ὤστιας, τὸ αὐτοκρατορικὸ «ναβίγιο».

Ἡ Αὐγούστα Ἑλένη στέκεται στὴν πρύμνη, κουνώντας τ' ἄσπρο μαντήλι της στὸ λαὸ ποὺ τὴν ξεπροβοδίζει ψέλνοντας ὕμνους. Ὁ Κωνσταντῖνος συνοδεύει λίγο τὸ πλοῖο, μὲ τὴν πορφυροστόλιστη ἄκατό του κι' ὕστερα χαιρετώντας γιὰ τελευταῖα φορὰ τὴ μητέρα του, βάζει πλώρη γιὰ τὸ λιμάνι.

Τ' ἀγέρι τοῦ πελάγου, πιὸ πολὺ κι' ἀπ' τὰ πανιὰ τοῦ βασιλικοῦ καραβιοῦ, φουσκώνει μ' ἀγαλλίαση τὴν ψυχὴ τῆς Ἑλένης. Καθισμένη σ' ἕνα θρονὶ ἀναπαυτικό, ἔξω ἀπ' τὸ θάλαμό της, στὴν πρύμνη παρακολουθεῖ τὰ παιχνίδια τῶν δελφινιῶν στὸν ἀκύμαντο Πόντο. Μὰ ἡ σκέψη της ταξιδεύει πιὸ γρήγορα κι' ἀπὸ τὰ δελφίνια. Ἔχει φτάσει κιόλας στὴ Γιάφα μὲ τ' ἄσπρα σπιτάκια ποὺ μοιάζουν μὲ κάτασπρα κρῖνα ἀνάμεσα στὶς πορτοκαλλιές. Ἔχει φτάσει κιόλας στὴν Παλαιστίνη, στὴν πύλη τῆς Ἱερουσαλήμ, ὅπου μέσα στὰ σπλάχνα τῆς γῆς, βρίσκεται ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου. Αὐτὸν τὸ Σταυρὸ πάει τώρα ν' ἀνακαλύψη ἡ Αὐγούστα. Τριακόσια δεκαεννιὰ χρόνια ὕστερα ἀπὸ τὴ Σταύρωση τοῦ Χριστοῦ.

— Δὲ θἆναι καὶ τόσο εὔκολο τὸ ἔργο μας, Δερκυλλιανέ, λέει στὸν χριστιανὸ ἔπαρχο ποὖρθε ἐπίτηδες ἀπ' τὴν Παλαιστίνη γιὰ νὰ συνοδεύψη στὸ μεγάλο ἐκεῖνο ταξίδι τὴ μάνα τοῦ Κωνσταντίνου. Ἔχουν γίνει ἀλήθεια στὴν πόλη πολλὲς ἀλλαγὲς ἀπὸ τότε;

— Πολλὲς καὶ μεγάλες, Αὐγούστα, ἀπάντησε ὁ ἔπαρχος. Ρωμαῖοι κι' Ἑβραῖοι συναγωνίσθηκαν πῶς νὰ θάψουν βαθύτερα κάθε ἴχνος. Ὁ Ἀδριανὸς ἰδιαίτερα δὲν ἀφῆκε πέτρα στὴν Παλαιστίνη ποὺ νὰ μὴν τὴ ρίξη ἐπάνω στοὺς ἅγιους χώρους. Ἔγιναν ἐπιχώσεις ὁλόγυρα στὸ Γολγοθᾶ καὶ σ' ὅλη τὴν πόλη. Βουνὰ ἀπὸ πέτρες καὶ χώματα ρίχτηκαν. Ἡ τοπογραφία παραμορφώθηκε ὁλότελα. Λένε πὼς ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὅπου βρισκόταν ὁ Τάφος, ἰσοπεδώθηκε καὶ σκεπάστηκε μὲ λιθόστρωτο. Τώρα εἶναι σκεπασμένος ἐκεῖ ὁ ναὸς τοῦ Δία καὶ τῆς Ἀφροδί-ης.

— Αὐτὸ τὸ ναό, λοιπόν, Δερκυλλιανέ, θὰ γκρεμίσωμε πρῶτα.

— Ἄλλαξαν ἀκόμη καὶ τ' ὄνομα, Ἱερουσαλήμ, ποὺ κι' αὐτὸ τοὺς πείραζε.

— Ναί, τὴ λένε Αὐλία Καπιτωλία, εἶπε ἡ Αὐγούστα. Θὰ τῆς ξαναδώσουμε τ' ἅγιό της ὄνομα, ὅταν βροῦμε τὸν Τάφο καὶ χτίσουμε γύρω του μεγαλόπρεπο ναό..

Αὐτὰ ἔλεγαν κάνοντας σχέδια ὁ Ἔπαρχος τῆς Παλαιστίνης κι' ἡ μάνα τοῦ αὐτοκράτορα τῶν Ρωμαίων, ἐνῷ τὸ ναβίγιο μὲ τὰ πορφυρᾶ πανιὰ ἔσκιζε τὰ κύματα.

* * *

Ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ναό, ὅπως εἶχε πῆ ἡ Αὐγούστα, ἄρχισε τὸ ἔργο, ὕστερα ἀπ' τὸν ἁγιασμὸ ποὺ εἶχε ψάλει ὁ ἐπίσκοπος Μακάριος. Ἡ Αὐγούστα ἀκουμπισμένη σ' ἕνα ραβδὶ ποὺ τῆ- εἶχαν προσφέρει, κομμένο ἀπὸ τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, παρακολουθοῦσε ἀκούραστη τὶς ἀνασκαφές. Μὰ τοῦ κάκου δούλευαν μῆνες τώρα, πλῆθος ἐργάτες... Τὰ φτιάρια καὶ τὰ τσαπιὰ προχωροῦσαν, χωρὶς νὰ ξέρουν ποῦ πήγαιναν μέσα σ' ὁλόκληρα βουνὰ ἀπὸ χώματα.

Οἱ Ἰουδαῖοι κι' οἱ Ἐθνικοὶ σατυρίζανε τὴν προσπάθεια τῆς Ἑλένης.

— Ψάχνουν μέσα σ' αἰώνων μνήματα, ἕνα μνῆμα ποὺ δὲν ξέρουν κἂν σὲ ποιὸ μέρος βρίσκεται.

— Καὶ τὸ πιὸ ἀστεῖο δὲν εἶναι αὐτό. Ἐπιμένουν νὰ βροῦνε σώνει καὶ καλὰ ἕνα ξύλο ποὺ μέσα σὲ τόσες καταστροφὲς ἢ θὰ κάηκε ἢ θὰ σάπισε.

— Θὰ τὸ βροῦμε, ἂν θέλη ὁ Κύριος, ἔλεγε ἡ Αὐγούστα μὲ πίστη.

Καὶ κάποια μέρα, χτύπησε μιὰ σκαπάνη σὲ βράχο. Ὅλοι οἱ ἐργάτες μαζεύτηκαν τότε ἐκεῖ καὶ καθάρισαν τὸ μέρος ἀπὸ τὰ χώματα. Ἦταν ἡ σκεπὴ ἑνὸς τάφου λαξεμένου σέ πέτρα. Πῆραν τὴ Γραφή, μελέτησαν, ὑπελόγισαν τόπο, σχῆμα, βεβαίωσαν κάθε λεπτομέρεια. Ἦταν ὁ Τάφος τοῦ Θεανθρώπου. Βρῆκαν καὶ τὸ λίθο ποὺ πάνω του κάθησε ὁ ἄγγελο-. Τὴν ἐπιτάφια πέτρα πεσμένη ἀνάσκελα μπροστὰ στὸ σπηλιάρι.

— Βρῆκαν τὸν Τάφο! Βρῆκαν τὸν Τάφο! φώναζαν τὰ πλήθη, παραληρώντας ἀπὸ χαρά. Ἕνα ρῖγος συγκλώνισε τὶς καρδιές. Ἡ Αὐγούστα ποὺ πρώτη φορὰ λ ύ γ ι ζ α ν τὰ πόδια της πῆρε τὸ χέρι τοῦ Ἐπισκόπου καὶ γονάτισε προσκυνώντας τὸν Τάφο τοῦ Ἰησοῦ...

Δύο τριανταφυλλιές

Ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ περβόλι
κι' ἀπ' τὴν ἴδια γῆ,
ὅμοιο μπόϊ κι' ὅμοιο μπόλι
κι' ἴδια προσταγή.

Μέσ' ἀπὸ τῆς ἴδιας γένας
τὴ βεργαγκαλιὰ
φύτεψε ἀπ' τοὺς δυὸ ὁ καθένας
μιὰ τριανταφυλλιά.

Βάνει ὁ πρῶτος τὴν καρδιά (του
χάδι τοῦ χεριοῦ,
καὶ τὴν ἔννοια—ἀπ' τὴ ματιά (του,—
τοῦ κλαυδετηριοῦ·

Καὶ τὸ πότισμά της αἷμα
χυμῶν τῆς ζωῆς,
καὶ τὸ σκάλισμά της θρέμμα
ρόδων τῆς αὐγῆς.

Βάνει ὁ ἄλλος τοῦ δραγάτη
τὴν ἀνεμελιά·
ἄλλο χέρι καὶ ἄλλο μάτι
κι' ἄψυχη δουλειά.

Καὶ τὰ φύλλα ξεχασμένα
σὲ πληγὴ κρυφή,
καὶ τὰ ρόδα παθιασμένα
ζούζουλων θροφή...

Ἴδια ρίζα κι' ἴδια μένει
κι' ἴδιο χῶμα, νά!
—Μὰ ὅλα ἡ ἀγάπη τὰ ὠμορ(φαίνει
καὶ τὰ κυβερνᾶ!

Μ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ πρώτη ἐκείνη μεγάλη ἐπιτυχία ἔδωσε φτερὰ στοὺς ἐργάτε-. Τὰ τσαπιὰ δούλευαν μὲ πάθος. Ὕμνοι ἀνακατώνονταν μὲ τὸν -νο τους, ἡ ἐλπίδα ἄναβε κι' ἔσβυνε κάθε στιγμή... Μὰ ποῦ νὰ τὸ βροῦν τ' ἅγιο ξύλο; Γιὰ τὸν Πανάγιο Τάφο εἶχαν ἕνα σημάδι ἱστορικό. Ἐκεῖνο τὸ ναὸ ποὖχαν χτίσει ἐπάνω του οἱ Ρωμαῖοι. Μὰ γιὰ τὸ Σταυρό, κανένας δὲν ἤξερε τί τὸν εἶχαν κάμει μετὰ τὴ Σταύρωση. Τοῦ κάκου ρωτοῦσαν, ἀνάκριναν, μάζευαν θρύλους. Οἱ Ἐθνικοὶ διασκέδαζαν, οἱ Ἑβραῖοι ἔκλειναν μὲ πεῖσμα τὸ στόμα.

— Αὐτοὶ καὶ νὰ ξέρουν δὲ θὰ μιλήσουν, εἶπε ὁ Δερκυλλιανός. Μὰ καὶ πάλι πῶς νὰ ξέρουν; Πέρασαν πάνω ἀπὸ δέκα γενιὲς ἀπὸ τότε.

— Ναί, μὰ ἡ παράδοση δὲν πεθαίνει, πρόσθεσε ὁ Ἐπίσκοπος. Ἕνας θρύλος λέει πὼς μερικὲς οἰκογένειες κληρονόμησαν ἀπὸ πάππου προσπάππου τὸ μυστικό, μὰ τὸ κρύβουν νὰ μὴν τὸ μάθουν οἱ Χριστιανοί... Γιατὶ ὁ Σταυρὸς ἐκεῖνος τὸ ξέρουν πὼς εἶναι κατάρα γι' αὐτούς.

— Ἂν θελήση ὁ Κύριος θὰ τὸ μάθουμε, εἶπε ἡ Αὐγούστα, ἀλύγιστη πάντα. Μὰ οἱ ἐργάτες κουράστηκαν. Πρέπει νὰ τοὺς κάνουμε ἕνα διάλειμμα. Ἂς τοὺς δώσουμε ἄδεια ἕνα δυὸ βδομάδες νὰ πᾶνε στὰ σπίτια τους.

Ἀποσύρθηκαν στὸ πραιτώριο λυπημένοι ἐκεῖνο τὸ βράδυ κι' οἱ τρεῖς. Τὸ σταμάτημα τῆς δουλειᾶς θὰ χαλάρωνε τὴ χαρὰ καὶ τὴν ἔξαψη, θὰ κλόνιζε ἴσως σὲ πολλοὺς τὴν πίστη.

* * *

Σ' ἕνα ἀπόμερο σπιτάκι τῆς Ἱερουσαλήμ, ἕνα φῶς τρεμοσβύνει πάνω ἀπὸ μιὰ σκηνὴ συγκινητική. Μιὰ νέα ὡς εἴκοσι χρονῶν ἀγωνίζεται μὲ τὸ θάνατο. Εἶναι ἡ μοναχοκόρη τῆς Ἰουδὴθ καὶ τοῦ Ἰωνάθαν... Χλωμὴ σὰ τὰ κρίνα τῆς Ζαβουλών, ἀνασαίνει μὲ κόπο... Οἱ γονεῖς της ἀπαρηγόρητοι περιμένουν χωρὶς ἐλπίδα.

— Ἡ Μύριαμ δὲ θὰ βγάλη τὴ νύχτα, σκέπτεται ὁ δύστυχος πατέρας. Ἂς τὸ πάρω ἀπόφαση κι' ἂς ἀρχίσω νὰ φτιάχνω τὸ νεκρικό της κιβούρι.

Μπῆκε στὸ ἐργαστήριό του ὅπου μοσκομύριζαν τὰ κυπαρισσόξυλα καὶ τὰ κέδρα. Τὸ εἶδε ἀνάστατο σὰν τὴ ζωή του. Ἕνα ἑρμάρι μισοτελειωμένο στὴ μέση, στὶς γωνίες πολυθρόνες, τραπέζια, πρόσμεναν τὸ στερνὸ λοῦστρο. Πῆρε ἀπ' τὸ σωρὸ τὰ κυπαρισσόξυλα ἕνα καὶ βάλθηκε νὰ τὸ πελεκᾶ.

— «Θὰ τὸ κάμω ὡραῖο, πλατὺ κι' ἀλαφρό, συλλογίστηκε ὁ Ἰωνάθαν, ξεχνώντας γιὰ μιὰ στιγμὴ γιὰ ποιὸν ἤθελε τὸ κιβοῦρι... Ὕστερα τοὖρθαν ποτάμι τὰ δάκρυα γιατὶ σκέφτηκε τὴν κοροῦλα του ποὺ θὰ κοιμόταν γιὰ πάντα σ' αὐτό.

— Θὰ σκαλίσω ἀγγέλους ὁλόγυρα κι ὅλοι θἄχουν τὸ πρόσωπο τῆς Μύριαμ, εἶπε πάλι.

Ἄξαφνα μιὰ φωνὴ τὸν καλεῖ ἀπ' τὸ σπίτι. Εἶναι ἡ φωνὴ τῆς γυναίκας του.

— Τὸ παιδὶ θὰ ξεψύχησε, λέει καὶ τρέχει ἔξαλλος. Μὰ ὄχι, ἡ Μύριαμ δὲν εἶχε πεθάνει. Εἶχε ἀνασηκωθῆ στὸ κρεββάτι καὶ παραληροῦσε. Ὁ Ἰωνάθαν ἔτρεξε κοντά της.

— Μὴ μιλᾶς, τοῦ ψιθύρισε ἡ Ἰουδήθ. Κάτι βλέπει.

Κι' ἀλήθεια ἡ κόρη βρισκόταν σὲ ἔκταση. Εἶχε στηλωμένα τὰ μάτια της στὸ κενὸ καὶ παραληροῦσε, ἁπλώνοντας στ' ὅραμά της τὰ χέρια.

— Πῶς ἀστράφτει μανούλα! Δὲν εἶναι ἀπὸ ξύλο, παρὰ ἀπὸ φῶς! Στὴν κάθε του ἄκρη κάθεται ἕνα ἀγγελάκι, μ' ὁλάνοιχτες τὶς γαλάζιες φτεροῦγες του! Καὶ κεῖ στὴ μέση ποὺ εἶχε ἀκουμπήσει ὁ Κύριος τὸ κεφάλι, στέκεται ἕνας ἥλιος. Ὄχι, ὄχι, δὲ βρίσκεται ἐκεῖ ποὺ τὸν ψάχνει ἡ βασίλισσα. Ὁ πατέρας τὸν ἔχει κρυμμένο... Μὰ νὰ ποὺ τὸν βρήκαμε. Πήγαινε, μητέρα, νὰ τὸ πῆς τῆς Βασίλισσας...

Ἡ μητέρα, χωρὶς νὰ νιαστῆ πὼς ὁ ἄντρας της ἦταν μπροστά, σήκωσε τὸ χέρι της καὶ σταυροκοπήθηκε.

— Κύριε κάμε τὸ θαῦμα σου, σῶσε τὸ παιδί μου!

Ὁ Ἰωνάθαν τῆς ἅρπαξε ξαφνιασμένος τὸ χέρι.

— Εἶσαι χριστιανή; Ἰουδήθ; Κάνεις σταυρό;

— Εἶμαι χριστιανὴ εἶπε ἤρεμα ἡ γυναῖκα. Κι' ἡ Μύριαμ εἶναι χριστιανή, Ἰωννάθαν. Ὁ Κύριος μᾶς ἀξίωσε νὰ δοῦμε τὸ φῶς του...

Ἡ Μύριαμ, ποὔχε πέσει πάλι στὸ μαξιλάρι, μουρμούρισε, λὲς καὶ εἶχε ἀκούσει τί εἶπε ἡ μητέρα της.

— Εἶμαι χριστιανή... Ὁ Σταυρός! Ὁ Σταυρὸς εἶναι ὁ ἥλιος! Πηγαίνετε νὰ τὸ πῆτε στὴ Βασίλισσα πῶς τὸν ἔχουμε ἐδῶ τὸ Σταυρό... Πήγαινε, πατέρα, ἀλλοιῶς ἡ Μύριαμ θὰ πεθάνῃ...

Στὰ λόγια αὐτὰ ὁ Ἑβραῖος τεχνίτης πετάχτηκε σὰν αὐτόματο ἔξω ἀπ' τὴν κάμαρα. Μπῆκε στ' ἀργαστῆρι, ξεκλείδωσε μιὰ κασέλα παλιά, πῆρε ἀπὸ μέσα ἕνα κιτρινισμένο χαρτὶ καὶ χάθηκε μέσα στὴ νύχτα.

* * *

Ἡ Αὐγούστα κοιμᾶται εἶπε ὁ φρουρός, πῶς μπορεῖ τέτοιαν ὥρα νὰ σὲ δεχτῇ, ἄνθρωπέ μου;

Μὰ ὁ ἄνθρωπος εἶπε:

— Ἡ Αὐγούστα πρέπει νὰ ξυπνήσῃ. Σὰ μάθη τὸ μυστικὸ ποὔχω νὰ τῆς πῶ, δὲ μπορεῖ νὰ θυμώσῃ ποὺ τὴν ξυπνήσατε.

Εἰδοποίησαν τὸν Ἔπαρχο καὶ τὸν Ἐπίσκοπο ποὺ δὲν εἶχαν ἀκόμη πλαγιάσει. Αὐτοὶ πῆγαν καὶ ξύπνησαν τὴν Αὐγούστα.

Ὕστερα ἀπὸ λίγο ὁ Ἰωννάθαν ὁ ξυλουργὸς — γιατὶ αὐτὸς ἦταν ὁ νυχτερινὸς ἐπισκέπτης — γονάτιζε μπροστὰ στὴν Ἑλένη.

— Πές μας, τί ξέρεις, εἶπε ἡ Βασίλισσα ποὺ σκίρτησε ἡ καρδιά της ἀπ' τὴν ἐλπίδα.

— Πάνε παραπάνω ἀπὸ δέκα γενιές, ἄρχισε νὰ λέῃ ὁ Ἑβραῖος, ποὺ ἕνας μου μακρυνὸς πρόγονος εἶχε πάρει διαταγὴ νὰ φτιάξῃ ἕναν σταυρό... Ὅλη στὴ φαμίλια μας μαστορεύουμε τὸ ξύλο, κι' ὁ γιὸς μαζὶ μὲ τὴν τέχνη κληρονομᾶ ἀπὸ τὸν πατέρα καὶ τ' ἀργαστῆρι. Ἐκεῖνος, λοιπόν, ὁ προπάππος μου ἐκεῖ ποὔφτιαχνε τὸ σταυρὸ εἶδε ἕνα ἀλλόκοτο ὅραμα... Τὸ ξύλο, σὰ νἆταν ἀπὸ χρυσάφι, λαμποκοποῦσε κι' ὅταν τὸ ἔστησε ἕτοιμο στὴ γωνιά, ἀστράπολαμψε τ' ἀργαστῆρι... Μὰ οἱ στρατιῶτες ποὺ πῆραν τὸ σταυρὸ δὲν τὸ εἶδανε ἐκεῖνο τὸ θαῦμα... Ὁ πρόγονός μου τοὺς ἀκολούθησε, πῆγε μὲ τὸ πλῆθος στὸ Γολγοθᾶ, καὶ παρακολούθησε τὴ Σταύρωση. Ἄξαφνα ἔγινε σεισμὸς καὶ βαθὺ σκοτάδι.. Ὅλοι σκορπίστηκαν τρομαγμένοι καὶ μόνο ἐκεῖνος δὲ σάλεψε, λὲς καὶ τοὔχαν καρφώσει τὰ πόδια... Εἶδε τὴ νύχτα τοὺς μαθητὲς τοῦ προφήτη νὰ ξεκρεμᾶνε τὸ νεκρὸ καὶ νὰ τὸν τυλίγουν σ' ἕνα σεντόνι. Σὰν ἔφυγαν, πῆγε κι' ἅρπαξε τὸ σταυρό. Ἦταν ἀνάλαφρος κι' ἀκτινοβολοῦσε... Μὰ στὰ ριζὰ τοῦ λόφου, ὅταν ξημέρωνε πιά, τοῦ τὸν πῆραν οἱ Γραμματεῖς κι' οἱ Ἀρχιερεῖς... Μά, ἐκεῖνος τοὺς ἀκολούθησε πάλι καὶ τἆδε ὅλα... Πῆρανε καὶ τοὺς ἄλλους σταυροὺς — γιατὶ ἔγιναν κείνη τὴ μέρα τρεῖς σταυρικοὶ θάνατοι στὸ λόφο— μάζεψαν τὰ καρφιά, τὴν ἐπιγραφὴ ποὔχε σπάσει, καὶ τἄρριξαν σ' ἕνα βόθρο. Ὕστερα ἔρριξαν χώματα καὶ πέτρες γιὰ νὰ μὴ βροῦνε τὰ ἴχνη τους...

— Κι' ἐσὺ πῶς τὰ ξέρεις αὐτά; ρώτησε ἡ Αὐγούστα.

— Ὁ πρόγονός μου ἐκεῖνος τὰ εἶπε στὸ γυιό του, τοῦ τἄφησε μάλιστα καὶ γραμμένα. Ἔτσι μεταδόθηκαν ἀπὸ γενιὰ σὲ γενιὰ ὥς ἐμένα... Εἴμαστε Ἑβραῖοι, μὰ τὄχουμε λίγο καύχημα πὼς ἀπ' τὴ γενιά μας δουλεύτηκε ἐκεῖνο τὸ ξύλο κι' ὁ πρόγονός μου τὰ λέει σ' αὐτὸ τὸ χαρτὶ πὼς αὐτὸς ὁ κατάδικος ποὺ σταυρώθηκε πάνω σ' αὐτὸ ἦταν προφήτης... Σήμερα μὲ πρόσταξε ἡ κόρη μου νὰ σᾶς φανερώσω τὸ μυστικό. Εἶναι ἑτοιμοθάνατη κι' ἴσως νὰ μιλᾶ μὲ τὸ στόμα της ὁ Θεός. Ἡ Μύριαμ καὶ ἡ μητέρας της, ἡ Ἰουδήθ, εἶναι χριστιανές.

Πῆραν τὴν περγαμηνὴ καὶ τὴ διάβασαν. Συμφωνοῦσε μὲ τὴ διήγηση τοῦ Ἑβραίου.

— Καὶ ξέρεις τὸ μέρος;

— Εἶναι ὁ λόφος μὲ τοὺς βασιλικούς, πίσω ἀπὸ τὸ Γολγοθᾶ... Πολλοὶ Ἰουδαῖοι ποὺ ξέρουν τὸ μυστικὸ ἀποφεύγουν νὰ πᾶνε σὲ κεῖνο τὸ μέρος. Γιατὶ τὰ βασιλικὰ φυτρῶσαν μόλις θάφτηκε ἐκεῖ ὁ σταυρός. Κι' ὅσο τὰ κόβουν τόσο φουντώνουν.

Ἡ Αὐγούστα ἔμεινε σκεπτική.

— Μὰ δὲ θἄχη σαπίσει τὸ ξύλο μέσα στὸ βόθρο, εἶπε τέλος ἀνήσυχη.

— Ὄχι, Αὐγούστα, ἀπάντησε ἀδίστακτα ὁ Ἑβραῖος, οἱ σταυροὶ γίνονται ἀπὸ κέδρο κι' ἐκεῖνο τὸ ξύλο δὲ φθείρεται στὸ νερό. Ὅσο πιὸ πολὺ μένει μάλιστα, τόσο πιὸ σκληρὸ γίνεται.

* * *

Πλῆθος κόσμου μαζεύτηκε τ' ἄλλο πρωῒ γύρω ἀπὸ τὸ λόφο μὲ τοὺς βασιλικοὺς ποὺ μοσκοβολοῦσαν παράξενα. Ὅταν εἶδαν τὸ φορεῖο τῆς Αὐγούστας μιὰ βοὴ σηκώθηκε ὣς τὰ οὐράνια.

Ἡ ἀνασκαφὴ ἄρχισε νωρίς. Ὅσο προχωροῦσε τὰ χώματα γίνονταν σκοτεινότερα. Ναί, ἦσαν ἀπ' τὸ βόθρο ποὔχε ξεραθῆ. Παρακάτω βρῆκαν τὶς πέτρες. Τὰ χέρια δούλευαν μὲ πάθος. Κάθε τι μαθευόταν ἀμέσως ἀναταράζοντας τὴν πλατιὰ λαοθάλασσα. Ἄξαφνα ἡ σκαπάνη χτύπησε σὲ ξύλο... Ἦταν ἕνας σταυρός.

— Θαῦμα! θαῦμα! φώναζε τὸ πλῆθος. Ρῖγος διαπερνοῦσε τὰ σώματα, βρύσες ἔτρεχαν τὰ μάτια.

— Σηκώσατε τὸ σταυρὸ τοῦ Κυρίου ψηλά, φώναζε ὁ λαός.

Μὰ ποιὸν νὰ σηκώσουν; Εἶχαν βοὴ τρεῖς σταυρούς. Τὸ σανιδάκι μὲ τὴν ἐπιγραφὴ I.N.B.I. εἶχε βρεθῆ χωριστά. Σὲ ποιὸν ἀπ' τοὺς τρεῖς σταυροὺς — ποὔταν μαῦρα ἀπολιθώματα, σκεπασμένοι μὲ λάσπη — ν' ἀνῆκε ἐκεῖνο τὸ ξύλο; Κανένα συμπέρασμα δὲ μποροῦσε νὰ βγῇ.

— Σταθῆτε, ἀκούστηκε τότε μέσα ἀπ' τὰ πλήθη ἡ ἔξαλλη φωνὴ μιᾶς γυναίκας. Ἦταν ἡ Ἰουδὴθ ποὺ τραβοῦσε τὰ μαλλιά της.

— Σώσετε τὴ Μύριαμ, τὴν κοροὐλα μου ποὺ πεθαίνει, φώναξε πέφτοντας στὰ γόνατα μπροστὰ στὴ Βασίλισσα. Μπορεῖ νἄχη κιόλας πεθάνει. Τὴ φέρνουν πίσω μὲ τὸ φορεῖο. Μὰ ἂν τὴν ἀγγίση τὸ Τίμιο ξύλο, θὰ γίνῃ καλά.

Κι' ἔκλαιγε καὶ σπάραζε καὶ σερνόταν στὰ γόνατα. Ὁ ἐπίσκοπος συγκινήθηκε κι' ἕνα φῶς πλημμύρισε τὴν ψυχή του.

— Φέρτε τὴν ἄρρωστη, εἶπε. Ὁ Κύριος ἂς μὲ κρίνῃ ἄξιο γιὰ τὸ θαῦμα. Δυὸ ἄντρες μαζὶ μὲ τὸν Ἰωννάθαν ἔφεραν τὸ φορεῖο. Μιὰ χλωμάδα κέρινη σκέπαζε τὸ πρόσωπο τῆς κόρης.

Ὁ κόσμος κρατοῦσε τὴν ἀνάσα του. Ὁ Μακάριος προσευχόταν. Πῆρε τὸν πρῶτο σταυρὸ κι' ἄγγιξε τὴν ἄρρωστη. Τίποτε... Πῆρε τὸ δεύτερο. Ἡ κόρη δὲ σάλεψε. Μ' ἕνα ρῖγος πῆρε τὸν τρίτο. Ἀμέσως σπάραξε, τ' ἀκίνητο σῶμα, ρόδισε τὸ κέρινο πρόσωπο κι' ἡ κοπέλλα ανασηκώθηκε στὸ φορεῖο καὶ φίλησε πρώτη τὸ Σταυρὸ τοῦ Κυρίου.

Ἀλλάλαξαν τότε τὰ πλήθη, σὰν ἕνας ἄνθρωπος, κι' ὥρμησαν μπροστά. Μὰ ὁ ἐπίσκοπος τοὺς σταμάτησε, ὑψώνοντας τὸ Πανάγιο ξύλο.

— Ὁ Σταυρός, ὁ Σταυρός. Φωτεινὸς σὰν ἀπὸ χρυσάφι, ὅπως τ' ἀντίκρυσε ὁ πρῶτος τεχνίτης τότε στ' ἀργαστῆρι του, ὑψώθηκε πάνω ἀπὸ τὰ πλήθη τὸ σύμβολο αὐτὸ τοῦ θανάτου ποὺ ἔγινε σύμβολο ζωῆς.

Παροιμίες

Γονιοῦ εὐχὴν ἀγόραζε καὶ στὸ βουνὸ ἀνέβα.

★

Ἂς μὲ βαστᾶ ἡ μάνα μου, κι' ἂς μὲ βαστᾶ ἄνω-κάτου.

★

Φίλε μου στὴν ἀνάγκη μου, κι' ἐχθρέ μου στὴ χαρά μου.

★

Ὁ ποντικὸς στὴν τρύπα του μεγάλος ἄρχος εἶναι.

(Ἐστάλησαν ἀπὸ τοὺς Ι. Νομικὸ καὶ Γιῶργο Βελώνια (Θήρα).

Τὴν ἴδια μέρα ἔφυγαν βιαστικοὶ μαντατοφόροι σταλμένοι ἀπ' τὴν Αὐγούστα στὸ γυιό της γιὰ νὰ τοῦ πᾶνε ἕνα δῶρο πολύτιμο. Τὰ πέντε καρφιὰ τοῦ Πάθους — ποὺ ἔγιναν φυλακτὸ μέσ' τὸ κράνος του — κι' ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὸ ἄχραντο ξύλο.

Σ' ἐκείνη τὴν εἴδηση ἄνοιξε ὁ Αὔγουστος τοὺς βασιλικοὺς θησαυρούς, κι' ἔστειλε στὴν ἅγια μητέρα του ἄφθονο τ' ἀσῆμι καὶ τὸ χρυσάφι. Κι' ἐκείνη ἔκτισε ἕνα ὡραῖο ναό, πάνω ἀπ' τὸν Πανάγιο Τάφο καὶ μέσα σ' αὐτὸν — τὸ ναὸ τῆς Ἀναστάσεως ὅπως τὸν ὠνόμασε — ὑψώθηκε ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου ποὺ ἔγινε ἡ καρδιὰ τοὐκόσμου γιὰ κάθε χριστιανό.

— Νῦν ἀπολύεις τὴ δούλη Σου, Δέσποτα εἶπε ἡ Ἁγία Ἑλένη μπαίνοντας στὸ ναβίγιο γιὰ τὸ γυρισμό. Εἶχε φέρει σὲ πέρας τὴν ἱερὴ ἀποστολή...

ΚΛΕΙΩ ΝΟΤΑΡΑ

Ἡ Αὐγούστα, ἀκουμπισμένη σ' ἕνα ραβδὶ ποὺ τῆς εἶχαν προσφέρει, κομμένο ἀπὸ τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, παρακολουθοῦσε ἀκούραστη τὶς ἀνασκαφές.

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Πῶς γίνηκαν οἱ νόμοι

— Παπού, εἶπε ὁ Θάνος στὸν παπού του ἕνα Σαββατόβραδο. Πές μου ἕνα παραμύθι!

— Δὲν ντρέπεσαι κοτζὰμ ἄντρας νὰ θέλης παραμύθια; γέλασε ὁ παπούς.

— Μ' ἀρέσει ὅπως τὰ λές! εἶπε τὸ παιδί. Θὰ μποροῦσα νὰ κάθωμαι ὧρες νὰ σ' ἀκούω νὰ μιλᾶς...

— Ἀφοῦ σ' ἀρέσει τόσο νὰ μ' ἀκοῦς νὰ μιλῶ, θὰ σοῦ πῶ ἕνα παραμύθι... ἀληθινό...

— Ἄ, ναί, παπού! Μπράβο !

— Λοιπὸν σῶπα κι' ἄκου... Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρό, σὲ μιὰ χώρα ζοῦσαν κάμποσοι ἄνθρωποι. Ἄγριοι ἄνθρωποι, πρωτόγονοι! Καθόνταν μέσα σὲ σπηλιές, καὶ τρέφονταν μὲ τὸ κυνήγι. Ζοῦσαν μαύρη ζωή, βασανισμένη... Ὁ καθένας εἶχε τὴ γυναίκα του καὶ τὰ παιδιά του καὶ κυνηγοῦσε γιὰ νὰ τοὺς θρέψη... Ἀλλὰ τὸν γείτονά του, οὔτε νὰ τὸν δῆ στὰ μάτια του! Ὁ καθένας παραφύλαγε, κι' ἂν ἔβλεπε πὼς ὁ γείτονάς του ἦταν πιὸ ἀδύνατος, χυμοῦσε, τὸν χτυποῦσε μ' ἕνα ρόπαλο καὶ τούκλεφτε τὸ κυνήγι. Ἔπειτα, ὅταν γέραζε, πέθαινε τῆς πείνας, γιατὶ τὰ παιδιά του δὲν τὸν φρόντιζαν: μόλις μεγάλωναν καὶ μποροῦσαν νὰ κυνηγήσουν, ἔφευγαν καὶ δὲν ξαναγύριζαν... Ἔπειτα, τοὺς ριχνόνταν κοπάδια λύκοι κι' ἄλλα θεριά, καὶ τοὺς ἔτρωγαν. Κ' ἔρχονταν κοπαδιαστὰ ἄλλοι ἀγριάνθρωποι ἀπὸ ἄλλες φυλές, καὶ τοὺς ἐσκότωναν... Δὲν εἶχαν καμμιὰ σιγουριά, γι' αὐτὸ σοῦ λέω πὼς ἡ ζωή τους ἦταν βασανισμένη...

— Καὶ γιατὶ δὲν καθόνταν ὅλοι μαζί, παπού;

— Αὐτὸ ἔκαναν, Θάνο μου. Εἶδαν κι' ἀπόειδαν καὶ μιὰ φορὰ μαζεύτηκαν ὅλοι μαζὶ καὶ εἶπαν: δὲν εἶναι καλύτερο νὰ κάνουμε ἕνα χωριὸ καὶ νὰ τὸ μαντρώσουμε; Οὔτε λύκους θὰ φοβόμαστε, οὔτε ἄλλα θεριά. Ὁ ἕνας θὰ βοηθάη τὸν ἄλλον, καὶ θάμαστε πιὸ δυνατοί. Ἔτσι λοιπὸν ἔκαναν... Αὐτὴ ἦταν ἡ πρώτη κοινωνία τῶν ἀνθρώπων, Θάνο μου. Γρήγορα ὅμως, εἶδαν, ὅτι δὲν ἦταν εὔκολο νὰ ζήσουν μαζί... Ὅταν ὁ ἕνας ἤθελε νὰ κάνη τοῦτο, ὁ ἄλλος ἤθελε νὰ κάνη τὸ ἄλλο. Πάλι δὲν ἔβλεπαν προκοπή, γιατὶ δὲ μποροῦσαν νὰ συμφωνήσουν... Συλλογίστηκαν λοιπὸν καὶ πάλι, καὶ κατάλαβαν ὅτι τοὺς χρειαζόταν ἕνας ἀρχηγός. Ἕνας ποὺ νὰ ὁρίζη πότε θἄχτιζαν τὸ φράχτη, καὶ πότε θὰ πήγαιναν στὸ κυνήγι. Διάλεξαν τὸν πιὸ ἀντρειωμένο, τὸν πιὸ ἄξιο στὸν πόλεμο καὶ στὸ κυνήγι, καὶ τὸν ἔκαναν ἀρχηγό...

— Νὰ μᾶς λές τὶ νὰ κάνουμε, τοῦ εἶπαν, γιὰ νὰ μὴ μαλώνουμε! Κι' ἐμεῖς θὰ σ' ἀκοῦμε!

— Κι' ὅποιος δὲ μ' ἀκούει, τὶ θὰ παθαίνη;

Τότε τοῦ εἶπαν μερικοὶ φίλοι του, τὰ πιὸ ἄξια παλληκάρια τοῦ συνοικισμοῦ.

— Ὅποιος δὲ σ' ἀκούει, θὰ τὸν πιάνουμε, καὶ θὰ τὸν πετᾶμε ἔξω ἀπὸ τὸ φράχτη τοῦ χωριοῦ μας, νὰ τὸν φᾶνε τὰ θηρία!...

— Ἂν εἶν' ἔτσι, εἶπε ὁ ἀρχηγός, καλά! Θὰ δῆτε πῶς θὰ προκόψη τὸ χωριό μας!

Κι' αὐτὴ, Θάνο μου, ἦταν ἡ πρώτη ἐ ξ ο υ σ ί α ποὺ γνώρισε ὁ κόσμος. Γιατὶ ὁ ἀρχηγὸς ἐπρόσταζε, ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ μπορῆ νὰ τιμωρῆ ὅποιον δέν ἤθελε νὰ ὑπακούση.

Οἱ ἄνθρωποι, ὅμως, ἐξακολουθοῦσαν νὰ παραπονιοῦνται.

— Θέλουμε νὰ ξέρουμε ἀπὸ πρίν, τὶ πρέπει νὰ κάνουμε καὶ τὶ δὲν πρέπει, γιὰ νὰ τὸ μαθαίνουμε καὶ στὰ παιδιά μας, εἶπαν.. Ὁ ἀρχηγὸς τότε φώναξε τοὺς γεροντότερους καὶ τοὺς εἶπε:

— Ἐσεῖς, ποὔχετε νοῦ καὶ γνώση, πρέπει νὰ καθήσετε νὰ συλλογιστῆτε καλὰ γιὰ νὰ δοῦμε τὶ πρέπει νὰ ποῦμε στοὺς ἀνθρώπους νὰ κάνουν καὶ νὰ μὴν κάνουν, γιὰ νὰ τὸ μαθαίνουν ἀπὸ μικροί, καὶ νὰ μὴν κινδυνεύουν ν' ἀντιμετωπίσουν τὴν ὀργή μου...

Κάθησαν οἱ γέροι καὶ συλλογίστηκαν πολύ. Καὶ στὰ τελευταῖα βρῆκαν, πὼς πρῶτα πρέπει ἕνας ἄνθρωπος τῆς φυλῆς τους, νὰ μὴ σκοτώνη τὸν διπλανό του. Κι' ἔπειτα νὰ μὴν τοῦ κλέβη τὸ κυνήγι. Κι' ἔπειτα νὰ δίνη ἕνα μέρος ἀπὸ τὸ κυνήγι του γιὰ νὰ τρῶν' κι' οἱ γέροι. Καὶ δυὸ-τρία ἄλλα πράγματα πολὺ ἁπλᾶ, ποὺ ὡστόσο ἦταν ἀπαραίτητα γιὰ νὰ ζοῦν ο ἱἄνθρωποι μαζί. Κι' ἀκόμη ὥρισαν πὼς ὅποιος παράκουγε αὐτὲς τὶς ἐντολές, θὰ τιμωροῦνταν. Κι' ὥρισαν καὶ τὶς τιμωρίες, γιὰ τὸ κάθε κακὸ ποὺ θἄκαναν, κι' ἄλλη τιμωρία. Καὶ ὁ Ἀρχηγὸς τότε, κάλεσε τοὺς ἀνθρώπους τῆς φυλῆς του, καὶ τοὺς εἶπε τί ἀποφάσισαν.

— Ὅποιου δὲν τοῦ ἀρέσουν αὐτὰ ποὺ ὡρίσαμε, ἂς σηκωθῆ νὰ φύγη ἀπὸ τὸ χωριό! εἶπε ὁ ἀρχηγός.

Ἀλλὰ οἱ ἄνθρωποι τὰ βρῆκαν σωστὰ καὶ τὰ δέχτηκαν! Αὐτὲς οἱ πρωτόγονες ἐντολὲς, ἦταν ὁ πρῶτος νόμος ποὺ γνώρισαν οἱ ἄνθρωποι. Καὶ τὸν δέχτηκαν γιατὶ κατάλαβαν πὼς μόνον ἔτσι θὰ μποροῦσαν νὰ ζήσουν μαζί, ἔχοντας ἥσυχο τὸ κεφάλι τους πὼς ὁ γείτονάς τους δὲν θὰ τοὺς σκότωνε γιὰ νὰ τοὺς πάρη τὰ ὅπλα τοῦ κυνηγιοῦ, οὔτε θὰ τοὺς ἔκλεβε τὸ κυνήγι, οὔτε θἄκανε τὸν ἔξυπνο καὶ θὰ καθόταν ὅταν οἱ ἄλλοι δούλευαν γιὰ τὸ καλὸ καὶ τὴν προκοπὴ τοῦ χωριοῦ χτίζοντας καλύβες, ἢ ψηλώνοντας τὸν μαντρότοιχο... Κι' ὁ πιὸ ἀδύνατος, κι' ὁ πιὸ γέρος, ἤξερε πὼς δὲν εἶχε πιὰ τίποτε νὰ φοβηθῆ ἀπὸ κανέναν: ὁ νόμος τὸν προστάτευε, κι' ὅποιος τολμοῦσε νὰ τοῦ κάνη κακὸ θὰ τιμωριόταν σκληρὰ ἀπὸ τὸν Ἀρχηγὸ καὶ τὰ παλληκάρια του. Τί ἥσυχοι καὶ τί χαρούμενοι ποὺ πήγαιναν στὴ δουλειά τους τώρα ποὺ εἶχαν νόμους!

— Ἔτσι ἔγιναν, ἀλήθεια, τὰ πράγματα, παπού ; ρώτησε ὁ Θάνος.

— Ὄχι ἀκριβῶς ἔτσι, παιδί μου... Ἔπρεπε νὰ περάσουν χιλιάδες χρόνια, γιὰ νὰ καταλάβουν οἱ ἄνθρωποι πὼς μόνο ἂν ἔχουν ὡρισμένους νόμους θὰ μποροῦν νὰ ζοῦν ἥσυχα μαζί, χωρὶς νὰ ἀλληλοσπαράζωνται σὰν τὰ θηρία. Σοῦ εἶπα αὐτὴν τὴν ἱστορία γιὰ νὰ καταλάβης πῶς γεννήθηκε ὁ νόμος. Πρῶτα πρέπει οἱ ἄνθρωποι νὰ ζοῦνε πολλοὶ μαζί, γιατὶ τότε μόνον τοὺς χρειάζονται νόμοι.

— Οἱ νόμοι, εἶπε ὁ Θάνος, εἶναι ἕνα εἶδος συμφωνίας μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, καθὼς καταλαβαίνω. Ἀποφασίζουν πὼς πρέπει νὰ μὴν κάνουν ὡρισμένα πράγματα ποὺ εἶναι βλαβερὰ γιὰ τὸν διπλανό τους.

— Δὲν ἀρκεῖ ὅμως αὐτό. Χρειάζεται καὶ κάτι ἄλλο: ἡ ἐξουσία ποὺ θὰ τιμωρήση ἐκεῖνον ποὺ παρακούει τοὺς νόμους... Βλέπεις, Θάνο μου, πέρασαν τόσα χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ στὸ πρωτόγονο ἐκεῖνο χωριὸ οἱ ἄνθρωποι ἔφτιασαν τοὺς τρεῖς - τέσσερις στοιχειώδεις νόμους, ποὺ τοὺς βοήθησαν νὰ ζήσουν ἥσυχα καὶ μονιασμένα μαζί. Σιγὰ-σιγὰ οἱ νόμοι ἔγιναν ἄλλο πρᾶγμα, καὶ θὰ σοῦ ἐξηγήσω πῶς εἶναι σήμερα καὶ ποιος τοὺς ὁρίζει. Ἀλλὰ μερικὰ πράγματα ἔμειναν τὸ ἴδιο... Ἔτσι καὶ σήμερα, ὅπως καὶ τότε, γιὰ νὰ ὑπάρχη νόμος, πρέπει πρῶτα νὰ ὑπάρχη καὶ μιὰ ὁμάδα ἀνθρώπων ποὺ ζοῦνε μαζὶ κι' ἔπειτα μιὰ ἐξουσία ποὺ νὰ τιμωρῆ ὅποιους τὸν παρακοῦνε. Στὶς πολιτισμένες κοινωνίες ποὺ ζοῦμε ἐμεῖς, χρειάζεται καὶ κάτι ἄλλο: νὰ εἶναι ὡρισμένοι οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ φτιάνουν νόμους, κι' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους νὰ τοὺς παραδέχωνται οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς συμπολίτες τους. Γιὰ ὅλ' αὐτὰ ὅμως θὰ μιλήσουμε μιὰ ἄλλη φορά!

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

ΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ ΑΔΕΛΦΑΚΙΑ

(Οἱ τέσσερις ἐποχὲς τοῦ χρόνου)

Τέσσερα ἀδέλφια σέρνουν τὸ χορὸ
ὅλα μαζὶ καὶ χώρια
—Μικρούλα κοπελλιὰ, νὰ τὴν χαρῶ,
καὶ τρία ἀγόρια!

Κι' ἡ πρώτη κόρη σέρνει τὸ χορὸ
μὲ τὰ γλυκὰ τραγούδια:
—Ἐγὼ τὸ χόρτο φέρνω τὸ χλωρὸ
καὶ τὰ λουλούδια!

—Κι' ἐγώ, κράζει ἕνα ἀγόρι, τὸ σωρὸ
τὰ στάχυα μέσ' τ' ἀλώνια·
καὶ δένω πωρικὰ νὰ τὰ χαρῶ
σ' ὅλα τὰ κλώνια.

Τὸ ἀγόρι τὸ ἄλλο κράζει: Ἐγὼ
τὰ πρωτοβρόχια ἀνοίγω
κι' ὅλο χαρά, παιδιά, βάλτε νὰ πιῶ!
φέρνω τὸν τρύγο.

—Κι' ἐγώ, τ' ἀγόρι κράζει τὸ στερνό,
μὲ τὰ χιονάτα στήθεια,
φέρνω χαρὲς στὸ τζάκι τὸ ζεστὸ
καὶ παραμύθια.

Χορεύουν μὲ χαρούμενη καρδιὰ
χτυποῦν τὰ παλαμάκια:
Εἴμαστε ἐμεῖς τοῦ χρόνου τὰ παιδιὰ
τὰ τέσσαρα ἀδελφάκια!

ΟΛΥΜΠΟΣ

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΧΑΡΑ

Ποῦ βρισκόμαστε, λοιπόν;

Τὸ θυμᾶστε, παιδιά; Ἀπὸ ποῦ ξεκινήσει στὴ σειρὰ αὐτῶν τῶν θεμάτων; Λέγαμε ὅτι πρέπει νὰ ἔχωμε γιὰ πρότυπό μας τὸν Χριστό, καὶ ὅτι πρέπει νὰ Τὸν μιμηθοῦμε σὲ ὅλα. Καὶ λέγοντας ὅτι πρέπει νὰ Τὸν μιμηθοῦμε σὲ ὅλα, εἴχαμε ἀρχίσει νὰ ἐξετάζωμε πῶς Ἐκεῖνος ἀπελάμβανε τὴ χαρά. Συζητήσα με γιὰ τὸν τρόπο ποὺ τοῦ ἐξασφάλιζε τὴ χαρά. Καὶ ὁ τρόπος Του, ὅπως εἴπαμε, δὲν ἦταν σὰν ἐκεί νους ποὺ χρησιμοποιοῦν συνήθως οἱ ἄνθρωποι γιὰ νὰ βροῦν τὴ χαρά. Ἐκεῖνος ζητοῦσε τὴ χαρὰ δίνοντας, θυσιάζοντας ἀπὸ τὸν ἑαυτό Του, σκορπίζοντας ἀγάπη. Καὶ τώρα, νὰ ἕνας ἄλλος τρόπος: ἡ ἐργασία.

Ἐκεῖνος, παιδάκι ἀκόμη, εἶχε ἀρχίσει νὰ ἐργάζεται. Στὴν ἀρχὴ ὡς ξυλουργός, βοηθῶντας τὸν Ἰωσήφ. Ἔπειτα ὡς διδάσκαλος καὶ θεραπευτὴς ψυχῶν καὶ σωμάτων. Στὴν ἐκτέλεση τῆς ἀποστολῆς Του ἔβρισκε μιὰν ἀνείπωτη χαρά. «Ἐγὼ πρέπει νὰ ἐργάζωμαι» — ἔλεγε — καὶ ἐργαζόταν πραγματικά, νύχτα καὶ ἡμέρα, τόσο πολύ, ὥστε, κάποτε - κάποτε καὶ Αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταί Του δὲν ἐπρόφθαιναν οὔτε νὰ φᾶνε. «Οὐδὲ φαγεῖν ηὐκαίρουν».

Τὸ ἔχετε προσέξει κι' ἐσεῖς στὸν ἑαυτό σας, ὅτι ἡ δουλειὰ δίνει χαρά; Δὲν πρόκειται μόνο γιὰ τὶς δουλειὲς ἐκεῖνες ποὺ μᾶς ἀρέσουν καὶ ποὺ τὶς κάνομε σὰν παιχνίδι. Κάτι τέτοιες δουλειὲς καὶ νὰ μὴ μᾶς ἀφήνουν νὰ τὶς κάνωμε, προσπαθοῦμε μὲ κάθε τρόπο νὰ βροῦμε καιρὸ νὰ τὶς τελειώσωμε. Τὸ ὅτι μᾶς κουράζουν δὲν μᾶς πειράζει καθόλου. Κι' ἂν ἔρχεται κανεὶς νὰ μᾶς διακόψη, γιατὶ βλέπει ὅτι κουρασθήκαμε, ἐμεῖς προσπαθοῦμε μὲ κάθε τρόπο νὰ ξεφύγωμε. Ἔχετε φτιάξει ποτὲ πατίνι; Ὅσο δύσκολα καὶ νὰ κόβοταν τὸ ξύλο, λυπηθήκατε ποτὲ τὸν κόπο σας;

Ὅπως εἴπαμε, ὅμως, δὲν πρόκειται γιὰ αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὴ δουλειά. Αὐτὴ εἶναι φανερὸ πῶς μᾶς δίνει χαρά. Θὰ ἔπρεπε νὰ προσέξωμε ὅτι μᾶς δίνουν χαρὰ ἀκόμη κι' ἐκεῖνες οἱ δουλειὲς ποὺ, γιὰ νὰ τὶς κάνωμε, χρειάζεται νὰ πιέσωμε κάπως τὸν ἑαυτό μας.

Καὶ βέβαια, ἴσως τὴν ὥρα ποὺ ἐργαζόμεθα, νὰ μὴ νοιώθωμε τὴ χαρά. Πολλὲς φορές, μάλιστα, μπορεῖ καὶ νὰ βαριώμαστε καὶ νὰ πρέπει νὰ σπρώξωμε τὸν ἑαυτό μας γιὰ νὰ τελειώσωμε τὴ δουλειά μας.

Ἄλλες φορές, πάλι, πρέπει κάποιος ἄλλος νὰ μᾶς τὸ ἐπιβάλη γιὰ νὰ ἐργασθοῦμε. Ἂν τότε μᾶς ἄφηναν στὴ διάθεσή μας, θὰ εἴχαμε παρατήσει αὐτὴν τὴν ἀπασχόληση.

Ὅταν, ὅμως, τελειώσωμε τὴ δουλειά μας καὶ ἐπιτύχωμε τὸ ἀποτέλεσμα ποὺ θέλαμε, τότε, πόση χαρὰ νοιώθομε μέσα μας; Καί, ὅσο πιὸ πολὺ βιάσαμε τὸν ἑαυτό μας γιὰ νὰ ἐξακολουθήσωμε τὴ δουλειά μας μέχρι τὸ τέλος της, κι' ἔτσι, ὅσο πιὸ καλύτερο ἀποτέλεσμα ἐπιτύχαμε, τόσο καὶ πιὸ μεγάλη εἶναι ὕστερα ἡ χαρά μας.

Τὸ εἴδατε, π.χ., στὴ μελέτη σας; Εἶναι βέβαιο πῶς χρειάζεται νὰ καταβάλωμε πιὸ πολλὴ προσπάθεια γιὰ νὰ μελετήσωμε ἕνα δύσκολο μάθημα, παρὰ γιὰ νὰ φτιάξωμε ἕνα πατίνι. Ἄν, ὅμως, δὲν βαρεθοῦμε καὶ ἐπιμείνωμε στὴ μελέτη μας καὶ ἐπιτύχωμε ὕστερα κάποιο καλὸ βαθμὸ στοὺς διαγωνισμούς, δὲν θὰ νοιώσωμε βαθύτερη καὶ μονιμώτερη χαρὰ ἀπὸ — χαρὰ ποὺ θὰ νοιώθαμε φτιάχνοντας τὸ πατίνι;

Ἀλλὰ καὶ τὸ ἀντίστροφο εἶναι ἀληθινό. Ἄν, πρὸς χάρη κάποιου παιχνιδιοῦ, μὲ τὴν πρόφαση νὰ ξεσκάσωμε κάπως διασκεδάζοντας, ἀφήσωμε τὴ δουλειά μας τότε, ἔχετε παρατηρήσει ὅτι καὶ τὴ χαρὰ ποὺ θὰ νοιώθαμε ἀπὸ τὴ διασκέδαση, κάτι τι μᾶς τὴν κόβει καὶ δὲν μᾶς ἀφήνει νὰ τὴν ἀπολαύσωμε ὁλόκληρη; Ἐνῶ, ὅταν ἐπιμείνωμε, καί, βιάζοντας τὸν ἑαυτό μας, τελειώσωμε τὴ δουλειά μας, κι' ὕστερα ριχτοῦμε στὸ παιχνίδι, τότε ἔχομε διπλῆ χαρά: Τὴ χαρὰ ἀπὸ τὴ δουλειὰ ποὺ τελειώσαμε καὶ τὴ χαρὰ ἀπ' τὸ ξέσπασμα τοῦ παιχνιδιοῦ.

Τί λέτε, λοιπόν, δὲν εἶναι καλύτερα καὶ σ' αὐτὸ ν' ἀκολουθήσωμε τὸν Κύριο;

Ο ΠΑΤΕΡ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ: Ὅσα παιδιὰ θὰ ἤθελαν νὰ ρωτήσουν κάτι σχετικὸ μὲ τὰ θέματα τῆς στήλης αὐτῆς, ἢ ὁ,τιδήποτε ἄλλο, ἂς γράφουν:

Περιοδικὸ «ΠΑΙΔΟΠΟΛΙΣ»

(Γιὰ τὴν θρησκευτικὴ στήλη) ὁδὸς Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ 9 Ἀθῆναι.

ΤΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΣΥΝΙΣΤΟΥΝ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΠΑΙΔΟΠΟΛΙΣ»

Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος
Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων
καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας
Δ)σις Διδακτ. Βιβλίων
Ἀριθ. Πρωτ. 42706

Ἀθῆναι τῇ 15 Μαΐου 1950

Πρὸς τὰς
Ἐκπαιδευτικὰς ἀρχὰς τοῦ Κράτους

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς κειμένας «περὶ διδακτικῶν βιβλίων κλπ.» διατάξεις καὶ τὴν πρότασιν τοῦ Κεντρικοῦ Γνωμοδοτικοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου Ἐκπαιδεύσεως, περιλαμβανομένην εἰς τὴν ὑπ' ἀρ. 37)27)4)50 (ἐδ. 9) πρᾶξιν αὐτοῦ, ἣν ἀποδεχόμεθα, συνιστῶμεν τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Παιδόπολις» περιοδικοῦ, τὸν ἔρανον «Πρόνοια Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος» ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων τοῦ κράτους ὡς καὶ τὴν προμήθειαν τούτου παρὰ τῶν βιβλιοθηκῶν τῶν σχολείων τῆς Μέσης καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως, συμφώνως πρὸς τὴν ὡς ἄνω πρᾶξιν τοῦ Κ.Γ.Δ.Σ.Ε., καθ' ἣν διὰ τῆς ἀξιολόγου ἠθικοπλαστικῆς ὕλης αὐτοῦ τὸ περιοδικὸν τοῦτο διαδίδει δι' ἐπαγωγοῦ τρόπου τὰς ἀρχὰς τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

Ὁ Ὑπουργὸς
Γ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ—ΝΟΒΑΣ

Τὸ Κ.Γ.Δ.Σ.Ε.

Ἔλαβε γνῶσιν α) τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 12386)24—2—50 (ΠΕΣ 1666)1—3—50) ἐγγράφου Σοῦ Ὑπουργείου (Διεύθυνσις Διδακτικῶν Βιβλίων) δι' οὗ μεταβιβάζει συνημμένως τὴν ἀπὸ 8-2-50 αἴτησιν τοῦ κ. Ἀγγέλου Μεταξᾶ μετὰ 12 ἀντιτύπων τοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον περιοδικοῦ «Ἡ Παιδόπολις» ἐπίσημος ἔκδοσις τοῦ Ἐράνου Προνοίας Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος δι' ἧς αἰτεῖται τὴν ἔγκρισιν τούτου καὶ τὴν σύστασιν αὐτοῦ εἰς τὰ σχολεῖα τοῦ Κράτους διὰ τὴν διάδοσιν αὐτοῦ μεταξὺ τῶν μαθητῶν ὡς καὶ τὴν ἀγορὰν αὐτοῦ ὑπὸ τῶν σχολικῶν βιλιοθηκῶν, β) τὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐκ τῶν μελῶν του κ. Α. Παπαγεωργακοπούλου ἔχουσαν οὕτω:

«Τὸ δεκαπενθήμερον περιοδικὸν «Ἡ «Παιδόπολις», ἐπίσημος ἔκδοσις τοῦ «Ἐράνου Προνοίας Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος», σχήματος 4ου, ἀποτελούμενον ἐκ σελίδων εἴκοσι τεσσάρων μετὰ ἐγχρώμου ἐξωφύλλου, περιέχει ἀξιόλογον ἠθικοπλαστικὴν ὕλην καὶ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς κατάλληλον πνευματικὸν μέσον πρὸς διάδοσιν, ἰδίᾳ μεταξὺ τῆς σπουδαζούσης Ἑλληνικῆς νεότητος, τῶν ἀρχῶν καὶ ἠθῶν τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ μας. Τὸ ἀξιόλογον περιεχόμενον τοῦ ὑπὸ κρίσιν περιοδικοῦ «Ἡ Παιδόπολις», οἰκογενειακῆς, ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς ζωῆς μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν ποιημάτων αὐτοῦ καὶ τῶν ἐπιμελημένων εἰκόνων του, διδόμενον διὰ καταλλήλου γλωσσικοῦ ἰδιώματος μεταξὺ τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων καὶ τοῦ λαοῦ μας, δύναται νὰ ἀποβῇ ἀξιοπρόσεκτον ἠθικὸν δημοσιογραφικὸν μέσον διὰ τὴν ἀβίαστον καὶ μεθοδικὴν ἐθνικὴν καὶ ἠθικὴν τοῦ λαοῦ μας διαπαιδαγώγησιν» καὶ ἀποφασίζει:

Νὰ προτείνῃ εἰς τὸ Σὸν Ὑπουργεῖον τὴν σύστασιν τοῦ δεκαπενθημέρου περιοδικοῦ «Παιδόπολις», ἐπισήμου δημοσιογραφικῆς ἐκδόσεως «Πρόνοια Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος» διὰ τὴν προμήθειαν τούτου ὑπὸ τῶν σχολικῶν βιβλιοθηκῶν, τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων τοῦ Κράτους, συμφώνως τῷ Νόμῳ 5911) 1933 ἄρ. 15 «περὶ Διδ. Βιβλίων).

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Βασίλειον τῆς Ἑλλάδος
Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν
Ἀριθ. Πρωτ. 22215
Ἀριθ. Ἐγκρ. 72

Πρὸς τοὺς κ. κ. Γενικοὺς Διοικητὰς καὶ Νομάρχας τοῦ Κράτους.

Παρὰ τῆς Διευθύνσεως τῆς Ὑπηρεσίας Ἐράνου «Πρόνοια Βορ. Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος» ἐκδίδεται περιοδικὸν ὑπὸ τὸν τίτλον «Παιδόπολις».

Ὡς ἀποστολήν του τὸ περιοδικὸν τοῦτο ἔχει τάξει τὴν διάδοσιν εἰς τοὺς νέους τῶν ἐθνικῶν ἰδεωδῶν, τῶν ὑγιῶν ἀρχῶν περὶ Πατρίδος, Θρησκείας, Οἰκογενείας, καὶ ἐν γένει τὴν διαπαιδαγώγησιν τῆς Νεολαίας.

Ὡς ἐκ τούτου, θεωροῦμεν σκόπιμον νὰ συστήσωμεν τὴν προμήθειαν αὐτοῦ ὑπὸ τῶν Δήμων καὶ εὐπόρων Κοινοτήτων, ἐπὶ τῷ τέλει διαθέσεώς του πρὸς μελέτην εἰς τοὺς ἀπόρους μαθητὰς καὶ γενικώτερον εἰς τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὴν νεολαίαν, τὴν ὁποίαν ἐπιτακτικὸν καθῆκον ἔχομεν νὰ προστατεύσωμεν ἀπὸ τὴν ὕπουλον καὶ ἀντεθνικῶς προπαγάνδαν τῶν ἀντεθνικῶς σκεπτομένων.

Τὰ γραφεῖα τοῦ ὡς ἄνω περιοδικοῦ εὑρηνται ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἡρ. Ἀττικοῦ 9, Ἀθῆναι, ἡ ἐτησία δὲ συνδρομὴ αὐτοῦ ἔχει ὁρισθῆ εἰς δραχ. 50.000 διὰ τοὺς μεγάλους Δήμους καὶ Κοινότητας καὶ εἰς δραχμὰς 25.000 διὰ τοὺς μικρούς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Μαρτίου 1950.

Ὁ Ὑπουργὸς
Ν. ΛΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Πού σὲ κάθε πόλεμο γράφει καινούργιες ἱστορίες δόξας

Τὸν Ἰούνιο τοῦ 1913 ἄρχισε ὁ ἑλληνοβουλγαρικὸς πόλεμος. Ἴσως σᾶς διηγηθῶ στὸ ἑπόμενο φύλλο κάποιο περιστατικὸ τοῦ ἔνδοξου αὐτοῦ πολέμου μας. Τὸ σημερινό μου σημείωμα θὰ τὸ ἀφιερώσω στὸ πιὸ ἔνδοξο, τὸ πιὸ ἀγαπημένο, τὸ πιὸ καμαρωμένο σῶμα τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Τὸ σῶμα ποὺ ἡ κορμοστασιὰ τῶν ὁπλιτῶν του, ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ ὁρμή, ἡ αὐταπάρνηση, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἡ ἀκατάσχετη ὁρμή του πρὸς τὰ ἐμπρὸς ἔσπερνε τὸν πανικὸ ἀνάμεσα στοὺς ἐχθροὺς καὶ στεφάνωνε μὲ τὴ νίκη τὰ ἑλληνικὰ ὅπλα.

Πρόκειται γιὰ τὸν ἡρωϊκό, τὸν γοργοπόδαρο εὔζωνα, τὸν θρυλικὸ τσολιά, τὸν ἀήττητο πολεμιστή, τὸ σύμβολο αὐτὸ τῆς ἑλληνικῆς λεβεντιᾶς, τῆς ἀνδρείας, τὸ καμάρι καὶ τὴν περηφάνεια τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, τὸ γέννημα καὶ θρέμμα τοῦ ἑλληνικοῦ βουνοῦ, τοῦ χιλιοτραγουδημένου κι' ἀθάνατου, ὅπως χιλιοτραγουδημένος κι' ἀθάνατος εἶναι ὁ φουστανελλοφόρος στρατιώτης, νικητὴς πάντα καὶ τροπαιοῦχος στὴν μάχη, φόβητρο πάντα στοὺς ἀντιπάλους του.

Εἶναι τὸ εὐζωνάκι, ποὺ θὰ τὸ τραγουδάη πάντα ἡ Ἑλλάς:

'Εγὼ εἶμ' ἐγὼ
εὐζωνάκι γοργὸ
ποὺ ζῶ στὸν κόσμο
τιμημένο.
Ποιὸς κουραμπιὲς
ποιὸς ντιστεγκὲς
μπορεῖ νὰ βγῆ
μπροστά σὲ μένα;

Κι' ἀλήθεια:
Ἦταν μοναδικὸ τὸ σῶμα αὐτὸ στοὺς πολέμους μας. Ποιὸς ἔμπαινε πρῶτος στὴν καταδίωξη τοῦ ἐχθροῦ; Ὁ τσολιάς! Τὰ τσαρούχια του ἔπαιρναν φτερά. Ἡ φουστανέλλα του ἀνέμιζε, ἡ φούντα του πετοῦσε καὶ ὁ ἐχθρὸς ὑποχωροῦσε.

Φουστανέλλα, τσαρούχ'
φούντα, φέσ'
καμάρ', λιβιντιά, περηφάνεια,
σουστὸς διπλουμένος κατ' φές.

Αὐτὸς ἦταν ὁ τσολιάς: Ὅπως τὸν περιγράφει ἀκόμη τὸ λαϊκὸ τραγοῦδι:

Λεβεντιὰ καμαρωτή,
μέσα σὲ βουνὰ καὶ δάση
ποὺ προβάλλει μὲ σπαθὶ
τὴν πατρίδα νὰ δοξάση...

★

Δὲν μπορεῖ βέβαια κανεὶς νὰ ξεχωρίση τοὺς Ἕλληνες στρατιῶτες καὶ ναῦτες. Δὲν μπορεῖ νὰ ἐμφανίση τοὺς στρατιῶτες σὲ διαφορετικὸ βαθμὸ ἀνδρείας, ἀνάλογα μὲ τὸ ὅπλο τους. Ὅλοι μὲ τὴν ἴδια ἀνδρεία, τὴν ἴδια αὐτοθυσία, τὴν ἴδια αὐταπάρνηση, τὴν ἴδια ἀποφασιστικότητα τοῦ «ἢ τὰν ἢ ἐπὶ τάς» τῶν ἀρχαίων προγόνων μας. Μὰ τὸ εὐζωνικό μας ἦταν σὰν τὸ πιὸ ἐλαφρὸ ὅπλο, ἐκεῖνο ποὺ βρισκόταν πρῶτο ἐμπρὸς στὴ φωτιά, κι' ὁ Ἕλληνας τσολιὰς ἦταν ἐκεῖνος ποὺ πολεμοῦσε τὶς περισσότερες φορὲς στῆθος μὲ στῆθος τὸν ἐχθρό, καὶ μὲ μόνο του ὅπλο, τὴν καρδιὰ καὶ τὴν βουνίσια ἀλκὴ τοῦ ὀρεσίβιου Ρουμελιώτη, ἔτρεπε σὲ ἄτακτο φυγὴ τὸν ἐχθρό.

Τὸ εὐζωνικὸ καὶ ὁ Εὔζωνας ἦταν θρῦλος, τόσο ποὺ κι' οἱ ἄλλοι στρατιῶτες προτιμοῦσαν νὰ γίνουν εὔζωνοι καὶ ἂς μὴν ἦσαν Ρουμελιῶτες, καὶ τραγουδοῦσαν:

Τὸ εὐζωνικό, τὸ εὐζωνικό,
τὸ εὐζωνικό, πολὺ τὸ ἀγαπῶ.
Νὰ πεθάνω, νὰ πεθάνω
εἰς τὸ Μάνλιγχερ ἀπάνω!...

★

Στὸν πόλεμο τοῦ 1913 τὸ εὐζωνικὸ βρέθηκε πραγματικὰ πρῶτο καὶ καλύτερο στὴ μάχη. Ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς του, ὁ ἥρωας Βελισσαρίου, τὸ ἐνεψύχωνε: Μαζί του ἀνέβαιναν οἱ εὔζωνοι στὶς βουνοκορφὲς μὲ τέτοιο τρόπο, ποὺ ὁ Διοικητὴς τοῦ συντάγματος, ἄλλος ἥρωας, ὁ Παπαδόπουλος, ὅταν μιὰ χαραυγὴ τοὺς εἶδε ἀνεβασμένους στὴν κορυφογραμμή, ἐξέφρασε τὸν θαυμασμό του μὲ τὶς ἐπιγραμματικὲς αὐτὲς λέξεις:

— Τοὺς βλέπετε αὐτούς; Εἶναι τὰ κατσίκια τοῦ Βελισσαρίου!

Πραγματικὰ κατσίκια στὴν ταχύτητα καὶ στὸ ἀνέβασμα τῶν πιὸ δύσβατων κορυφῶν τῶν μακεδονικῶν βουνῶν, ποὺ χάρις σ' αὐτούς, τὰ πατοῦσε μιὰ ὥρα ἀρχήτερα τὸ ἑλληνικὸ πόδι, κι' ἡ Ἑλληνικὴ σημαία κυμάτιζε περήφανη στὶς πιὸ ψηλὲς κορυφές τους.

Δὲν γνώριζε ἀνάπαυση ὁ τσολιάς. Κυνηγοῦσε ἀμείλικτα τὸν ἐχθρὸ καὶ δὲν τὸν σταματοῦσε τίποτα. Οὔτε ἡ πεῖνα, οὔτε ἡ δίψα, οὔτε ἡ κούραση.

Καὶ ὅταν ὁ ἐχθρὸς τὸ ἔβαζε στὰ πόδια, οἱ εὔζωνοι δυσανασχετοῦσαν:

— Δὲ κάθονται νὰ δοῦν; Παρὰ φεύγουν καὶ δὲ στέκουνται νὰ δοκιμάσουν τὴ λόγχη μας καὶ τὰ μπράτσα μας;

— Ἡσυχάστε, βρὲ παιδιά, τοὺς παρακαλοῦσε ὁ ἀξιωματικός τους. Οἱ παλληκαράδες τῶστριψαν γρήγορα. Τί νὰ γίνῃ; Καθῆστε τώρα νὰ φάτε...

Τότε μόνο θυμόντουσαν πὼς ἦταν εἰκοσιτετράωρο ὁλόκληρο νηστικοί!...

Καὶ ἐξακολουθοῦσαν τὴν καταδίωξη.

Πλήρωσε ἀκριβὰ μὲ τὸ αἷμα του τὸ εὐζωνικὸ τὶς τόσες ἐπιτυχίες του...

Τὸ πρῶτο σύνταγμα εὐζώνων εἶχε ἀποδεκατισθῆ στὸν ἑλληνοβουλγαρικὸ πόλεμο:

47 ἀξιωματικοὶ καὶ 1549 ὑπαξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖτες εἶχαν τεθῆ ἐκτὸς μάχης, πολλοὶ νεκροί, περισσότεροι τραυματίες: ὁ Βελισσάριος, ὁ Γ. Κολοκοτρώνης, ὁ Ἰατρίδης, ὁ Μανωλίδης, ὁ Λυμπέρης, ὁ Τυρογιάννης, ὁ Ζητουνιάδης, ὁ Παπαδόπουλος, ὁ Πλατάκης, ὁ Τριανταφύλλου κι' ὁ Πετρουλάκης, ἀξιωματικοὶ ὅλοι τῶν εὐζώνων, ἔπεσαν στὸ πεδίο τῆς τιμῆς, πολεμώντας γιὰ τὴν Πατρίδα.

Καὶ ὁ συνταγματάρχης στὴν ἡμερησία του διαταγὴ ἔγραφε τὰ ἀθάνατα αὐτὰ λόγια:

«Καὶ ἂν ὀλιγόστευσεν, ἐπομένως ἡ ἀριθμητικὴ δύναμις τοῦ συντάγματος, θὰ πέσωμεν ὅλοι μέχρις ἑνός, ἀλλὰ τὸ σύνταγμα θὰ εἶναι καὶ θὰ μείνη ἀήττητον, διότι τοιαύτη θὰ εἶναι ἡ θέλησις τῆς Πατρίδος καὶ τοῦ Βασιλέως καὶ ἀρχηγοῦ μας, τοῦ ὁποίου οἱ λόγοι εἶναι τὸ σύνθημά μας: Ἐμπρὸς καὶ πάντα ἐμπρός».

Καὶ τράβηξαν πάντα ἐμπρὸς μὲ τὴν πίστη:

Γιὰ τὴν Πατρίδα ὅποιος χαθῆ
ποτέ του δὲν πεθαίνει.

Ἱστορικὸς Μ.—

Μὲ τῆς αὐγῆς τὴν πρώτη λάμψη
πέρα στὸ χτῆμα τοῦ παπποῦ,
τοῦ θέρους γλέντι ἔχουν ἀνάψει
οἱ μικροὶ φίλοι τοῦ Χριστοῦ.

★

Λάμπει στὸν ἥλιο τὸ δρεπάνι
τὰ στάχυα πέφτουν στὴν ποδιά·
ἄλλος μαζεύει, κι' ἄλλος φτιάνει,
ἐκεῖ στὴν ἄκρη θυμωνιά.

★

Μὲ τὴ χαρά, μὲ τὰ τραγούδια,
φτάνει ἡ δουλειά του στὰ μισά.
Θαρρεῖς πὼς ἦρθαν τ' ἀγγελούδια
καὶ πῆραν τὴ μισὴ δουλειά.

Ἐκεῖ στὸ ξέμακρο χωράφι
τοῦ γερο-Νάσου, τοῦ παπποῦ,
δίνουν καρπό, παίρνουν χρυσάφι
οἱ μικροὶ φίλοι τοῦ Χριστοῦ!

★

Κι' ὅταν τὸ βράδυ θὰ τελειώσουν
θὰ γονατίσουν στὸ Χριστὸ
καὶ θὰ τοῦ ποῦν ἀπ' τὴν καρδιά τους
ἕνα μεγάλο «εὐχαριστῶ».

★

Θ' ἀνοίξη αὐτὸς τὴν ἀγκαλιά του
καί, δίχως διόλου νὰ μιλῆ,
θὰ καμαρώνη τὰ παιδιά του
καὶ στοργικὰ θὰ τὰ φιλῆ.

Ρ. ΕΡΜΑΣ

Λυκοῦργος καὶ "Αλκανδρος

Κάποια μέρα ποὺ ὁ Λυκοῦργος, ὁ νομοθέτης τῆς Σπάρτης, βρισκόταν στὴν Ἀγορά, ἕνας ὀξύθυμος καὶ αὐθάδης νέος, ὁ "Αλκανδρος, χτύπησε μὲ τὸ ραβδί του τὸν Λυκοῦργο καὶ τοῦ ἔβγαλε τὸ ἕνα μάτι.

Ὁ Λυκοῦργος ὅμως δὲ θύμωσε. Οὔτε σήκωσε τὸ ραβδί του γιὰ νὰ ἀνταποδώση «κτύπημα ἀντὶ κτυπήματος», «ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ». Μὲ ἀπόλυτη ψυχραιμία, παρουσιάστηκε μπροστὰ στὸ λαὸ καὶ ἔδειξε τὸ ματωμένο του πρόσωπο.

Ἡ ἀταραξία τοῦ Λυκούργου συγκίνησε κι' αὐτοὺς ἀκόμα τοὺς ἐχθρούς του. Ἔτσι ὁ νεαρὸς "Αλκανδρος πῆγε μόνος του στὸν Λυκοῦργο γιὰ νὰ τὸν τιμωρήση, ὅπως ἐκεῖνος ἤθελε.

Μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση ὁ Λυκοῦργος πῆρε στὸ σπίτι του, τὸν "Αλκανδρο. Ἀλλά, καθὼς μᾶς βεβαιώνει ὁ Πλούταρχος, ὄχι μόνο δὲν τὸν ἐκακοποίησε, ἀλλὰ δὲν τοῦ εἶπε οὔτε τὸν παραμικρὸ κακὸ λόγο. Ἀπεναντίας τὸν περιποιήθηκε, τὸν συμβούλεψε, τὸν ἔκανε ἐπιστήθιο φίλο του καὶ τὸν ξανάδωσε στὴν πατρίδα πολίτη ἐνάρετο.

Ἂν ὅμως ὁ Λυκοῦργος ἦταν ἐκδικητικός, καὶ τιμωροῦσε τὸν "Αλκανδρο ὅπως τοῦ ἄξιζε, ὁ θρασὺς νέος θὰ γινόταν πιὸ αὐθάδης, ὁ Λυκοῦργος θὰ ἔχανε ἴσως καὶ τὸ ἄλλο του μάτι, καὶ αὐτὴ ἀκόμη τὴ ζωή του. Ἡ πραότης ὅμως, ἡ ἀνταπόδοση καλοῦ ἀντὶ κακοῦ ἐσωφρόνισαν καὶ τὸν "Αλκανδρο καὶ ὁ Λυκοῦργος ἔγινε πιὸ ἀγαπητὸς καὶ ἀξιοσέβαστος.

(Ἀπὸ τὸ «Γεροστάθη»)

Γιὰ νὰ γελᾶτε

ΚΑΙ ΤΟ ΟΝΟΜΑ

Ἕνας ἀφηρημένος γιατρὸς συνάντησε στὸ δρόμο κάποιον καὶ τὸν πῆρε γιὰ πελάτη του.

— Τί κάνεις ἀγαπητέ μου Μίμη; τοῦ λέει. Ἐσύ, φίλε μου ἄλλαξες τρομερά. Ἔγινες ἀγνώριστος.

— Δὲν λέγομαι Μίμης, ἀπάντησε ὁ διάβατης, ἀλλὰ Νίκος.

Καὶ ὁ γιατρός, πάντοτε ἀφηρημένος:

— Περίεργο! Ὡς καὶ τὸ... ὄνομά σου ἄλλαξε!...

ΠΩΣ ΤΟ ΕΓΝΩΡΙΖΕ;

—Γιατρέ, ποὺ εἶναι τὸ συκώτι μου;

—Γιατί μὲ ρωτᾶς;

—Γιατί μὲ πονᾶ!...

ΤΕΡΑΤΟΛΟΓΙΑ

Κάποιος ψεύτης λέει σ' ἕνα φίλο του:

— Τρέχω τόσο γρήγορα μὲ τὸ ποδήλατο, ποὺ ὅταν κάνει λιακάδα ἡ σκιά μου δὲν μὲ φτάνει!...

ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΑΠΟ ΠΕΡΥΣΙ !

— Πῶς πῆγες φέτος στὶς ἐξετάσεις;

— Λαμπρά! Πῆρα ἕνα βαθμὸ παραπάνω ἀπὸ πέρυσι.

— Καὶ τί εἶχες πάρει πέρυσι;

— Μηδέν!

ΘΑ ΑΡΜΕΓΕ ΚΑΦΕ!...

Ὁ πατέρας τοῦ Πετράκη εἶχε ἀγοράσει δυὸ κατσίκες. Μιὰν ἄσπρη καὶ μιὰ μαύρη. Τὴν πρώτη μέρα ποὺ τὶς ἔφεραν στὴν αὐλή τους, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Πετράκη ἄρμεξε τὴν ἄσπρη κατσίκα καὶ ἤπιε τὸ γάλα χωρὶς νὰ δώση στὸν ἀδελφό της.

Ὁ μικρὸς στενοχωρήθηκε. Καὶ γιὰ νὰ πεισμώση τὴν ἀδελφή του τῆς λέει:

— Τώρα, θ' ἀρμέξω κι' ἐγὼ καφὲ ἀπ' τὴ μαύρη τὴν κατσίκα!

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

— Τί εἶναι ὁ σάλος;

— Ἐπίθετο!

—Μπά; Καὶ πῶς κάνουν τὰ τρία γένη;

—Ὁ σάλος, ἡ σάλα, τὸ σάλι.

Τά παιχνίδια πού παίζουν τά Ἑλληνόπουλα

ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Τὸ παιχνίδι αὐτὸ παίζεται σὲ μεγαλούτσικη αὐλὴ ἢ σὲ γήπεδο! Παίρνουν μέρος σ' αὐτὸ ἀπὸ 28 μέχρι 48 παιδιά. Οἱ παῖκτες, ἐκτὸς ἀπὸ τρεῖς, παρατάσσονται σὲ 4—5 γραμμές. Ἂς ποῦμε πὼς εἶναι 48 παιδιά. Οἱ 45 χωρίζονται σὲ πέντε ζυγοὺς ἀπὸ 9 ὁ καθένας. Τὰ παιδιὰ κάθε ζυγοῦ δίνουν τὰ χέρια κι' ἀποτελοῦν ἔτσι ἕνα τεῖχος ἀδιαπέραστο! (ὅπως φαίνεται στὸ πρῶτο σχεδιάγραμμα). Ἡ κάθε μιὰ σειρὰ παιδιὰ ἀπέχει ἀπὸ τὴν ἄλλη 75 τοὐλάχιστο ἑκατοστά, ὥστε ἀνάμεσα στοὺς διαδρόμους ποὺ σχηματίζονται ἀπὸ τὴ μιὰ ὡς τὴν ἄλλη σειρά, νὰ μποροῦν νὰ τρέχουν μὲ κάποια ἄνεση δυὸ ἀπὸ τοὺς παῖκτες.

Σχῆμα 1.

Τότε ἀπὸ τὰ τρία παιδιὰ ποὺ ἔμειναν ἔξω ἀπὸ τοὺς ζυγούς, διαλέγεται ὁ ἀρχηγός, τὸ λαγωνικὸ κι' ὁ λαγός.

Μόλις ὁ ἀρχηγὸς δώση τὸ σύνθημα, ἀρχίζει τὸ λαγωνικὸ νὰ τρέχη γιὰ νὰ πιάση τὸ λαγὸ ποὺ φεύγει ἀνάμεσα στοὺς διαδρόμους ποὺ σχηματίζουν τὰ παιδιὰ πιασμένα ἀπὸ τὰ χέρια. Ὅταν ὁ ἀρχηγὸς κρίνη σκόπιμο, δίνει μὲ δυνατὴ φωνὴ τὸ παράγγελμα «ἀριστερὰ» ἢ «δεξιά». Ὅλα τὰ παιδιὰ τῶν ζυγῶν κάνουν κλίση δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ καὶ τότε δίνουν τὰ χέρια στοὺς νέους ζυγοὺς ποὺ σχηματίζουν τὰ πέντε τώρα παιδιά, ὅπως βλέπετε στὸ δεύτερο σχεδιάγραμμα. Καὶ τώρα ποὺ σχηματίζονται σειρὲς ἀπὸ πέντε παιδιά, αὐτόματα σχηματίζονται νέοι ὀκτὼ διάδρομοι.

Αὐτὲς οἱ σειρὲς πρέπει νὰ ἀπέχουν ἀρκετὰ μεταξύ τους, γιὰ νὰ μποροῦν τὸ «λαγωνικὸ» καὶ ὁ «λαγὸς» νὰ τρέχουν μὲ εὐχέρεια ἀνάμεσα στοὺς διαδρόμους.

Εἶναι φανερὸ πὼς ἐνῷ τὸ λαγωνικὸ εἶχε πολὺ κοντὰ τὸ λαγὸ ποὺ κυνηγοῦσε, τώρα αὐτὸς βρίσκεται πολὺ μακρυὰ του μὲ τὴν τόσο ξαφνικὴ ἀλλαγὴ τῶν διαδρόμων. Μὰ ποιὸς ξέρει; Μπορεῖ μὲ τὶς συχνὲς μεταβολὲς τῶν διαδρόμων— ὁ ἀρχηγὸς τοῦ παιγνιδιοῦ δίνει συχνὰ τὸ παράγγελμά «δεξιὰ» ἢ «ἀριστερὰ» — τὸ λαγωνικὸ νὰ πιάση τὸ λαγό.

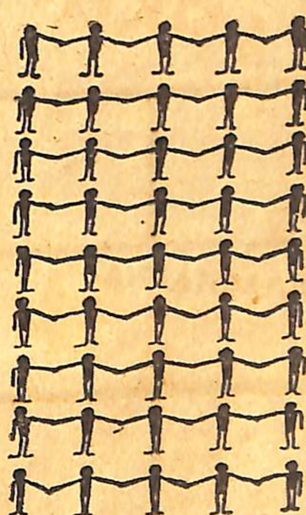
Τότε τὴ θέση τοῦ λαγωνικοῦ καὶ τοῦ λαγοῦ τὴν παίρνουν ἄλλα παιδιὰ καὶ τὸ παιχνίδι συνεχίζεται μέχρι νὰ βαρεθοῦν οἱ παῖκτες καὶ νά... λύσουν τοὺς ζυγούς!

Τὸ παιγνίδι ἔχει φυσικὰ ὡρισμένους κανόνες.

Ὁ λαγὸς θεωρεῖται πιασμένος ἀπὸ τὸ λαγωνικὸ ὅταν ὁ δεύτερος ἀκούμπήση καὶ ἁπλῶς τὸ χέρι του στὴν πλάτη τοῦ πρώτου.

Τὸ λαγωνικὸ δὲν δικαιοῦται νὰ πιάση τὸ λαγό, ἂν αὐτὸς μπλεχτῆ ἀνάμεσα στοὺς παῖκτες τὴν ὥρα τῆς ἀλλαγῆς τῶν ζυγῶν.

Ὁ ἀρχηγὸς ἔχει ἀνεξέλεγκτο δικαίωμα νὰ ἀλλάζη τὴ διάταξη τῶν ζυγῶν. Ὀφείλει ὅμως νὰ προσέχη πολὺ νὰ μὴ δίνη ἐντολὴ μεταβολῆς γιὰ νὰ σώση τὸ λαγὸ ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ λαγωνικοῦ τὴν τελευταία στιγμή. Ἔχει ὅμως ὑποχρέωση νὰ δίνη ἐντολὴ ἀλλαγῆς, ὅταν τὸ λαγωνικὸ πλησιάζη ἐπικίνδυνα τὸ λαγό.

Σχῆμα 2.

Τὰ παιδιὰ ποὺ σχηματίζουν τοὺς ζυγοὺς δὲν ἔχουν κανένα δικαίωμα νὰ προστατεύουν ἢ νὰ παρεμποδίζουν τοὺς δυὸ παῖκτες ποὺ τρέχουν. Πρέπει νὰ δείχνουν ἀπέναντί τους τὴν πιὸ «αὐστηρὴ οὐδετερότητα».

Ἀκόμα οἱ παῖκτες ποὺ τρέχουν πρέπει νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψη τους, πὼς δὲν μποροῦν νὰ τρέχουν ἀπὸ τὸν πρῶτο νὰ ποῦμε διάδρομο στὸν τρίτο ἢ ἀπὸ τὸν δεύτερο στὸν τέταρτο. Πρέπει νὰ τρέχουν στὴ σειρὰ ἀνάμεσα στοὺς διαδρόμους. Ἂν μποῦν ἀπὸ δεξιὰ τοῦ πρώτου διαδρόμου, ὀφείλουν νὰ βγοῦν ἀριστερὰ στὸν δεύτερο καὶ νὰ βγοῦν ἀπὸ τὸ δεξιὸ ἄκρο τοῦ ἴδιου διαδρόμου γιὰ νὰ μποῦν στὸ δεξιὸ ἄκρο τοῦ τρίτου καὶ νὰ βγοῦν ἀπὸ τὸ δεξιό, γιὰ τὸ δεξιὸ τοῦ τετάρτου. Παίκτης ποὺ παραβαίνει τοὺς ὅρους αὐτούς, «ἀνακαλεῖται» στὴν τάξη ἀπὸ τὸν ἀρχηγὸ καὶ ξαναγυρίζει στὴ θέση του. Παράβαση γιὰ δεύτερη φορά, δίνει τὸ δικαίωμα στὸν ἀρχηγὸ νὰ κηρύξη νικημένο τὸν παραβάτη.

Δοκιμάσετε τώρα τὸ παιγνίδι. Θὰ δῆτε καὶ μόνοι σας πόσο διασκεδαστικὸ εἶναι!

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΩΝ ΘΗΣΑΥΡΩΝ

Τὸ διασκεδαστικὸ αὐτὸ παιχνίδι τὸ παίζουν δυὸ παιδιά.

Μ' ἕναν ἀπὸ τοὺς γνωστοὺς τρόπους— λίχνισμα — ἀποφασίζεται ποιὸς θὰ παίξη πρῶτος. Αὐτὸς τοποθετεῖ ἕνα βοτσαλάκι ἢ ἄλλο ἀντικείμενο τῆς ἐκλογῆς του ἐκεῖ ποὺ γράφει «ΑΡΧΗ». Μετὰ στρίβει στὸν ἀέρα ἕνα νόμισμα, ἂν ἔχη, ἢ ἕνα γυαλὶ μὲ δυὸ διαφορετικὲς ὄψεις, ἢ ἕνα τετράγωνο σανιδάκι καί, κατὰ τὴν συμφωνία ποὺ ἔχουν, ἡ ὄψη ποὺ θὰ τοὺς παρουσιάση τὸ ἀντικείμενο ποὺ μεταχειρίζονται, θὰ τοὺς δείξη πόσα τετράγωνα πρέπει νὰ προχωρήσουν. Ἂς ποῦμε πὼς συμφωνοῦν, ἂν ἔχουν νόμισμα, καὶ φέρουν γράμματα νὰ προχωρήσουν 3 τετράγωνα καὶ ἂν φέρουν κορώνα νὰ προχωρήσουν 1. (Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ μὲ τὸ γυαλί). Ἂν ἔρθη ἀπὸ τὴν ὄψη νὰ ποῦμε, θὰ προχωρήσουν 3 καὶ ἀπὸ τὴν ἀνάποδη 1. Ἔτσι ὁ κάθε παίκτης θὰ προχωρῆ τόσες θέσεις, ὅσες τοῦ λέει τὸ ἀντικείμενο ποὺ στρίβει. Παίζει δὲ μιὰ φορὰ ὁ ἕνας καὶ μιὰ φορὰ ὁ ἄλλος. Ἂν καθὼ μετακινεῖ τὸ βοτσαλάκι του βρεθῆ σὲ κανένα τετραγωνάκι μὲ εἰκόνα, πρέπει νὰ συμμορφωθῆ μὲ τὶς ὁδηγίες τοῦ πίνακα. Πχ. Ἐὰν βρεθῆ στὸ δύο, προχωρεῖ τὸ βοτσαλάκι του δυὸ θέσεις μπροστά. Ἂν πέση στὴν «Ὀμίχλη», τότε ὁ ἄλλος παίζει δυὸ φορές. Ἂν πέση π.χ. στὸ «Βάλτο» τότε ξαναγυρίζει πολλὰ τετράγωνα πίσω, δηλαδὴ στὸ παλιὸ «χωριό».

Νικητὴς ἀνακηρύσσεται ἐκεῖνος ποὺ θὰ φθάση πρῶτος τὸ βοτσαλάκι του στὸν «Χαμένο Θησαυρό».

Γιὰ νὰ μὴ μπερδεύεστε, πρέπει νὰ ἔχετε διαφορετικὸ βοτσαλάκι ὁ καθένας, ὥστε νὰ τὸ γνωρίζετε.

Γιὰ νὰ σᾶς διευκολύνουμε στὸ παιχνίδι σας σᾶς δίνουμε καὶ τὶς πάρα κάτω ἀκόμα ὁδηγίες:

Πρῶτα - πρῶτα: Θὰ προχωρεῖτε στὰ τετράγωνα ἀπὸ ἀριστερὰ στὰ δεξιά. Ἀπὸ τὸ καρρὲ «τρικυμία» θὰ προχωρεῖτε ἀπὸ τὸ τετράγωνο κάτω ἀριστερά, στὸ ἐπάνω ἀριστερά, ἀπὸ ἐκεῖ στὸ ἐπάνω δεξιὰ καὶ συνέχεια στὸ κάτω δεξιὰ καὶ κατόπιν στὸ εἰκονογραφημένο τετράγωνο «βρῆκες τὸ χάρτη». Ἀπὸ ἐκεῖ ἀπὸ τὸ κάτω τετράγωνο στὸ ἐπάνω καὶ κατ' εὐθεῖαν στὸν «Νέγρο ὁδηγό».

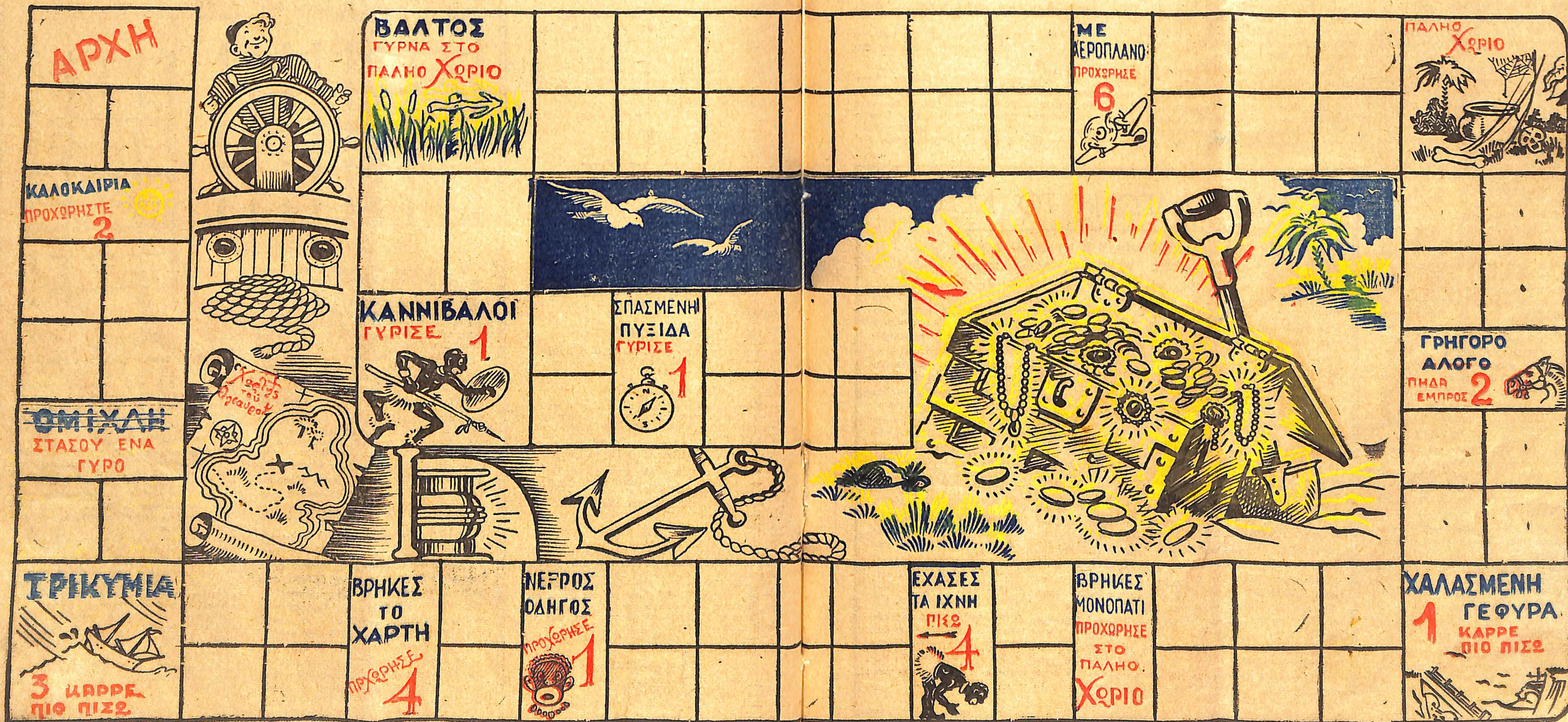
Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα θὰ προχωρήσετε κατὰ τὴν ἑξῆς σειρά. Κάτω — ἐπάνω — ἐπάνω — κάτω — κάτω — ἐπάνω — ἐπάνω — κάτω καὶ βρίσκεστε στὸ εἰκονογραφημένο τετράγωνο «Ἔχασες τὰ ἴχνη». Κατόπιν ἀπὸ ἐπάνω — κάτω στὸ εἰκονογραφημένο «Βρῆκες μονοπάτι» καὶ ἀπὸ ἐκεῖ, κάτω — ἐπάνω — ἐπάνω — κάτω — κάτω —ἐπάνω προχωρεῖτε στὴ «Χαλασμένη γέφυρα». Ἔπειτα κάτω ἀριστερὰ — κάτω δεξιά, ἐπάνω δεξιά — ἐπάνω ἀριστερὰ φθάνουμε στὸ «Γρήγορο ἄλογο» ἀπ' ὅπου προχωροῦμε κάτω ἀριστερὰ — κάτω δεξιά, ἐπάνω ἀριστερὰ καὶ ἔτσι φθάνουμε στὸ «Παληὸ χωριό», ἀπ' ὅπου πάλι προχωροῦμε κάτω — ἐπάνω, ἐπάνω — κάτω, κάτω — ἐπάνω καὶ φθάνουμε στὸ τετράγωνο «Μὲ ἀεροπλᾶνο». Ἀπὸ ἐκεῖ κάτω — ἐπάνω, ἐπάνω — κάτω, κάτω — ἐπάνω, ἐπάνω — κάτω, κάτω — ἐπάνω, ἐπάνω — κάτω, κάτω — ἐπάνω, καὶ μπαίνουμε στὸ «Βάλτο» γιὰ νὰ συνεχίσουμε τὸ ταξίδι μας ἀριστερὰ — δεξιὰ καὶ νὰ πέσουμε στοὺς «Καννιβάλους». Ἀπὸ ἐκεῖ κάτω — ἐπάνω φθάνουμε στὴ «Σπασμένη πυξίδα» καὶ ἔπειτα ἐπάνω — κάτω, κάτω — ἐπάνω καὶ ἐπάνω — κάτω φθάνουμε αἴσια στὸ «Χαμένο θησαυρό» καὶ κερδίζουμε τὸ παιχνίδι...

Προσέξετε ὅμως. Ὅποιου τὸ βοτσαλάκι φτάσει στὸ «καλοκαιρία» πρέπει νὰ εἶναι εὐχαριστημένος. Γιατὶ θὰ προχωρήση δυὸ ἀκόμη τετράγωνα. Ἂν ὅμως πάει στὴν «ὀμίχλη» θὰ παίξη ὁ ἄλλος δυὸ φορὲς στὴ σειρὰ καὶ κατόπιν ὁ πρῶτος. Ὅποιος φθάση στὴν «τρικυμία» εἶναι κακότυχος γιατὶ ξαναγυρίζει στὴν «ὀμίχλη» καὶ μένει ἐκεῖ ἕνα γῦρο. (Ὁ ἀντίπαλος παίζει πάλι δυὸ φορὲς). Ἐκεῖνος, ὅμως, ποὺ εἶναι τυχερὸς καὶ φτάση στὸ «Βρῆκες τὸ χάρτη» προχωρεῖ τέσσερε τετράγωνα καὶ φθάνει ἕνα τετράγωνο μετὰ τὸν «Νέγρο ὁδηγό».

Ἂν ὅμως πέση στὸ τετράγωνο «Ἔχασες τὰ ἴχνη» ξαναγυρίζει 4 τετράγωνα πίσω... Ἂν πάλι πέση στὸ «Βρῆκες μονοπάτι», τότε εἶναι πολὺ τυχερὸς γιατὶ προχωρεῖ διὰ μιᾶς στὸ «Παληὸ χωριό» γλυτώνοντας ἔτσι 17 τετράγωνα καὶ τὴν «Χαλασμένη γέφυρα».

Ἂν πάλι φτάση στὴ «Χαλασμένη γέφυρα» γυρίζει πίσω ἕνα τετράγωνο, ἂν στὸ «Γρήγορο ἄλογο» πηδάει δυὸ τετράγωνα ἐμπρὸς. Ἂν εἶναι τυχερὸς καὶ πέσει στὸ «Μὲ ἀεροπλᾶνο» τότε προχωρεῖ ἔξη καὶ ἂν ἄτυχος φθάσει στὸ «Βάλτο» ξαναγυρίζει στὸ «Παληὸ χωριό».

Ἂν φτάση στοὺς «Καννίβαλους» καὶ στὴν «Σπασμένη πυξίδα» — ποὺ εἶναι τὸ τελευταῖο ἐμπόδιο στὸ δρόμο του γυρίζει πίσω μιὰ θέση...

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΟΥ ΑΛΚΗ ΤΡΟΠΑΙΑΤΗ

Μὲ τὸ καμουτσίκι δὲν τὸν κυβερνᾶς τὸν ἄνθρωπο. Τὸν ἀγριεύεις χειρότερα, τὸν κάνεις ἐχθρό σου. Μήτε κι' ἄλογο μπορεῖς νὰ κυβερνήσῃς μὲ τὸ καμουτσίκι. Γιατί τὸ ἄλογο ἔχει περηφάνεια. Σὰν τὸν ἄνθρωπο.

Ἤμουνα δώδεκα χρονῶν καὶ κρατοῦσα στὰ χέρια μου ἕνα καμουτσίκι. Ποιὸς μοῦ τὸ εἶχε δώσει; Ἄσχημο πρᾶμα νὰ δίνουν οἱ μεγάλοι δύναμη στὸ παιδί, ὅταν αὐτὸ δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ τὴν ἐκτιμήσῃ. Ὁ πατέρας μου εἶχε μανία μὲ τ' ἄλογα. Εἴχαμε ὁλόκληρο σταῦλο στὸ χτῆμα μας. Τ' ἀγάπαγε τ' ἄλογα σὰν παιδιά του ὁ πατέρας μου. Ὄχι, βέβαια, σὰν κι' ἐμᾶς, μὰ ὕστερα ἀπὸ μᾶς. Τὰ φρόντιζε, τὰ κοίταζε καὶ τὰ περιποιόταν σὰν τὰ μάτια του. Εἶχε, βέβαια, καὶ σεΐζη κι' ἄλλους ἀνθρώπους στὸ σταῦλο. Σ' αὐτοὺς ἄφηνε νὰ φροντίζουν τὰ «δεύτερα», νὰ ποῦμε, ἄλογα, τὰ παρακατιανά. Ὄχι, ὅμως καὶ τὸν Ἀράπη του καὶ τὴ Μασκωτίτσα του. Αὐτὰ τὰ φρόντιζε μοναχός του. Μόνος του τὰ ταΐζε, τὰ ξύστριζε, τὰ σέλλωνε, τὰ ξεσέλωνε. Μὰ αὐτὰ ἦταν ἄλογα ἀπὸ ράτσα. Μέσα τους ἔβραζε τὸ ἀράπικο αἷμα. Μαῦρος ὁ Ἀράπης μ' ἕνα ἄσπρο ἀστέρι στὸ μέτωπο, κάτασπρη ἡ Μασκωτίτσα, μὲ ἀστέρι κι' αὐτὴ στὸ μέτωπο κατάμαυρο. Καὶ μιὰ κοψιὰ καὶ τὰ δυό τους. Τὸν καμάρωνα τὸν πατέρα μου ὅταν τὰ καβαλίκευε! Πῶς βρισκόταν μ' ἕνα ἀνάλαφρο πήδημα στὴ ράχη τους, πῶς τάκανε νὰ τριποδίζουν, πῶς χανόταν σαΐτα ἀπὸ τὰ μάτια μου, ἀπάνω τους... Εἶχε πάντα στὸ χέρι τὸ καμουτσίκι του. Μὰ δὲ θυμᾶμαι νὰ τὸν εἶχα δῆ μήτε μιὰ φορὰ νὰ τὸ χρησιμοποιήσῃ ἀπάνω τους.

— Στὸν καλὸ τὸν καβαλάρη — μοῦ ἔλεγε — τὸ καμουτσίκι εἶναι γιὰ γοῦστο, παιδί μου. Τὸ ἄλογο εἶναι ζῶο περήφανο. Δὲν παίρνει ἀπὸ καμουτσίκι. Φτάνει μονάχα ν' ἀκούῃ ποῦ καὶ ποῦ τὴ στράκα του...

Ἐκεῖνος μοῦ εἶχε δώσει καὶ τὸ καμουτσίκι ποὺ εἶχα. Μικρότερος ποὺ ἤμουνα μὲ ἀνέβαζε μαζί του στ' ἀγαπημένα του ἄλογα. Μοῦ ἔδινε καὶ νὰ κρατῶ τὰ γκέμια τους — γιὰ νὰ ξεγελιέμαι πὼς ἐγώ, τάχα, τὰ ὁδηγοῦσα... Ἔτσι γιὰ νὰ μοῦ φεύγῃ τὸ μεράκι. Μὰ ν' ἀνεβῶ σὲ ἄλογο μοναχός μου, καβαλάρης ὁ ἴδιος, δὲν μ' εἶχε ἀφήσει οὔτε μιὰ φορά.

— Πότε θὰ μ' ἀφήσῃς νὰ καβαλικέψω ἄλογο μοναχός μου;

Τὸν ρωτοῦσα κάθε τόσο. Κι' ὁ πατέρας μου μὲ χτύπαγε τὴν κάθε φορὰ στὴν πλάτη καὶ μοῦ ἀποκρινόταν:

— Δὲν εἶναι καιρὸς ἀκόμα, παιδί μου. Νὰ μεγαλώσῃς λίγο ἀκόμα...

Κι' ἐγὼ ποὺ τ' ἄκουγα βιαζόμουνα — μὰ πῶς βιαζόμουνα! — νὰ μεγαλώσω μιὰν ὥρα ἀρχήτερα. Σὰν κάθε παιδί, δὲν εἶν' ἔτσι; Μὰ ἐγὼ βιαζόμουνα νὰ μεγαλώσω τὸ πιὸ πολὺ γιὰ νὰ καβαλικέψω! Κι' ἔβαζα μὲ τὸ νοῦ μου: Τὸν Ἀράπη, τάχα, θὰ πρωτοκαβαλικέψω; Τὴ Μασκωτίτσα;

Μὲ πρωτοδοκίμασε σ' ἕνα τρίτο ἄλογο ὁ πατέρας μου.

— Ὁ Ἀράπης καὶ ἡ Μασκωτίτσα ξέρουνε μονάχα μένα...

Μοῦ εἶχε ἐξηγήσει γιὰ νὰ μὴ μὲ κακοκαρδίσῃ. Σ' αὐτὸ εἶχε δίκιο. Δὲν ἦταν πολὺς καιρὸς ποὺ ὁ Ἀράπης εἶχε ἀναποδογυρίσει ἕνα φίλο τοῦ πατέρα μου, καθὼς ἐκεῖνος εἶχε πολεμήσει νὰ τὸν καβαλικέψη. Μήτε καὶ τὸ σεΐζη ἀκόμα δὲ θέλανε στὴ ράχη τους ἐκεῖνα τὰ δυὸ ἄλογα...

Πῆρα τὰ πρῶτα μαθήματα σ' ἕνα τρίτο ἄλογο — σᾶς εἶπα. Ἥμερο ζωντανό. Κάτω ἀπὸ τὴν ἐπίβλεψη τοῦ πατέρα μου ἔμαθα νὰ τριποδίζω. Νὰ γκαλοπάρω σιγὰ - σιγά. Ὅμως, δὲν ἦταν ἄλογο ἀπὸ ράτσα ἡ σταχτιὰ φοράδα ποὺ καβαλίκευα. Κι' ἐγὼ λαχταροῦσα νὰ καβαλικέψω ἄλογο ἀπὸ ράτσα. Σὰν τὸν Ἀράπη καὶ τὴ Μασκωτίτσα.

Πέρασε ἔτσι κάμποσος καιρός.

— Τὸν ἄλλο μῆνα θὰ σοῦ δώσω τὴ Φτερωτή... μοῦ λέει ξαφνικὰ ἕνα βράδυ ὁ πατέρας μου. Ἀναρίγησα ἀπὸ τὴ χαρά μου καθὼς τὸ ἄκουσα. Παιδὶ τῆς Μασκωτίτσας ἦταν ἡ Φτερωτή. Μιὰ φοραδίτσα σὰν τὴ μάνα της. Ἴδια στὴ γραμμή, ἴδια στὸ χρῶμα.

Ἔτρεξα νὰ προφτάσω τὸ χαρμόσυνο νέο στὸ σεΐζη μας, ποὺ ἔδειχνε πὼς μ' ἀγαποῦσε. Στραβομουτσούνιασε ἐκεῖνος σὰν τ' ἄκουσε. Πῆγε καὶ βρῆκε τὸν πατέρα μου.

— Εἶναι δύσκολο ἄλογο ἡ Φτερωτὴ — τὸν ἄκουσα ποὺ τοῦ ἔλεγε. Μὴ δὲν τὰ καταφέρει τὸ παιδί...

Θύμωσα ποὺ τὸ ἄκουσα. Εὔκολα ποὺ ἀγαπάει ὁ ἄνθρωπος κι' εὔκολα, πάλι, ποὺ μισεῖ! Ἐκείνη τὴν ὥρα τὸν εἶδα τὸ σεΐζη μας σὰν ἐχθρό. Ποὺ πήγαινε νὰ βάνῃ λόγια τοῦ πατέρα μου. Ποῦ νὰ τὸ καταλάβω τότε πὼς εἶχε κάνει ὅ,τι εἶχε κάνει γιατί μ' ἀγαποῦσε...

— Βέβαια — ἔλεγα μὲ νοῦ μου — ἂν τὴ δίνανε τὴ Φτερωτὴ τοῦ γιοῦ του δὲ θἄλεγε ὄχι...

Ὁ γιὸς τοῦ σεΐζη, ὁ Πάνος, ἦταν ἕνα παιδὶ ἀπάνω—κάτω στὴν ἡλικία μου. Βοηθοῦσε τὸν πατέρα του στὸ σταῦλο καὶ τὰ κατάφερνε μὲ τ' ἄλογα μιὰ χαρά. Πιὸ καλὰ ἀπὸ μένα — κι' ἂς μὴν ἤθελα νὰ τὸ παραδεχτῶ. Κι'

ΟΤΑΝ ΠΑΓΩΝΗ ΤΟ ΝΕΡΟ

Τί ὄψη θὰ ἔπαιρνε ἡ γῆ ἂν τὸ νερὸ παγώνοντας γινόταν ἐλαφρότερο

Τὸ νερὸ εἶναι ἀπὸ τὰ λίγα ἐκεῖνα πράγματα, ποὺ ὅταν ἀπὸ τὴν ὑγρή τους κατάσταση μεταπηδήσουν στὴ στερεά, ἀντὶ νὰ συσταλλοῦν, διαστέλλονται, ἀποκτοῦν δηλαδὴ μεγαλύτερον ὄγκο ἀπὸ κεῖνον ποὺ εἶχαν. Γι' αὐτὸ καμμιά φορὰ σπάζουν οἱ σωλῆνες τοῦ νεροῦ, ὅταν, μὲ τὸ μεγάλο κρύο, παγώση τὸ νερὸ ποὺ ἔχουν μέσα. Αὐτὸ συνέβη σὲ μεγάλη ἔκταση στὴν Ἀθήνα τὸν φοβερὸ ἐκεῖνο χειμῶνα τοῦ 1941, ποὺ ἡ θερμοκρασία κατέβηκε πολλὲς φορὲς κάτω ἀπ' τὸ μηδέν.

Εἶναι ὅμως πολὺ εὐχάριστο τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ νερὸ διαστέλλεται ὅταν παγώση ἀντὶ νὰ συσταλλῆ. Ἂν συστελλόταν, ἡ συνέπεια θὰ ἦταν νὰ παγώσωμε ὅλοι μας, ἄνθρωποι—ζῶα—φυτά. Πολὺ σύντομα ἡ ζωὴ θὰ ἔπαυε νὰ ὑπάρχη πάνω στὴ Γῆ.

Γιατί, ξέρετε τί θὰ συνέβαινε ἂν τὸ νερὸ συστελλόταν, ὅταν πάγωνε, ἂν δηλαδὴ ἀποκτοῦσε μικρότερο ὄγκο, ὅπως τὰ περισσότερα σώματα; Ἁπλούστατα ὁ πάγος θὰ εἶχε μεγαλύτερο εἰδικὸ βάρος, θὰ ἦταν βαρύτερος ἀπὸ ἴσον ὄγκο νεροῦ ρευστοῦ καὶ ἑπομένως δὲν θὰ ἐπέπλεε ὅπως τώρα, ἀλλὰ θὰ βυθιζόταν στὸν πυθμένα τῆς θάλασσας, τῶν λιμνῶν, τῶν ποταμῶν. Κατόπιν θὰ σχηματιζόταν νέος πάγος ποὺ κι' αὐτὸς θὰ βούλιαζε, σὰν βαρύτερος ποὺ θὰ ἦταν. Ἔτσι λίγο-λίγο, ὅλα τὰ νερὰ θὰ μεταβάλλονταν τοὺς χειμερινοὺς μῆνες σὲ ἕνα συμπαγῆ ὄγκο πάγου, ποὺ δὲ θὰ προλάβαινε ὁ καλοκαιριάτικος ἥλιος νὰ τὸν λυώση. Ὅλα τὰ θαλάσσια ζῶα θὰ ἐξολοθρεύονταν. Οἱ πάγοι χρόνο μὲ τὸ χρόνο θὰ προχωροῦσαν καὶ πρὸς τὴ ζώνη τοῦ Ἰσημερινοῦ καὶ θὰ ἄλλαζε τὸ κλίμα του σὲ ψυχρό. Στὸ σύντομο διάστημα λίγων δεκαετηρίδων ὁλόκληρη ἡ γῆ θὰ ἦταν μιὰ ἀπέραντη παγωμένη ἔκταση, ὅπως εἶναι σήμερα οἱ πολικὲς περιοχές. Φυτὰ θὰ ἦταν ἀδύνατο ν' ἀναπτυχθοῦν. Τὰ φυτοφάγα ζῶα μὴ βρίσκοντας τροφὴ θὰ πέθαιναν. Ὁ ἄνθρωπος θὰ ἐξαφανιζόταν, ἀφοῦ ἔτρωγε καὶ τὸ τελευταῖο ζῶο, κι' ἐξαντλοῦσε καὶ τὸ τελευταῖο ἀπόθεμα τροφίμων ποὺ θὰ εἶχε...

Ἐνῶ τώρα τί συμβαίνει; Τώρα τὸ νερό, ἀφοῦ παγώση, διαστέλλεται, γίνεται ἔτσι ἐλαφρότερο καὶ σχηματίζει ἕνα στρῶμα πάγου στὴν ἐπιφάνεια. Κι' ὅταν ξανάρθουν οἱ ζεστὲς μέρες, ὁ πάγος λυώνει καὶ γίνεται πάλι νερό. Ἔτσι οἱ φυσικὲς συνθῆκες μένουν πάντα εὐνοϊκὲς γιὰ τὴ ζωή.

ἦταν ξετρελλαμένος κι' αὐτὸς μὲ τὴ Φτερωτή.

— Σπουδαῖο ἀλογάκι ἡ Φτερωτή. Αὐτὴ θὰ γίνῃ ἀκόμα πιὸ καλὴ ἀπὸ τὴ μάνα της...

Μοῦ ἔλεγε ἄλλες φορές. Μὰ σὰν τοῦ εἶπα κι' ἐκείνου τὸ νέο, τὸν εἶδα νὰ κατσουφιάζῃ — ἔτσι μοῦ φάνηκε; — σὰν τὸν πατέρα του.

— Νὰ τὴν προσέξῃς τὴ Φτερωτή. Δὲν εἶναι ἥμερη ὅσο φαίνεται...

Μοῦ εἶπε ἀντὶ γιὰ ἄλλο λόγο. Νὰ μὲ συμβουλέψῃ πήγαινε ὁ γιὸς τοῦ σεΐζη; Τὸν ἔκοψα στὴ στιγμή.

— Ἐσὺ νὰ κοιτᾶς τὴ δουλειά σου — τοῦ φώναξα. Τὸ δάσκαλο θὰ μοῦ κάνῃς, δηλαδή;

Κι' ὁ Πάνος δὲν ξαναμίλησε.

Ἔφτασε ἡ μέρα ποὺ θὰ καβαλίκευα τὴ Φτερωτή. Τὴ νύχτα ποὺ πέρασε δὲν κοιμήθηκα καλά. Ξυπνοῦσα κάθε τόσο. Εἶδα καὶ ὄνειρο. Πῶς ἤμουνα πάνω στὴ Φτερωτὴ κι' ἔτρεχα. Δὲν ἔτρεχα, πετοῦσα. Κι' ὅσοι μὲ βλέπανε μὲ καμάρωναν...

Ντύθηκα ἀπὸ τὸ πρωῒ τὸ κοστοῦμι τῆς ἱππασίας ποὺ μοῦ εἴχανε φτιάξει. Πῶς καμάρωνα! Καπέλλο εἰδικὸ στὸ κεφάλι καὶ μπότες ψηλὲς στὰ πόδια. Καὶ καμουτσίκι στὸ χέρι. Ἔφερνα βόλτες ἀπ' ὥρα πρὶν ἔξω ἀπὸ τὸ σταῦλο. Μέσα ἑτοιμάζανε τὴ Φτερωτή. Μὰ ἐγὼ ἀνυπομονοῦσα. Καὶ χτυποῦσα κάθε τόσο τὸ μαστίγιο πάνω στὶς μαῦρες μπότες μου — ὅπως εἶχα δῆ νὰ κάνῃ ὁ πατέρας μου σὲ ἀνάλογες ὧρες.

Ὁ σεΐζης μὲ τὸ γιό του μοῦ σελλώναν τὸ ἀλογάκι μου. Ὁ πατέρας μου παράστεκε στὴν ἑτοιμασία.. Κι' ὅταν ἦταν ὅλα ἕτοιμα πιὰ γιὰ νὰ καβαλικέψω, ὁ Πάνος γύρεψε νὰ μὲ βοηθήσῃ. Τὸν ἔσπρωξα ἀγέρωχα. Καὶ καβαλίκεψα μοναχός μου, χωρὶς βοήθεια. Ὁ πατέρας μου μοῦ ἔδινε τὶς τελευταῖες ὁδηγίες του. Μὰ ἐγὼ οὔτε ποὺ τὸν ἄκουγα. Κοίταζα τοὺς γύρω μου σὰ νάμουνα κι' ἐγὼ δὲν ξέρω τί. Κι' ἔλεγα ἀπὸ μέσα μου: «Τώρα θὰ δῆτε τί ἀξίζω...». Τὸ πιὸ πολὺ γιὰ τὸ σεΐζη καὶ τὸ γιό του ποὺ νόμιζα ὅτι δὲν παραδέχονταν τὴν ἀξία μου...

Ὁ Πάνος κρατοῦσε ἀκόμη τὸ χαλινάρι τοῦ ἀλόγου.

— Ἄσε τὰ γκέμια...

Τοῦ φώναξα τότε ἀπότομα. Ὁ Πάνος ὑπάκουσε. Τὴν ἴδια στιγμὴ ἔσκυψα πάνω ἀπ' τὸ λαιμὸ τῆς φοραδίτσας μου. Τὴ χάϊδεψα — ὅπως ἔβλεπα νὰ κάνῃ κι' ὁ πατέρας μου μὲ τ' ἄλογό του. Μὰ ἡ Φτερωτὴ δὲν ἔλεγε νὰ ξεκινήσῃ. Τὰ λεπτά της πόδια ἔμοιαζαν σὰ νάχαν φυτευτῆ πάνω στὴ γῆ. Τῆς ξαναμίλησα, τὴ ξαναχάϊδεψα, τίποτα. Τὸ ἄλογο δὲ σάλευε ἀπὸ τὸν τόπο του.

Ἄρχιζα νὰ πεισμώνω. Ἔβλεπα τοὺς γύρω μου καὶ νόμιζα πὼς μὲ περιγελοῦσαν. Ὁ σεΐζης καὶ ὁ γιός του τὸ πιὸ πολύ. Καὶ πιὸ πολὺ ἀπὸ τοὺς δυὸ ὁ Πάνος. Κάποια στιγμή, μάλιστα, ὁ γιὸς τοῦ σεΐζη ἦρθε κοντὰ στὴ Φτερωτή. Τὴ χτύπησε μαλακὰ στὰ καπούλια, ἄρχισε νὰ τὴ χαϊδεύῃ στὸ λαιμό. Προσπαθοῦσε νὰ τὴν κάνῃ νὰ ξεκινήσῃ κι' αὐτός, ὁ καϋμένος. Ἐμένα, ὅμως, αὐτὸ μὲ πείσμωσε ἀφάνταστα. Τὸν ἐξύπνο, δηλαδή, πήγαινε νὰ μοῦ κάνῃ; Ὁ ἱδρώτας κυλοῦσε ἀπὸ τὸ μέτωπό μου:

— Τράβα ἀπὸ μπρὸς — τοῦ φώναξα. Γιατὶ δὲν τ' ἀφίνεις νὰ ξεκινήσῃ;

Ὁ Πάνος μὲ κοίταξε μὲ ἔκπληξη.

— Μὰ ἴσα-ἴσα ποὺ πολεμάω νὰ σὲ ξεκολλήσω... μουρμούρισε.

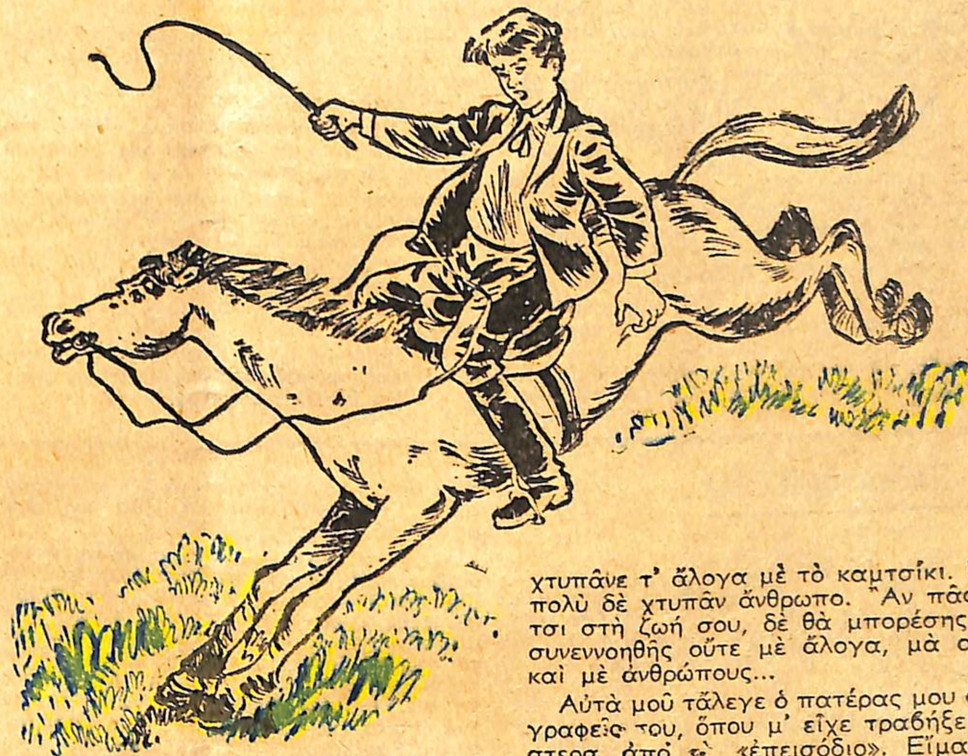
Ἐγὼ ὅμως δὲν μποροῦσα πιὰ νὰ κρατηθῶ. Ἂν δὲν ἤμουν καβάλα στὸ ἄλογο, θὰ τὸν ἅρπαζα ἀπὸ τὸ λαιμό.

— Δὲ μοῦ χρειάζεται ἡ βοήθειά σου — τοῦ ξαναφώναξα. Τὰ καταφέρνω καὶ μοναχός μου...

Κι' ὅμως κρατοῦσα τὸ καμουτσίκι στὸ ἕνα χέρι, τὸ σήκωσα στὸν ἀέρα καί, χωρὶς νὰ ξέρω τί κάνω — δλ' αὐτὰ μέσα σὲ δευτερόλεπτα, πρὶν προφτάσῃ νὰ μὲ συγκρατήσῃ κανένας — τὸ κατάφερα μιά, δυό, τρεῖς φορὲς στὰ καπούλια τῆς Φτερωτῆς.

«Τὸ ἄλογο δὲν παίρνει ἀπὸ καμτσίκι. Εἶναι περήφανο ζῶο...».

Τὰ λόγια τοῦ πατέρα μου! Δὲν

Ἡ Φτερωτὴ εἶχε πάρει ξαφνικὰ τὰ μπρός...

πρόφτασα οὔτε νὰ τὰ θυμηθῶ ἐκείνη τὴν ὥρα. Γιατὶ ἡ Φτερωτὴ εἶχε πάρει ξαφνικὰ τὰ μπρός. Καλύτερα νὰ μὴν εἶχε ξεκινήσει... Μὲ κόπο κατάφερνα νὰ κρατάω τὰ χαλινάριά της. Ἀνώφελος κόπος. Ἡ Φτερωτὴ δὲ μ' ἤθελε στὴ ράχη της. Ἀφοῦ ἔτρεξε κάμποσο, ἔδωσε μιὰ καὶ μὲ ἀναποδογύρισε. Ζαλίστηκα πέφτοντας. Μὰ δὲν εἶχα χτυπήσει. Εἶδα τὸν πατέρα μου καὶ τὸ σεΐζη ποὺ ἔτρεχαν ἐκεῖ ὅπου εἶχα πέσει. Ἔσκυβαν κιόλας ἀπὸ πάνω μου, ψάχνοντας νὰ ἰδοῦν ἂν εἶχα χτυπήσει. Μὰ ἐγὼ οὔτε τοὺς πρόσεχα. Δὲν ἔχανα οὔτε στιγμὴ ἀπὸ τὰ μάτια μου τὸν Πάνο. Πέφτοντας τὸν εἶχε πάρει τὸ μάτι μου ποὺ ἔτρεχε πίσω ἀπὸ τὴ Φτερωτὴ γιὰ νὰ τὴ συμμαζέψῃ. Τὴν εἶχε σταματήσει ἑκατὸ μέτρα μακρύτερα. Κι' ἀφοῦ τὴ σταμάτησε, ἔδωσε μιὰ καὶ βρέθηκε στὴ ράχη της. Καὶ σβέλτα —σβέλτα τὴν ξαναγύρισε κοντά μας. Τὴν ὥρα ποὺ ἀνασηκωνόμουνα ἐκεῖνος ξεπέζευε. Κάποιος πῆρε τὸ ἄλογο νὰ τὸ πάῃ στὸ σταῦλο. Ὁ ἴδιος μὲ πλησίασε γιὰ νὰ μὲ ρωτήσῃ:

— Χτύπησες; Δὲ σοῦ εἶχα πῆ πὼς δέν...

Πῶς δὲν θὰ τὰ κατάφερνα... — αὐτὸ δὲν ἤθελε νὰ πῆ ὁ γιὸς τοῦ σεΐζη; Ἐνῷ ἐκεῖνος τὰ εἶχε καταφέρει... Δὲν τὸν ἄφησα νὰ τελειώσῃ. Προχώρησα ἕνα βῆμα καταπάνω του. Δὲν πόναγα πουθενὰ—περπατοῦσα ἐλεύθερα. Ἂν εἶχα κάπου χτυπήσει, αὐτὸ ἦταν ὁ ἐγωϊσμός μου. Ὁ κουτὸς παιδιάτικος ἐγωϊσμός μου...

Κρατοῦσα πάντα στὸ χέρι τὸ καμτσίκι. Κι' ὅπως εἶχα ἀντικρύ μου τὸν Πάνο, σήκωσα τὸ ὡπλισμένο χέρι μου καὶ τοῦ τὸ κατάφερα κατάμουτρα, πρὶν προφτάσῃ νὰ φυλαχτῇ. Καὶ μιὰ αἱμάτινη λουρίδα χαράχτηκε τὴν ἴδια στιγμὴ στὸ μάγουλό του...

— Γι' αὐτὸ ποὺ ἔκανες — μοῦ ἔλεγε ἀργότερα ὁ πατέρας μου — σοῦ ἀξίζει ἕνας δυνατὸς μπάτσος. Ἕνας γιὰ τὸ ἄλογο κι' ἄλλος ἕνας γιὰ τὸν Πάνο. Καὶ σ' εἶχα εἰδοποιήσει πὼς δὲ χτυπᾶνε τ' ἄλογα μὲ τὸ καμτσίκι. Πιὸ πολὺ δὲ χτυπᾶν ἄνθρωπο. Ἂν πᾷς ἔτσι στὴ ζωή σου, δὲ θὰ μπορέσῃς νὰ συνεννοηθῇς οὔτε μὲ ἄλογα, μὰ οὔτε καὶ μὲ ἀνθρώπους...

Αὐτὰ μοῦ τἄλεγε ὁ πατέρας μου στὸ γραφεῖο του, ὅπου μ' εἶχε τραβήξει ὕστερα ἀπὸ τὸ «ἐπεισόδιο». Εἴμαστε μόνοι μας ἐκεῖ, ἐκεῖνος κι' ἐγώ, χωρὶς νὰ μᾶς βλέπῃ καὶ νὰ μᾶς ἀκούῃ κανένας.

Μοῦ εἶχε μιλήσει μονάχα ὁ πατέρας μου. Δὲ μ' εἶχε μπατσίσει ὅπως τ' ἄξιζα. Μὰ τὰ σοφά του ἐκεῖνα λόγια, ἤρεμα μάλιστα καθὼς τὰ ἔλεγε, ἦταν ὁ πιὸ δυνατὸς μπάτσος ποὺ θὰ μποροῦσα νὰ νοιώσω ποτὲ στὰ μάγουλά μου. Τὸν ἄκουγα καὶ τὸ πρόσωπό μου ἦταν κατακόκκινο, σὰ νὰ εἶχε φάει χίλιους μπάτσους. Δὲν ἀποφάσιζα νὰ κοιτάξω στὰ μάτια τὸν πατέρα μου, μὰ δὲν ἔκλαψα. Κατάπια τὰ δάκρυά μου πρὶν ξεχυθοῦν. Καὶ βγῆκα μὲ σκυφτὸ κεφάλι ἀπ' τὸ γραφεῖο του.

. . . .

Δὲ μοῦ εἶχε πῆ ὁ πατέρας μου νὰ πάω νὰ ζητήσω συγγνώμην ἀπὸ τὸν Πάνο. Ἦταν ἀνάγκη νὰ μοῦ τὸ πῆ; Τὸ κατάλαβα καὶ πῆγα μοναχός μου. Καὶ δὲν ἔνοιωσα ταπείνωση τὴν ὥρα ποὺ τοῦ ζητοῦσα νὰ μὲ συχωρέσῃ γιὰ τὴν ἄπρεπη στάση μου. Ἀντίθετα, μάλιστα, τότε μόνο κατώρθωσα νὰ στυλώσω ξανὰ τὸ σκυφτὸ κεφάλι μου. Μήτε καὶ τὸ καμτσίκι δὲν εἶχε θελήσει νὰ μοῦ πάρῃ ὁ πατέρας μου. Μοῦ τὸ ἄφησε στὰ χέρια μου. Μὰ κι' ἐγὼ δὲν τὸ χρησιμοποίησα ἀπὸ κείνη τὴν πρώτη φορὰ ξανὰ ἄλλοτε στὴ ζωή μου...

ΑΛΚΗΣ ΤΡΟΠΑΙΑΤΗΣ

Ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Μία δίκαιη τιμωρία

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Χθές, μόλις ἄνοιξα τὰ μάτια μου, ἄκουσα φασαρία στὸ σπίτι...

— Τέλη, φώναξε ἡ μητέρα, εἶναι ὥρα γιὰ τὸ σχολειόσου. Ἀκόμη βρίσκεσαι στὸ κρεββάτι;

—Ὤχ! Ὤχ! ἡ κοιλιά μου, ἦταν ἡ ἀπάντηση.

Κοιταχτήκαμε μὲ τὴ μητέρα καὶ χαμογελάσαμε. Μυριστήκαμε πάλι τεμπελιά.

— Τί ἔπαθες, Τέλη;

— Ὤχ! ὤχ! ἡ κοιλίτσα μου.

Καὶ σειρὰ βογγητὰ κι' ἀναστεναγμούς. Ἡ μητέρα τρόμαξε. Θὲς νάχουμε καμμιὰ σκωληκοειδίτιδα, ἢ κανέναν τύφο;

— Τρέξε στὸ γιατρό, εἶπε στὸν πατέρα. Μὰ ἐκεῖνος τὸν ἤξερε πιὸ καλὰ τὸ γυιό του.

—Τοὺς ξέρω ἐγὼ τοὺς πόνους ποὺ ἔρχονται τέτοια ὥρα, εἶπε. Ἔ, βέβαια, δὲν μποροῦμε νὰ στείλουμε στὸ σκολειὸ τὸ παιδί, μιὰ κι' ἔχει... πόνο! Θὰ μείνη στὸ κρεββάτι καὶ θὰ τοῦ δώσουμε ἀμέσως καθάρσιο... Καὶ προσέξτε νὰ μὴ φάη τίποτα... Μόνο χαμομήλι νὰ πιῆ!

Ὕστερα γύρισε τὴν κουβέντα...

— Βάλε τὸ τηγάνι, γυναῖκα, νὰ φτιάξης μερικοὺς λουκουμάδες μ' ἐκεῖνο τὸ ὡραῖο μέλι ποὺ ἔφερα χτές... Καὶ τὸ μεσημέρι θέλω μαζὶ μὲ τὰ κεφτεδάκια καὶ τὶς τηγανητὲς πατατοῦλες κι' ἕνα ὡραῖο γλυκό. Ἐπιθύμησα τὸ γαλατομπούρεκο...

Ἀπὸ τὸ κρεββάτι τοῦ Τέλη τὰ βογγητὰ ἔσβυναν σιγὰ-σιγά. Στὸ τέλος τὸν εἴδαμε ν' ἀνασηκώνεται.

— Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, φώναξε ἡ μητέρα. Πέσε, παιδί μου, εἶσαι ἄρρωστο, μὴ κουνιέσαι...

— Εἶμαι καλύτερα.

— Ἕνας λόγος παραπάνω, εἶπε ὁ πατέρας. Μὲ τὸ καθάρσιο καὶ τὴν ὁλοήμερη νηστεία θὰ σοῦ περάση.

Ὡστόσο οἱ λουκουμάδες μοσκομύριζαν στὴν κουζίνα... Ἐκεῖ ποὺ τοὺς δοκιμάζαμε νάσου ὁλόρθος ὁ Τέλης μπροστά μας.

— Εἶμαι ἐντελῶς καλά... Τρέχω στὸ σχολειό μου νὰ μὴν ἀργήσω.

Κι' ἔκαμε ν' ἁπλώση τὸ χέρι του στὸ πιάτο.

— Παναγία μου! εἶπε τότε ἡ μητέρα, τάχα πῶς τρόμαξε, λουκουμάδες θὰ φᾶς;

— Μὰ δὲν ἔχω τίποτα...

— Ὄχι, ὄχι, ἂν φᾶς θὰ ξαναγυρίση ὁ πόνος.

— Μὰ δὲ μὲ βλέπεις; Εἶμαι ἕτοιμος... Πάω στὸ σχολειό. Νηστικὸ θὰ μὲ στείλετε;

— Δὲν παθαίνεις τίποτα γιὰ μιὰ μέρα, εἶπε ὁ πατέρας καταβροχθίζοντας ἕνα λουκουμά.

— Ἔ, τότε δὲν πάω κι' ἐγώ, ἀφοῦ μὲ νομίζετε ἄρρωστο.

— Ἐμεῖς σοῦ εἴπαμε πὼς πονᾶς; Καλύτερα, ἄλλωστε, νὰ μὴν πᾶς γιὰ νὰ πιῆς τὸ καθάρσιό σου. Φέρτε το, μητέρα...

Πῆγα στὸ μικρὸ φαρμακεῖο μας νὰ πάρω τὸ ρετσινόλαδο. Μὰ σὰν γύρισα, ὁ Τέλης εἶχε κάνει φτερά! Εἶχε πάρει τὴν τσάντα του κι' εἶχε φύγει γιὰ τὸ σχολεῖο.

— Θέλει δὲ θέλει θὰ κάνη δίαιτα σήμερα, εἶπε ὁ πατέρας. Κι' ὄχι βέβαια γιὰ τὸν ἀνύπαρκτο πόνο του, ἀλλὰ γιὰ τὴν τεμπελιὰ καὶ τὸ ψέμα ποὺ εἶπε. Κι' ἀκόμα γιὰ τὴν ἀναισθησία του ποὺ δὲν συλλογίστηκε τὴ δική μας στενοχώρια ἂν πιστεύαμε τὴν ἀρρώστεια του... Δὲ θὰ φάη παρὰ μιὰ σοῦπα νερόβραστη, ἐνῷ τ' ἄλλα ἀδέρφια του θὰ καταβροχθίζουν τὰ κεφτεδάκια καὶ τὸ γλυκό.

— Ἡ τιμωρία εἶναι μεγάλη, εἶπα, γιατὶ εἶναι λαίμαργος πιὸ πολὺ κι' ἀπ' ὅσο εἶναι τεμπέλης. Μὰ εἶναι δίκαιη καὶ τ' ἀξίζει. Δὲ συμφωνεῖτε, παιδιά μου;

Η ΓΙΑΓΙΑ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Η ΘΕΩΡΑΤΗ ΦΑΣΟΛΙΑ

Μιὰ φορὰ κι' ἕνα καιρό, ζοῦσε μιὰ φτωχὴ γυναίκα μὲ τὸ γιό της, τὸν Σταῦρο.

Ἕνα πρωῒ ἡ φτωχὴ μάνα φωνάζει τὸ παιδί της καὶ τοῦ λέει:

— Γιέ μου, δὲν ἔχουμε πιὰ χρήματα γιὰ ν' ἀγοράσουμε ψωμί. Πάρε τὴν ἀγελάδα μας καὶ πήγαινε στὴν ἀγορὰ νὰ τὴν πουλήσης.

Ὁ Σταῦρος πῆρε τὴν ἀγελάδα καὶ τράβηξε γιὰ τὴν ἀγορά. Στὸ δρόμο, ὅμως, συνάντησε ἕνα γέρο, ποὺ κρατοῦσε λίγα χρωματιστὰ φασόλια.

— Μοῦ δίνεις τὴν ἀγελάδα νὰ σοῦ δώσω τὰ φασόλια; ρώτησε ὁ γέρος.

Ὁ μικρὸς χωρὶς δεύτερη κουβέντα ἄφησε τὴν ἀγελάδα, πῆρε τὰ φασόλια κι' ἔτρεξε χαρούμενος στὸ σπίτι. Μὰ ἡ μητέρα του, ὅταν εἶδε τὰ φασόλια, δὲν ἔνοιωσε φυσικὰ τὴν ἴδια χαρά. Ἄρχισε νὰ κλαίη γιὰ τὴν χαμένη ἀγελάδα καὶ θυμωμένη πῆρε τὰ φασόλια καὶ τὰ πέταξε ἀπ' τὸ παράθυρο.

Μὰ τὴν ἄλλη μέρα τὴν περίμενε μιὰ μεγάλη ἔκπληξη. Στὸν κῆπο τοῦ φτωχοῦ σπιτιοῦ εἶχε φυτρώσει μιὰ φασουλιὰ ψηλὴ ὡς τὸν οὐρανό.

— Τί περίφημη φασουλιά, φώναξε ὁ μικρὸς μόλις τὴν εἶδε. Θὰ σκαρφαλώσω στὴν κορυφή της μήπως βρῶ μερικὰ φασόλια γιὰ νὰ μαγειρέψουμε.

Κι' ἄρχισε ἀμέσως νὰ σκαρφαλώνη. Μὰ ὅσο ἀνέβαινε τόσο τοῦ φαινόταν πὼς τὸ δένδρο ψήλωνε. Τέλος, ὕστερα ἀπὸ πολὺ κόπο ἔφθασε στὴν κορφή. Ἕνα μαγευτικὸ θέαμα τὸν περίμενε ἐκεῖ. Μπροστά του μέσ' στὸν οὐρανό, πρόβαλε ἕνα πελώριο παλάτι.

— Βλέπεις πόσο ὄμορφο εἶναι; ἄκουσε τότε δίπλα του μιὰ φωνὴ νὰ λέη καὶ στρέφοντας τὸ κεφάλι ἀντίκρισε μιὰ πανέμορφη νεράιδα.

— Σ' αὐτὸ τὸ παλάτι, συνέχισε ἡ νεράιδα, καθόταν κάποτε ἕνας βασιλιάς καὶ μιὰ βασίλισσα μὲ τὸ μικρὸ τους παιδί. Μὰ ἕνας κακὸς δράκος τοὺς ζήλεψε καὶ μιὰ νύχτα σκότωσε τὸν βασιλιὰ καὶ ἔκανε τὸ παλάτι δικό του. Ἡ βασίλισσα μὲ τὸ παιδί της εἶχαν τότε κατέβει γιὰ νὰ δοῦν τὴ γῆ κι' ὅταν ἔμαθαν τὸ κακὸ ἔμειναν γιὰ πάντα ἐκεῖ. Σταῦρο, αὐτὴ ἡ δυστυχισμένη βασίλισσα εἶναι ἡ μητέρα σου. Ἂν θέλης νὰ ξαναπάρης πίσω τὸ παλάτι, πήγαινε καὶ ἅρπαξε ἀπ' τὸν δράκο τὴν κότα, ποὺ γεννᾶ χρυσᾶ αὐγὰ καὶ τὴν φλογέρα ποὺ μιλᾶ. Μὰ πρόσεχε. Ὑπάρχει κίνδυνος γιὰ τὴ ζωή σου.

— Δὲν φοβοῦμαι τίποτα, ἀπάντησε ὁ Σταῦρος καὶ τράβηξε γιὰ τὸν πύργο. Μόλις ἔφθασε ἐκεῖ, χτύπησε τὴν πόρτα καὶ τοῦ ἄνοιξε ἡ γυναίκα τοῦ δράκου.

— Φύγε, φύγε γρήγορα. Δὲν ξέρεις πὼς ἐδῶ κάθεται ἕνας δράκος; Μὰ νάτος ἔφθασε, κρύψου κάτω ἀπ' τὸ κρεββάτι, τοῦ φώναξε ἡ δράκαινα.

Ὁ Σταῦρος κρύφτηκε κι' ἀμέσως ὁ δράκος μπῆκε στὸ σπίτι.

— Ἀνθρώπινο κρέας μυρίζει, φώναξε κι' ἀπ' τὴ φωνή του τραντάχτηκαν οἱ τοῖχοι.

— Εἶναι τὸ κρέας, ποὺ σοῦ μαγείρεψα, κάθησε νὰ φᾶς.

Μόλις ἔφαγε ὁ δράκος εἶπε στὴ γυναίκα του:

— Φέρε μου τὴν κότα καὶ τὴν φλογέρα μου.

Τ' ἀκούμπησε δίπλα του στὸ κρεββάτι κι' ἔπεσε νὰ κοιμηθῆ. Σὲ λίγο ροχάλιζε καὶ ὁ Σταῦρος βγῆκε σιγὰ - σιγὰ ἀπ' τὸν κρυψῶνα του, ἅρπαξε τὴν κότα καὶ τὴν φλογέρα, ἄνοιξε σιγὰ τὴν πόρτα κι' ἄρχισε νὰ τρέχη.

— Κύριε, κύριε, βοήθεια, μὲ παίρνουν, φώναξε τότε ἡ φλογέρα. Κι' ὁ δράκος ξύπνησε κι' ἔτρεξε πίσω ἀπ' τὸν μικρό. Μὰ αὐτὸς εἶχε φτάσει κι' ὅλας στὴν φασολιὰ καὶ κρατῶντας τὸν κορμὸ της πήδηξε στὴν γῆ.

— Γρήγορα τὴν ἀξίνα, μητέρα.

Φώναξε ὁ Σταῦρος καὶ ἁρπάζοντας τὴν ἀξίνα, ἔδωσε μιὰ κι' ἔκοψε τὸν κορμὸ τῆς φασολιᾶς, κι' ὁ δράκος κυλίστηκε στὴν γῆ κι' ἔγινε χίλια κομμάτια. Ἀμέσως τὸ φτωχόσπιτό τους ἔγινε παλάτι κι' ἔζησε ἐκεῖ ἡ βασίλισσα μὲ τὸ γιό της, ἔχοντας πάντα κοντὰ τὴν κότα, ποὺ γεννοῦσε χρυσᾶ αὐγὰ καὶ τὴν φλογέρα ποὺ μιλοῦσε.

Η ΑΝΕΜΗ

Ὁ Σταῦρος ἄρχισε ν' ἀνεβαίνη...

ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΕΣΤΗ

Ἕνας τερατολόγος ποὺ γύρισε ἀπ' τὸ τελευταῖο ταξίδι του στὴν Ἀνατολή, λέγοντας τί εἶδε, εἶπε μεταξὺ ἄλλων:

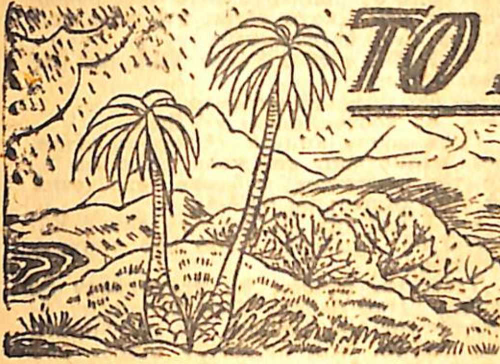
— Φαντασθῆτε! Τόση ζέστη κάνει ἐκεῖ κάτω, ποὺ οἱ ἄνθρωποι ἀναγκάζονται νὰ διατηροῦν τὶς κότες τους σὲ ψυγεῖα γιατὶ ἀλλοιῶς γεννοῦν τ' αὐγά τους... σφιχτά!

ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

—Κλίνε μου Κωστάκη τὸ ἐνδύω...

—Ἕν, δύο, τρία, τέσσερα!...

ΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΔΕΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

ΤΟ ΝΗΣΙ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Ὡστόσο τὸ νερὸ ταραζόταν ἀπὸ μπουρμπουλῆθρες καὶ ἀφρούς, θαρρεῖς πὼς μὲ τὸ κῆτος δὲν πάλευε ὁ Τόπ, ἀλλὰ κανένας ἐλέφας. Καὶ πρὶν οἱ ἄποικοι προφτάσουν νὰ συνέλθουν ἀπ' τὴν ἔκπληξή τους, μέσα σ' ἕνα κύκλο ἀπὸ ἀφρούς, εἶδαν τὸν Τὸπ νὰ ἐκσφενδονίζεται δέκα μέτρα ἐπάνω ἀπ' τὸ νερό, νὰ ξαναπέφτη στὴ λίμνη καὶ νὰ κολυμπάῃ πρὸς τὴν ὄχθη ὅπου σὲ λίγο ἔφτασε σῶος!

Ποιὰ μυστηριώδης δύναμη τὸν ἅρπαξε ἀπ' τὰ δόντια τοῦ θαλασσινοῦ τέρατος καὶ τὸν τίναξε ἔτσι, ἔξω ἀπὸ τὸ νερό;

Ὡστόσο ὁ ἀγώνας στὰ 6άθη τῆς λίμνης ἐξακολουθοῦσε μανιασμένα. Κάποιο πιὸ δυνατὸ τέρας θὰ εἶχε ριχθῆ τῆς ἀλικόρης, ποὺ πάλευε πιὰ γιὰ τὴ ζωή της. Ἡ ἀναταραχὴ τοῦ νεροῦ ἦταν φοβερή, κι' οἱ ἄποικοι παρακολουθοῦσαν σὰν μαγνητισμένοι... Ὅμως αὐτὸ δὲν κράτησε πολύ... Σὲ λίγο τὰ νερὰ τῆς λίμνης 6άφηκαν κατακόκκινα καὶ τὸ σῶμα τῆς ἀλικόρης καταματωμένο ἦρθε στὴν ἐπιφάνεια κι' ἔπεσε στὴν ἀνατολικὴ ὄχθη.

Οἱ ἄποικοι ἔτρεξαν ὅσο πιὸ γρήγορα μποροῦσαν. Τὸ τέρας ἦταν σκοτωμένο... Στὸ λαιμό του ἔχασκε μιὰ ἀνοιχτὴ πληγὴ—ἕνα ἄνοιγμα ποὺ λὲς ὅτι ἔγινε ἀπὸ μυτερὸ καὶ κοφτερὸ σιδερένιο ἐργαλεῖο.

Ποιὸ ζῶο μποροῦσε νὰ εἶχε κάνει ἐκείνη τὴν πληγή; Κανένας δὲν μποροῦσε νὰ δώση μιὰν ἀπάντηση ποὺ νὰ τοὺς ἱκανοποιῆ...

Τὸ νησὶ ποὺ εἶχαν πέσει, ἦταν πραγματικὸ «νησὶ τοῦ μυστηρίου» καὶ μόνο ὁ σκύλος θὰ μποροῦσε νὰ πῆ τὶ εἶχε δῆ μέσα στὰ 6αθειὰ νερὰ τῆς λίμνης. Ὁ σκύλος ὅμως, τρελλὸς ἀπὸ τρομάρα, οὔρλιαζε μόνο σιγανά, μὲ ὅλο του τὸ τρίχωμα ἀνορθωμένο. Ὁ ἀφέντης του ποτὲ δὲν τὸν εἶχε δῆ ἔτσι...

Μὰ καὶ οἱ ἄποικοι ἦταν ἀμίλητοι καὶ συλλογισμένοι... Δὲν ἦταν φυσικὴ ἡ σκηνὴ ποὺ εἶχαν παρακολουθήσει... Κάποιο μυστικὸ ἔκρυ6ε τὸ νησί. Κάποιο ἀξεδιάλυτο μυστήριο...

ΚΑΙ ΧΗΜΙΚΟΙ

Γύρισαν στὶς «Καμινάδες» σκεπτικοί... Ἡ ἀπροσδόκητη διάσωση τοῦ Τὰπ τοὺς εἶχε 6έ6αια γεμίσει χαρά. Ἀλλὰ τὸ γεγονὸς πὼς δὲν μποροῦσαν νὰ 6ροῦν μιὰ ἱκανοποιητικὴ ἐξήγηση γιὰ τ' ἄλλα «μυστήρια», ὅπως τὰ ὠνόμαζε ὁ Πένκροφ, τοὺς ἔκανε νὰ μὴ μποροῦν νὰ χαροῦν ἀπόλυτα. Τὴν ἄλλη μέρα, πρωΐ—πρωΐ, ξαναγύρισαν στὴ λίμνη.

Πρὶν ξεκινήσουν, ὁ Κύρος Σμίθ, κατὰ τὴν συνήθειά του, τοὺς ἐξήγησε τί θὰ ἔκανε ὁ καθένας. Ὁ ναυτικός, ὁ νέγρος καὶ ὁ Γεδεών, θὰ ἔγδερναν τὸ κῆτος καὶ θὰ φύλαγαν τὸ λίπος του σὲ μεγάλα πήλινα δοχεῖα.

Ὅσο γιὰ τὸ κρέας τοῦ θαλασσίου τέρατος, θὰ τὸ πάστωναν καὶ θὰ τὸ φύλαγαν γιὰ τὸ χειμῶνα. Εἶναι πολὺ νόστιμο κρέας καὶ θυμίζει ἀρκετὰ τὴν παλαμίδα.

Ὁ ἴδιος μὲ τὸν Ἕρμπερτ, θὰ ἀφιέρωναν τὴν ἡμέρα τους γιὰ νὰ 6ροῦν τὸ ἄνοιγμα, ἀπ' ὅπου ἔφευγαν τὰ νερὰ τῆς λίμνης. Ἔτσι καὶ ἔγινε.

Ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἔγδερναν τὸ κῆτος, ὁ Κύρις Σμὶθ μὲ τὸν Ἕρμπερτ προχωροῦσαν σιγὰ—σιγὰ στὶς ὄχθες, κι' ἔρριχναν ξυλαράκια στὸ νερό. Σ' ἕνα μέρος, σχηματίστηκε μιὰ δίνη, ἕνας ρούφουλας καὶ τὰ ξυλαράκια ἐξηφανίστηκαν. Ὁ Κύρος Σμίθ, κόλλησε τὸ ἀφτὶ στὸ ἔδαφος, κι' ἄκουσε καθαρὰ 6ουϊτὸ νεροῦ.

— Ἀπὸ δῶ φεύγουν τὰ νερά, εἶπε.

Μὲ τὰ μακρυὰ ρα6διά τους, δὲν ἄργησαν νὰ ἀνακαλύψουν δυὸ μέτρα μόλις κάτω ἀπ' τὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ, μιὰ τεράστια τρύπα, ἕνα ἄνοιγμα.

— Θὰ τινάξουμε τὴν ὄχθη ἀπ' τὸ ἀντίθετο μέρος, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ, καὶ τὰ νερὰ θὰ χυθοῦν στὴ θάλασσα. Ἡ ἐπιφάνεια τῆς λίμνης θὰ κατεβῆ καὶ τὸ ἄνοιγμα αὐτὸ στὸ ὑπόγειο τοῦνελ, θ' ἀδειάση. Νὰ δοῦμε ποῦ θὰ μᾶς 6γάλη!

— Μεγαλειῶδες σχέδιο, εἶπε τὸ παιδί. Μὲ τί ὅμως θὰ τινάξουμε τὸ 6ράχο;

— Μὲ νιτρογλυκερίνη, ἀπάντησε ὁ μηχανικός.

— Ποῦ θὰ τὴν 6ροῦμε;

— Θὰ τὴν φτιάσουμε! Ἔχουμε ὅ,τι μᾶς χρειάζεται, ἔγνοια σου!

Ὅλη ἐκείνη τὴν ἡμέρα οἱ ἄποικοι, σύμφωνα μὲ τὶς ὁδηγίες τοῦ Κύρου Σμίθ, κου6άλησαν στὶς «Καμινάδες» κάτι πέτρες, ποὺ περιεῖχαν μεγάλη ποσότητα «θειωτὸ σίδηρο» — ἕνα μῖγμα δηλαδὴ ἀπὸ θειάφι καὶ σίδερο. Τὸν «θειωτὸ σίδηρο» θὰ τὸν ἔκαναν «θειοῦχο σίδηρο» κι' ἀπ' αὐτόν, θὰ ἔ6γαζαν τὸ «θεϊκὸ ὀξύ»!

Γιατὶ καθὼς τοὺς ἐξήγησε ὁ Κύρος Σμίθ, ἡ νιτρογλυκερίνη, ποὺ εἶναι μιὰ ὑγρὴ οὐσία τρομακτικὰ ἐκρηκτική, ἀποτελεῖται ἀπὸ πέντε μέρη «θεϊκὸ ὀξύ» καὶ τρία μέρη «νιτρικὸ ὀξύ» ἀνακατεμμένα μὲ γλυκερίνη.

Ἂν κατάφερναν νὰ φτιάσουν «θεϊκὸ ὀξύ» (τὸ κοινὸ 6ιτριόλι), θὰ ἦταν εὐκολώτατο νὰ φτιάσουν καὶ κεριά, καθὼς καὶ ἕνα πλῆθος ἄλλα χρήσιμα πράγματα, ἀλλὰ αὐτὰ ἀργότερα, φυσικά. Γι' αὐτὸ ἔφτιασαν ἕνα καμίνι, τὸ ἄναψαν κι' ἔ6αλαν κατὰ διαδοχικὰ στρώματα τὸ μετάλλευμα ποὺ περιεῖχε τὸν «θειωτὸ σίδηρο» καὶ πετροκάρ6ουνα. Μὲ τὴ φωτιά, ὁ «θειωτὸς σίδηρος» θὰ γινόταν «θειοῦχος σίδηρος».

Αὐτὴ ἡ δουλειὰ θὰ ἀπαιτοῦσε δώδεκα μέρες, ὅπου τὸ καμίνι θὰ ἔκαιγε συνεχῶς, μέρα νύχτα.

Στὸ μεταξὺ ὅμως, ἔφτιασαν ἀπὸ τὸ λίπος τοῦ κήτους καὶ σόδα καὶ γλυκερίνη.

Σόδα, ἦταν εὔκολο νὰ ἔχουν. Γι' αὐτὸ ἔκαψαν φύκια καὶ ἄλλα παραθαλάσσια φυτά. Ἡ λευκὴ στάχτη ποὺ ἔμεινε, ἦταν σόδα! Ὁ Πένκροφ δὲν ἐπίστευε στὰ μάτια του!

Ἀπὸ τὸ λίπος καὶ τὴ σόδα, πάλι μὲ 6ράσιμο, πέτυχαν δυὸ πράγματα. Πρῶτα, ἕνα θαυμάσιο σαποῦνι. Κι' ἔπειτα, γλυκερίνη.

Τοὺς ἔλειπε ὅμως τὸ τρίτο συστατικὸ τῆς νιτρογλυκερίνης: Τὸ «νιτρικὸ ὀξύ», τὸ κοινὸ ἀκουαφόρτε.

Εὐτυχῶς στὸ νησί, ὑπῆρχε νίτρο σὲ ἀφθονία, μὲ τὴ μορφὴ «νιτρικοῦ ἅλατος» καὶ μάζεψαν μεγάλη ποσότητα ἀπὸ αὐτό.

Ὁ Κύρος Σμίθ, τοὺς ἔ6αλε κι' ἔφτιασαν ἀπὸ πηλὸ διάφορα μεγάλα δοχεῖα, ποὺ θὰ τοῦ χρειαζόνταν γιὰ τὶς χημικές του ἐργασίες, καθὼς κι' ἕνα φοῦρνο ἀπὸ τοῦ6λα.

Εἶχαν περάσει οἱ δώδεκα μέρες. Τὸ μῖγμα μὲ τὸν «θειωτὸ σίδηρο» εἶχε γίνει στάχτη. Τὸ ἔρριξαν σὲ μιὰ μεγάλη πήλινη λεκάνη μὲ νερό, κι' ὁ «θειοῦχος σίδηρος» ἔλυωσε. Οἱ ἄλλες οὐσίες, ἔμειναν ἄλυωτες.

Ὁ Κύρος Σμὶθ πῆρε τότε τὸ νερὸ ὅπου ἦταν λυωμένος ὁ θειοῦχος σίδηρος καὶ τὸ ἐξάτμισε. Στὸ 6άθος τοῦ δοχείου, ἔμειναν κάτι λευκὰ κρύσταλλα. Αὐτὸς ἦταν ὁ «θειοῦχος σίδηρος». Ἀπ' αὐτὸν θὰ ἔφτιανε τὸ «θεϊκὸν ὀξύ», τὸ 6ιτριόλι.

Γι' αὐτό, ἔρριξε τὰ κρύσταλλα σ' ἕνα δοχεῖο κι' ἔ6αλε τὸ δοχεῖο στὸν φοῦρνο. Οἱ ἀτμοί, ἦταν τὸ «θεϊκὸν ὀξύ». Ὅταν κρύωσαν οἱ ἀτμοί, εἶχαν ἕνα ὑγρὸ ὑποκίτρινο, σὲ μεγάλη ἀφθονία, ἕνα ὑγρὸ πολυτιμώτατο, ποὺ τώρα θὰ τοὺς χρησίμευε νὰ φτιάσουν «νιτρικὸ ὀξύ». Ἔρριξαν τὸ 6ιτριόλι ἐπάνω στὸ «νιτρικὸ ἅλας», ποὺ ἦταν κι' αὐτὸ σὲ κρυσταλλάκια κι' ἀμέσως 6γῆκαν πυκνοὶ ἀτμοί, ποὺ τοὺς μάζεψαν σ' ἕνα ἄλλο δοχεῖο. Κι' αὐτοὶ κρυώνοντας, ἔγιναν ἕνα ὑγρὸ ὑποκίτρινο, κι' αὐτὸ ἐξαιρετικὰ καυστικό: τὸ «νιτρικὸ ὀξύ», τὸ ἀκουαφόρτε, ποὺ μιὰ σταγόνα του τρυπάει καὶ πέτρα.....

Τότε ὁ Κύρος Σμίθ, τοὺς ἔ6αλε κι' ἔ6ρασαν ποσότητα γλυκερίνης, ὥσπου ἔγινε ἀρκετὰ πηχτή.

Εἶχαν περάσει κάπου δεκαπέντε μέρες ἀπὸ τότε ποὺ ἄρχισαν τὶς χημικές τους ἐργασίες.

Ὁ Κύρος Σμίθ, πῆρε τὴν γλυκερίνη καὶ

Ἄναψαν δαδιὰ μέσα στὴ σπηλιά

τὸ «νιτρικὸ ὀξὺ» κι' ἔφυγε νὰ τ' ἀνακατέψη μόνος του.

Σὲ λίγο, γύρισε κρατώντας στὰ χέρια του ἕνα μπουκάλι πήλινο.

— Φίλοι μου, τοὺς εἶπε, ἐδῶ μέσα εἶναι «νιτρογλυκερίνη». Ἡ πιὸ δυνατὴ ἐκρηκτικὴ οὐσία τοῦ κόσμου!

Ἀργότερα, τὸ ὑγρὸ ποὺ εἶναι ἡ νιτρογλυκερίνη τὸ ἀνακάτεψαν μὲ ἄργιλλο καὶ ζάχαρη. Αὐτὸ εἶναι ἡ δυναμίτης! Στὴν ἐποχὴ ὅμως τοῦ Κύρου Σμὶθ, ἡ δυναμίτης ἦταν ἄγνωστη. Γιατὶ ἡ δυναμίτης, παρουσιάζει μεγαλύτερη ἀσφάλεια ἀπὸ τὴν νιτρογλυκερίνη. Κάνει ἔκρηξη πολὺ πιὸ δύσκολα, ἐνῶ ἡ νιτρογλυκερίνη κάνει μιὰ φοβερὴ ἔκρηξη, καὶ λίγο μόνο νὰ τριφτῇ! Ἕνα πλῆθος ἄνθρωποι ἀκρωτηριάστηκαν γιατὶ δὲν πρόσεξαν ὅταν κρατοῦσαν νιτρογλυκερίνη, γι' αὐτό, ἦταν φυσικὸ ποὺ ὁ Κύρος Σμὶθ δὲν ἔδωσε τὸ μπουκάλι του σὲ κανένα, μόνο τὸ ἔκρυψε κάπου μακρυὰ ἀπὸ τὶς «Καμινάδες».

— Καὶ μ' αὐτὸ τὸ ὑγρὸ θὰ τινάξουμε βράχους; ρώτησε ὁ Πένκροφ σὰ νὰ μὴ τὸ πολυπίστευε.

— Μ' αὐτό, μάλιστα, εἶπε ὁ Κύρος Σμὶθ. Καὶ ἡ ἔκρηξη θὰ εἶναι φοβερή, γιατὶ ἡ νιτρογλυκερίνη ἔχει μεγαλύτερη ἐνέργεια ὅταν συναντᾶ ἀντίσταση. Κι' ὁ γρανίτης ποὺ εἶναι σκληρός, παρουσιάζει τὴ μεγαλύτερη ἀντίσταση.....

Τὴν ἄλλη μέρα, πρωῒ—πρωΐ, ξεκίνησαν γιὰ τὶς ὄχθες τῆς λίμνης, κι' ὁ Κύρος Σμὶθ διάλεξε τὸ μέρος ποὺ ἤθελε νὰ γκρεμίση γιὰ νὰ χυθοῦν ἀπὸ ἐκεῖ τὰ νερά της στὴν θάλασσα.

Ὁ Πένκροφ μὲ μιὰ ἀξίνα ἄρχισε νὰ ἀνοίγη ἕνα μικρὸ ἀλλὰ βαθὺ λάκκο στὸ γρανίτη.

Ὡς τὸ ἀπόγευμα δούλεψαν γιὰ νὰ τὸν ἀνοίξουν. Ἐπάνω ἀπ' αὐτὸν τὸν λάκκο, στερέωσαν δύο μεγάλους ξύλινους στύλους γυρτούς. Ἀπὸ ἕνα σκοινὶ κρέμασαν ἕνα τεράστιο κομμάτι σίδερο, ποὺ ὅταν θὰ ἔπεφτε θὰ χτυποῦσε μὲ δύναμι στὸν πάτο τοῦ γρανίτινου βράχου. Ἕνωσαν τὸ σκοινὶ ποὺ κρατοῦσε τὸ σίδερο μ' ἕνα ἄλλο φυτικὸ σκοινὶ ποὺ τὸ εἶχαν ἀλείψει μὲ θειάφι, γιὰ νὰ παίρνη εὔκολα φωτιά. Αὐτὸ τὸ δεύτερο σκοινί, ἦταν ἀρκετὰ μακρύ. Αὐτὸς ποὺ θὰ τοῦ ἔβαζε φωτιά, θὰ εἶχε καιρὸ νὰ φύγη.... Τὸ σκοινὶ θὰ καιγόταν ὡς τὴν ἄκρη του, τὸ δεύτερο σκοινὶ θὰ ἔπιανε κι' αὐτὸ φωτιά, τὸ τεράστιο σιδερένιο βαρύδι θὰ ἔπεφτε στὸν λάκκο, ἐπάνω στὴν νιτρογλυκερίνη καὶ ἔτσι θὰ γινόταν ἡ ἔκρηξη.

Μὲ προσοχὴ ὁ Κύριος Σμὶθ ἔχυσε νιτρογλυκερίνη στὸ βάθος τοῦ λάκκου καὶ τριγύρω. Ἔπειτα ἔβαλε φωτιὰ στὴν ἄκρη τοῦ δεύτερου σκοινιοῦ καὶ τὸ ἔβαλε στὰ πόδια ὅσο πιὸ γρήγορα μποροῦσε, τρέχοντας μὲ τοὺς συντρόφους του πρὸς τὶς «Καμινάδες». Σὲ εἰκοσιπέντε λεφτὰ θὰ ἔπεφτε τὸ βαρύδι.....

Ἡ ἔκρηξη ἦταν τρομαχτική! Ὅλο τὸ νησὶ τραντάχτηκε κι' οἱ ἄποικοι ἔπεσαν ὅλοι χάμω ζαλισμένοι, σὰ νὰ τοὺς εἶχαν χτυπήσει, κι' ἂς εἶχαν φτάσει στὴν παραλία.

Ὅταν συνῆλθαν κάπως, ἔτρεξαν καὶ πάλι πρὸς τὴ λίμνη. Δὲ μπόρεσαν νὰ μὴ ζητωκραυγάσουν! Ἡ γρανίτινη ὄχθη εἶχε γκρεμιστῆ καὶ τὰ νερὰ παφλάζοντας κι' ἀφρίζοντας, σχημάτιζαν ἕνα νέο ποτάμι, ποὺ ἔτρεχε νὰ χυθῆ στὴ θάλασσα!

ΤΟ ΥΠΟΓΕΙΟ ΘΑΥΜΑ

Ὁ Κύρος Σμὶθ μὲ τὰ χέρια σταυρωμένα, μ' ἕνα ἀδιόρατο χαμόγελο στὰ χείλη, κύτταζε σιωπηλὸς τὸ ἔργο του.

Οἱ ἄλλοι τὸν κύτταζαν μὲ κάποιο δέος. Δὲν ἦταν ἄνθρωπος κοινός, ἦταν ἕνας ὑπεράνθρωπος.... Ἀφοῦ μποροῦσε ν' ἀλλάζη τὴν πορεία τῶν νερῶν, νὰ δημιουργῇ καινούργια ποτάμια!

— Μ' αὐτὸ τὸ ὑγρὸ ποὺ φτιάσατε, θὰ μπορούσατε νὰ τινάζετε στὸν ἀέρα ὅλο τὸ νησί, κύριε, εἶπε μὲ σεβασμὸ ὁ Πένκροφ.

— Δυστυχῶς ναί, ἀπάντησε ὁ Κύρος Σμίθ. Εἶναι ζήτημα ποσότητας!

— Καὶ δὲ μποροῦμε νὰ γεμίσουμε τουφέκια μ' αὐτή;

— Ὄχι Πένκροφ. Εἶναι μιὰ οὐσία ποὺ δὲν ἀνακατεύεται. Ἀλλὰ μποροῦμε εὔκολα νὰ φτιάσουμε μπαρούτι. Πυροβόλα ὅπλα δὲ μποροῦμε νὰ φτιάσουμε, γιατὶ χρειάζονται πολὺ λεπτὰ μηχανήματα....

— Μπά! Μὲ λίγη καλὴ θέλησι, εἶπε ὁ ναυτικός.

Γιατὶ εἶχε σβύσει ἀπὸ τὸ λεξιλόγιό του τὴ λέξη «ἀδύνατο».

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωΐ, πῆραν ἀξίνες, φτυάρια, σκοινιὰ καὶ δαδιὰ καὶ ξεκίνησαν γιὰ τὴ λίμνη.

Τὰ νερὰ της εἶχαν κατεβῆ πολύ. Κι' ἐκεῖ ποὺ εἶχε ὑπολογίσει ὁ Κύρος Σμὶθ, ἔχασκε ἕνα τεράστιο ἄνοιγμα, ποὺ τελείωνε πιὸ ψηλὰ ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῆς λίμνης. Τὸ ὑπόγειο τοῦνελ, εἶχε ἀδειάσει ἀπὸ τὸ νερό.....

— Ἐμπρὸς παιδιά, εἶπε ὁ μηχανικός.

Ἀπὸ δῶ φεύγουν τὰ νερὰ

Ἔφτασε ἡ ὥρα νὰ μποῦμε σ' αὐτὸν τὸν ὑπόγειο διάδρομο....

Δὲν ἦταν διόλου δύσκολο.... Σὲ λίγο οἱ ἄποικοι ἔμπαιναν θριαμβευτικὰ στὸ τοῦνελ.

Ὁ Κύρος Σμίθ, ἐπέμεινε νὰ δεθοῦν ὅλοι μ' ἕνα μακρὺ σκοινὶ κι' ἔτσι ξεκίνησαν ἀφοῦ ἄναψαν τὰ δαδιά τους.....

Βρέθηκαν σὲ μιὰ ἀπέραντη, φυσικὴ σπηλιὰ μακρόστενη, ποὺ ὅσο πήγαινε πλάταινε.

Οἱ τοῖχοι δὲν εἶχαν κανένα ἄνοιγμα, καμμιὰ ρωγμή· Ὁ γρανίτης ἦταν μονοκόμματος.... Αὐτὴ τὴν σπηλιά, δὲν τὴν εἶχαν σκάψει τὰ νερά, ἦταν φυσική, καὶ προχωροῦσε μὲ μιὰ ἐλαφρὰ κλίση πρὸς τὴ θάλασσα.

Οἱ ἄποικοι κατέβαιναν πολὺ ἀργά. Ἡ ὑγρασία ἦταν μεγάλη, ἀλλὰ δὲν ἔλειπε ὁ ἀέρας.

Δὲν μποροῦσαν νὰ μὴ συλλογίζωνται πὼς ἦταν τὰ πρῶτα ἀνθρώπινα ὄντα ποὺ ἔμπαιναν σ' αὐτὴ τὴ σπηλιὰ καὶ ἡ συγκίνηση τοὺς ἔκοβε τὴ μιλιά...

— Προσοχή, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ. Ἡ σπηλιὰ αὐτὴ ἐπικοινωνοῦσε μὲ τὴ θάλασσα. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀπίθανο νὰ συναντήσωμε κανένα τέρας, κανένα τεράστιο χταπόδι...

Ὁ Τὸπ ὅμως, ποὺ ἔτρεχε ἐπὶ κεφαλῆς, δὲν ἔδειχνε σημεῖα ἀνησυχίας...

Ἀφοῦ κατέβηκαν κάπου πενῆντα μέτρα σ' ἐκεῖνο τὸν πλατύ, στριφτὸ διάδρομο, ὁ Κύρος Σμὶθ σταμάτησε. Βρισκόταν τώρα σὲ μιὰ στρογγυλὴ σπηλιὰ ἀρκετὰ μεγάλη, ὅπου στὴν ἀντίθετη πλευρὰ της ἔχασκε καὶ πάλι ὁ διάδρομος.

— Μποροῦμε νὰ κατοικήσουμε ἐδῶ! εἶπε ὁ Νάβ.

— Τρωγλοδύτες εἴμαστε; ἔκανε ὁ Πένκροφ.

— Προχωρῆστε, φίλοι μου, εἶπε ὁ Γεδεών. Δὲν φτάσαμε ἀκόμη στὸ τέλος τοῦ τοῦνελ. Μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν κι' ἄλλες σπηλιές. Προχωρῆστε!

— Θὰ κάναμε τὸ ἕνα τρίτο τοῦ δρόμου! εἶπε ὁ Ἔμπερτ. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμούς μου, ἑκατὸ μέτρα πιὸ πέρα πρέπει νὰ εἶναι ἡ θάλασσα!

— Σωδιά, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ. Μὰ ποῦ εἶναι ὁ Τόπ;

— Θὰ προχωρῆ μπροστά.

— Ἂς προχωρήσουμε κι' ἐμεῖς.

Προχώρησαν καμμιὰ ἑξηνταριὰ μέτρα, ὅταν σταμάτησαν καὶ πάλι. Σβυσμένα ἀπὸ τὴν ἀπόσταση, ὑπόκωφα, ἀκούγονται τὰ γαβγίσματα τοῦ σκύλου.

— Ὁ Τὸπ κάτι θὰ ἔχη βρῆ, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ. Ἐμπρός. Ὅσο πιὸ γρήγορα μποροῦμε!

Τρέχοντας σχεδόν, θὰ προχώρησαν ὡς πενῆντα μέτρα ἀκόμη. Ὅσο πλησίαζαν, ἄκουγαν καὶ πιὸ καθαρὰ τὰ γαβγίσματα τοῦ σκύλου, ποὺ πνίγονταν σχεδὸν ἀπὸ μανία. Καὶ ξαφνικά, βρέθηκαν μέσα σὲ μιὰ ἀπέραντη, θαυμάσια σπηλιά. Ἐκεῖ ἦταν ὁ Τόπ, ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ γαβγίζη. Ἐκεῖ τελείωνε ὁ ὑπόγειος διάδρομος.

Ὡστόσο ἡ σπηλιὰ ἦταν ἄδεια. Κανένα ἄνοιγμα στοὺς τοίχους δὲν ἔδειχνε ἀπὸ ποῦ ἔφευγαν τὰ νερά.

Ὁ Τὸπ ὅμως ἐξακολουθοῦσε νὰ γαβγίζη μὲ μανία, μὲ ὅλο του τὸ τρίχωμα ὄρθιο.

— Σίγουρα θὰ ὑπάρχη κάποιο ἄνοιγμα στὸ ἔδαφος! εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ. Προσοχὴ νὰ μὴν πέσουμε μέσα!

Πραγματικὰ στὴν ἄκρη τῆς σπηλιᾶς, συνάντησαν ἕνα βάραθρο, ἕνα τεράστιο πηγάδι ποὺ ἔχασκε.

— Ἀπὸ δῶ χυνόταν τὰ νερὰ στὴ θάλασσα!

— Μὰ γιατὶ νὰ γαυγίζει ὁ Τόπ;

Ὁ Κύρος Σμὶθ πέταξε ἕνα ἀναμένο δαδὶ στὸ πηγάδι κι' ἀπὸ τὸ χρονικὸ διάστημα ποὺ ἔκανε νὰ σβύση, λογάριασε πὼς τὸ πηγάδι ἦταν βαθὺ πενῆντα—ἑξῆντα μέτρα. Στὸ βάθος του, ἦταν πιὰ ἡ θάλασσα!

Ὥστε ἡ σπηλιὰ ἦταν κάπου πενῆντα μέτρα ἐπάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα!

— Ἐδῶ θὰ κατοικήσουμε, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ.

— Ναί, ἀλλὰ ἂν ἦταν κάποτε ἡ φωλιὰ κανενὸς θαλασσίου τέρατος; ἔκανε ὁ Νάβ.

— Θὰ ἔφυγε ἀπὸ τὸ πηγάδι, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ. Καὶ τὸ πηγάδι θὰ τὸ σκεπάσουμε...

— Πολὺ θὰ ἤθελα νὰ ξέρω τὰ ὅσα ξέρει ὁ σκύλος! ψιθύρισε στὸ αὐτὶ τοῦ μηχανικοῦ ὁ Γεδεών.

— Ξέρει πολλά, ἀπάντησε λακωνικὰ ὁ κ. Σμίθ.

— Πῶς θὰ κατοικήσουμε μέσα σὲ τόσο πυκνὸ σκοτάδι; ρώτησε ὁ Πένκροφ.

— Φίλοι μου, εἶπε ὁ μηχανικός, βρισκόμαστε στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ γρανίτινου ὄγκου. Ἂν ὑπελόγισα σωστά, δὲν εἶναι δύσκολο νὰ σκάψουμε τὸ βράχο· καὶ ν' ἀνοίξουμε παράθυρα.

— Ἕτοιμος! εἶπε ὁ Πένκροφ. Ποῦ νὰ χτυπήσω, κύριε Κύρο;

— Ἐδῶ! εἶπε ὁ μηχανικός.

Καὶ τοῦ ἔδειξε στὸ γρανίτη ἕνα μεγάλο βαθούλωμα.

Δυὸ ὧρες ἔσκαβαν τὸ βράχο οἱ ἄποικοι. Χτυποῦσαν δυὸ δυὸ μαζί. Κι' ὅταν κουραζόνταν, ἔπαιρναν τὴν ἀξίνα ἄλλοι δυό.

Στὸ τέλος ἡ ἀξίνα τοῦ Γεδεὼν Σπίλετ τοῦ ξέφυγε ἀπὸ τὰ χέρια κι' ἔπεσε ἔξω: Ἔσπασε ὁ βράχος καὶ ἀπὸ μιὰ μεγάλη τρύπα, τὸ φῶς τῆς μέρας χύθηκε καὶ πλημμύρισε τὴ σπηλιά.

Οἱ ἄποικοι ἔμειναν βουβοὶ σὰν χαμένοι, μπροστὰ στὸ θαῦμα ποὺ ἀντίκρυσαν!

Βρίσκονταν σὲ μιὰ σπηλιὰ ὡραιότατη, ὅπου οἱ θαυμάσιοι σταλακτῖτες τῆς ἔφεγγαν μὲ ὅλα τὰ χρώματα.

Ἦταν ψηλὴ καὶ θαυμάσια καὶ μεγάλη σὰν ἕνας μεγαλοπρεπὴς καθεδρικὸς ναός, σὰν μιὰ μητρόπολη...

— Αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ σπίτι μας, εἶπε

σοβαρὰ ὁ Κύρος Σμίθ. Ἡ θεία Πρόνοια ἀντάμειψε πλούσια τοὺς κόπους μας...

Πραγματικά, βρισκόταν μέσα σ' ἕνα παλάτι τῆς Χαλιμᾶς, ἕνα ὀνειρεμένο μυθικὸ παλάτι...

Ἀπὸ τὸ ἄνοιγμα, φαινόταν μακρυὰ ὁ ὠκεανὸς καὶ ὁ πλατὺς ὁρίζοντας. Πῶς θὰ φαινόταν ἡ σπηλιά, ὅταν θ' ἄνοιγαν ἕνα πλῆθος παράθυρα στὸν τοῖχο! Καὶ τί θαυμάσια θέα ποὺ θὰ εἶχαν!

—Αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ σπίτι μας, ξανάπε ὁ Κύρος Σμίθ. Ἐδῶ θὰ εἶναι ἡ ἀποθήκη μας καὶ τὸ κάστρο μας. Θὰ τὴν χωρίσουμε σὲ δωμάτια, θὰ γίνη σωστὸ ἀνάκτορο!

— Καὶ πῶς θὰ τὴν βγάλουμε κύριε; ρώτησε ὁ Πένκροφ.

— Γρανίτινο παλάτι! εἶπε ὁ μηχανικός.

—Κύριε, εἶπε ὁ Ἔρμπερτ. Εἶναι καιρὸς νὰ γυρίσουμε. Τὰ δαδιά μας κοντεύουν νὰ σβύσουν!

— Ναί παιδί μου, ἔχεις δίκηο, ἔκανε ὁ μηχανικός. Τόπ, ἔλα ἐδῶ!

Ὁ σκύλος ὅμως δὲν μποροῦσε νὰ ξεκολλήση ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ πλατὺ βάραθρο ποὺ ἔχασκε στὴν γωνιά... Ὅλο γύριζε γρυλίζοντας, ἀνήσυχος κι' ἀναστατωμένος...

Ὁ Κύρος Σμὶθ ἔσκυψε, ἀλλὰ δὲν εἶδε τίποτα καὶ πάλι. Οὔτε ἄκουγε τίποτα ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ἐλαφρὸ φλίφλισμα τοῦ νεροῦ. Ἂν κρυβόταν ἐκεῖ, κάποιο θαλάσσιο τέρας, θὰ ἔπρεπε τώρα νὰ ἔχη φύγη...

Ξεκίνησαν λοιπὸν γιὰ τὴν ἔξοδο.

Τώρα ποὺ ἀνέβαιναν, ἡ πορεία ἦταν πιὸ δύσκολη. Σὲ λίγο ὅμως, βρέθηκαν ἔξω, στὸν καθαρὸ ἀέρα.

Κι' ὅταν πῆγαν στὴ βάση τοῦ γρανίτινου ὄγκου ποὺ ὑψωνόταν μονοκόματος ἐπάνω ἀπὸ τὸν ὠκεανό, εἶδαν ἐπάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τους, ψηλὰ πολύ, τὸ ἄνοιγμα ποὺ εἶχαν κάνει οἱ ἀξίνες τους.

— Νὰ τὸ παράθυρο τοῦ σπιτιοῦ μας, εἶπε ὁ Πένκροφ.

ΣΤΟ ΓΡΑΝΙΤΙΝΟ ΠΑΛΑΤΙ

Ἦταν πιὰ Ἰούνιος, δηλαδὴ φθινόπωρο στὴ νῆσο Λίγκολν. Ἡ ἀνακάλυψη τῆς σπηλιᾶς, εἶχε ἔρθει στὴν ὥρα της.

Ἦταν πιὰ καιρὸς νὰ ἐγκαταλείψουν τὶς «Καμινάδες» ποὺ μὲ τὶς βροχὲς θὰ γίνονταν ἀκατοίκητες.

Κάθησαν στὴν παραλία νὰ ξεκουραστοῦν, καὶ νὰ μιλήσουν γιὰ τὰ σχέδιά τους.

Ὁ Κύριος Σμὶθ εἶπε πὼς θἄπρεπε νὰ φράξουν τὸ ἄνοιγμα πρὸς τὴ λίμνη, καὶ στὴν ἀνάγκη νὰ ξανανεβάσουν τὰ νερά της, ὥστε νὰ κλείση ἐντελῶς. Ἔτσι ἡ κατοικία τους θὰ γινόταν σωστὸ κάστρο, καὶ θὰ μποροῦσαν νὰ ὀχυρωθοῦν σ' αὐτή.

— Μὰ γιατί; Γιὰ νὰ φυλαχτοῦμε ἀπὸ ποιούς; ρώτησε ὁ Πένκροφ. Τὸ νησὶ εἶναι ἀκατοίκητο!

— Εἶσαι βέβαιος Πένκροφ;

—Ὄχι! Ἀλλὰ ποιοὺς φοβᾶστε;

— Τοὺς ἰθαγενεῖς. Τίποτα Μαλαίους πειρατές... Ἢ καὶ κάθε λογῆς πειρατές.

— «Ὅποιος φυλάει τὰ ροῦχα του ἔχει τὰ μισά», εἶπε σοβαρὰ ὁ Γεδεὼν Σπίλετ. Συμφωνῶ μὲ τὸν Κύρο.

— Κι' ἐγώ, εἶπε ὁ Πένκροφ, μόνο ποὺ θὰ ἤθελα νὰ ξέρω τί ὑποψίες ἔχει ὁ κύριος Κύρος... Κι' ἀπὸ πότε ἀρχίζομε δουλειά; Βιάζομαι νὰ κατοικήσουμε στὸ... Ἀνάκτορό μας!

— Νὰ ποιὰ εἶναι τὰ σχέδιά μου, εἶπε ὁ Κύρος Σμίθ. Εἶναι ἀδύνατο νὰ κατοικήσουμε σ' ἐκείνη τὴν πανήψηλη σπηλιά, ποὺ εἶναι ψηλὴ σὰν ἐκκλησία. Θὰ πεθάνουμε ἀπὸ τὸ κρύο. Λοιπόν, στὸ μπροστινὸ τὴς μέρος ποὺ βλέπει πρὸς τὴ θάλασσα, λέω ν' ἀνοίξωμε πέντε μεγάλα παράθυρα καὶ μιὰ πόρτα. Ἐκεῖ θὰ κρεμάσωμε τὴ σκάλα μας. Θὰ χτίσωμε ἔπειτα μέσα στὴ σπηλιὰ ἕνα μακρόστενο διαμέρισμα, ποὺ θὰ τοῦ φτιάσωμε τοίχους, ταβάνι καὶ πατώματα. Τέσσερα μεγάλα δωμάτια καὶ μιὰ κουζίνα ποὺ θὰ φωτίζωνται τὸ καθένα ἀπὸ ἕνα παράθυρο. Ἔπειτα, ὅπως τὸ διαμέρισμά μας, τὸ κυρίως σπίτι μας δὲν θὰ φτάνη ὡς τὸ βάθος τῆς σπηλιᾶς μόνο θὰ πιάνη μιὰ στενὴ λουρίδα θ' ἀφίσωμε ἕνα διάδρομο καὶ θὰ χτίσωμε ἀπὸ πίσω ἄλλα διαμερίσματα ποὺ θὰ εἶναι ἀποθῆκες, ξυλουργεῖο, κλπ. Αὐτά, θὰ φωτίζωνται ἀπὸ πάνω. Γιατὶ λέω ν' ἀνοίξωμε στὴν κορυφὴ τῆς σπηλιᾶς καὶ γύρω-γύρω μεγάλα παράθυρα καὶ φεγγίτες, ὥστε νὰ φωτίζεται ὁλόκληρη καλά...

— Καθὼς καταλαβαίνω, κύριε εἶπε ὁ Νάβ, αὐτὸς ὁ τεράστιος βράχος εἶναι στὴν κορυφή του κούφιος ἀπὸ μέσα καὶ τὸ κούφωμά του εἶναι ἡ σπηλιὰ μας.

— Ἀκριβῶς, Νάβ! Τὸ Γρανίτινο Παλάτι εἶναι ἕνας κούφιος βράχος. Ἕνα κάστρο!

— Καὶ μέσα σ' αὐτὴν τὴν κουφάλα ἐμεῖς θὰ χτίσωμε σπιτάκια; εἶπε ὁ Πένκροφ.

— Ἀκριβῶς! Γιὰ νὰ μποροῦμε νὰ τὰ ζεσταίνωμε — καὶ νὰ ἔχωμε τὴν ἐντύπωση πὼς κατοικοῦμε σὲ σπίτι. Θὰ μᾶς ἔπιανε μελαγχολία νὰ καθώμαστε μέσα σ' ἐκείνη τὴν ἀπέραντη σπηλιὰ ὅπως εἶναι!

Ποτὲ οἱ ἄποικοι δὲν δούλεψαν μὲ μεγαλύτερο κέφι, ἀπὸ τώρα ποὺ ἐργάζονταν γιὰ τὸ «σπίτι» τους!

Πρῶτα-πρῶτα, ἄνοιξαν τὰ παράθυρα, τοὺς φεγγίτες καὶ τ' ἀνοίγματα στὸ βράχο.

Ἡ νιτρογλυκερίνη, ποὺ εἶχε φυλάξει λίγη ὁ Κύρος Σμίθ, ἔκανε καὶ πάλι τὸ θαῦμα της: Ὅλα τὰ παράθυρα ἄνοιξαν μὲ τὴν μεγαλύτερη εὐκολία κι' ὕστερα τοὺς ἔδωσαν ὡραῖο κανονικὸ σχῆμα μὲ τὸν κασμά. Καθὼς ἡ σπηλιὰ φωτιζόταν τώρα ὁλόκληρη, ἦταν ἀληθινὰ μαγεία!

Ὁ Πένκροφ ὑποσχέθηκε νὰ φτιάση ἀργότερα ἕνα μπαλκόνι στὸ πιὸ ψηλό της σημεῖο, γιὰ νὰ κάθωνται νὰ θαυμάζουν τὴν ὑπέροχη θέα.

Ὁ Πένκροφ μὲ μιὰ ἀξίνα ἄρχισε νὰ ἀνοίγη ἕνα μικρό, ἀλλὰ βαθὺ λάκκο

Ὕστερα ἔφτιασαν μιὰ μεγάλη ποσότητα ἀπὸ τοῦβλα, ποὺ τ' ἀνέβασαν μὲ μιὰ τροχαλία ποὺ ἔφτιασε ὁ μηχανικὸς (μακαρά, ὅπως τὴν λένε οἱ χτίστες). Ἀσβέστι εἶχαν ὅσο ἤθελαν. Κι' ἔτσι ἄρχισαν τὸ χτίσιμο. Ἔφτιασαν μιὰ μεγάλη κουζίνα—ἀποθήκη, ποὺ θὰ ἦταν τὸ... Βασίλειο τοῦ Νάβ. Αὐτὴ ἐπικοινωνοῦσε μὲ μιὰ τεράστια τραπεζαρία. Ὕστερα ἦταν τρία ὑπνοδωμάτια στὴ σειρά. Ὅλα τὰ δωμάτια ἐπικοινωνοῦσαν μὲ πόρτες κι' ὅλα ἔβγαιναν σ' ἕναν κοινὸ διάδρομο, ποὺ οἱ ἄποικοι τοῦ ἄφησαν πολλὰ μέτρα πλάτος (ὁ χῶρος, βέβαια, δὲν τοὺς ἔλειπε) κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ἔχτισαν μιὰ σειρὰ ἀποθῆκες κι' ἐργαστήρια...

Ἔπειτα ἔχτισαν τὴν καμινάδα στὴν κουζίνα τοῦ Νάβ. Ἦταν τέλεια κουζίνα, μὲ πολλὰ φουρνέλα καὶ μὲ φοῦρνο, ἀλλὰ παιδεύτηκαν πολὺ ὥσπου νὰ φτιάσουν τὸν καπνοδόχο, ποὺ ἔστελνε τὸν καπνὸ ἔξω ἀπὸ ἕνα ἄνοιγμα.

Στὸ μεταξὺ εἶχαν ἀνοίξει μεγάλους λάκκους ὅπου καίγονταν ἀργὰ μεγάλες ποσότητες ξύλων, γιὰ νὰ μὴ τοὺς λείψη τὸ χειμῶνα τὸ ξυλοκάρβουνο. Ὕστερα, ἔχτισαν καὶ στὴν κάθε κάμαρα ἀπὸ ἕνα τζάκι.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ μεγάλα πριόνια ποὺ εἶχαν φτιάσει ἀπὸ σίδερο, ὁ Κύρος Σμὶθ ἐγκατέστησε ἕνα τεράστιο ὑδραυλικὸ πριόνι, ποὺ δούλευε μὲ τὴν πτώση τοῦ νεροῦ ποὺ ἔπεφτε ἀπὸ τὴ λίμνη Γκράντ.

Ἔρριξαν ὁλόκληρα δέντρα καὶ τ' ἄκοψαν σὲ σανίδες. Μ' αὐτὲς ἔφτιασαν ταβάνια καὶ πατώματα. Ὅσο γιὰ πόρτες, παραθυρόφυλλα καὶ ἔπιπλα — αὐτὰ θὰ τὰ ἔφτιαναν τὸν χειμῶνα, ὅταν ἡ βροχὲς θὰ τοὺς ἔκλειναν στὴ σπηλιά.

Μετέφεραν στὸ Γρανίτινο Παλάτι ἀρκετὲς σανίδες γιὰ νὰ ἐπιπλώσουν ἕνα ὁλόκληρο σπίτι!

Ἐργάζονταν μὲ κέφι, ἀκούραστα, ἀπὸ τὶς ἕξη τὸ πρωῒ ὡς τὸ βράδι.

Καὶ μιὰ μέρα ὁ Κύρος Σμὶθ τοὺς εἶπε:

— Τὸ σπίτι μας εἶναι ἕτοιμο! Θὰ ἐγκατασταθοῦμε πιὰ ὁριστικὰ στὸ Γρανίτινο Παλάτι!

Πολὺ πρόχειρη ἐγκατάσταση... Δὲν εἶχαν οὔτε τραπέζι γιὰ νὰ φᾶνε... Δὲν εἶχαν τίποτα γιὰ νὰ τὸ φωτίζουν τὴ νύχτα. Εὐτυχῶς τὸ φθινόπωρο ἦταν ἐξαιρετικὰ γλυκό.

— Καὶ τώρα, εἶπε ὁ Πένκροφ, τὴν πρώτη βραδιὰ ποὺ κοιμήθηκαν στὸ Γρανίτινο Παλάτι, τί θὰ κάνουμε κύριε Σμίθ;

— Προμήθειες γιὰ τὸν χειμῶνα, εἶπε ὁ μηχανικός. Ἀπὸ αὔριο ὁ Γεδεών, ὁ Ἔρμπερτ κι' ἐγώ, θὰ κυνηγοῦμε. Ἐσὺ κι' ὁ Νάβ θὰ παστώνετε τὸ κυνῆγι ποὺ θὰ φέρνουμε!

Κι' ἔτσι ἀπὸ τὴν ἄλλη μέρα, οἱ τρεῖς κυνηγοὶ ἄρχισαν τὸ κυνῆγι στὸ δάσος τοῦ Ζακαμάρ. Τὰ μεγάλα παρθένα δάση ποὺ σκέπαζαν τὰ δύο τρίτα τοῦ νησιοῦ καὶ ποὺ τὰ εἶχαν ὀνομάσει «Φὰρ Οὐέστ», θὰ τὰ ἐξερευνοῦσαν τὴν ἐρχόμενη ἄνοιξη.

Ὅπως κι' ἂν εἶναι, οἱ τρεῖς κυνηγοὶ μὲ τὰ τόξα τους καὶ μὲ τὸν Τὸπ ἐπὶ κεφαλῆς, ἔκαναν θαύματα. Σκότωναν ἀγριογούρουνα, καγκουρὸ καὶ ἀγριοκάτσικα, ποὺ ὁ Πένκροφ κι' ὁ Νὰβ τ' ἀλάτιζαν ἢ τὰ πάστωναν στὸν καπνό, ἀφοῦ φυσικὰ τὰ κομμάτιαζαν. Τὰ πουλιὰ ποὺ σκότωναν τὰ πάστωναν μὲ τὸ λίπος τους καὶ γέμιζαν ἕνα σωρὸ πήλινα δοχεῖα μὲ ὀρεκτικότατους μεζέδες, ποὺ τοὺς σκέπαζε ἡ πηχτή.

Ἀπὸ τὸν καρπὸ τῆς φοινικιᾶς ὁ Κύρος Σμὶθ ἔφτιαξε ξύδι κι' ἔτσι δὲν τοὺς ἔλειπαν οὔτε τὰ τουρσιά!

Ἀπ' ὅλα τὰ κυνήγια τους, ὁ Ἔρμπερτ γύριζε πάντοτε φέρνοντας ἕνα σωρὸ ἀρωματικὰ ἀγριοβότανα, ὅλα θεραπευτικά.

— Ἔτσι, ἂν ἀρρωστήσωμε, θἄχωμε γιατρικά, ἔλεγε.

— Γιατὶ ν' ἀρρωστήσωμε, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχουν γιατροὶ στὸ νησί; φιλοσοφοῦσε ὁ Πένκροφ ποὺ πίστευε ὅτι τὶς ἀρρώστειες τὶς κάνουν οἱ γιατροί.

Ὁ Ἔρμπερτ εἶχε τὴν τύχη ν' ἀνακαλύψη ἕνα φυτὸ ποὺ λέγεται «τσάϊ τοῦ Οσβέγκο», ἕνα πρώτης τάξεως βότανο, ποὺ μ' αὐτὸ ἔφτιασαν ἕνα ζεστὸ ἀρωματικὸ σὰν τὸ τσάϊ.

Καὶ μιὰ μέρα ὁ ναυτικὸς εἶπε:

— Κύριε Κύρο, ἔχουμε κρέας γιὰ τρεῖς μῆνες! Καιρὸς εἶναι νὰ πάω νὰ ψαρέψω! Τὸ παστὸ ψάρι εἶναι περίφημο τὸν χειμῶνα.

Μὲ τὸ Νὰβ ἔφτιασαν δίχτυα ἀπὸ φυτικὲς ἶνες κι' ἔπιασαν καὶ πάστωσαν ἀρκετὰ ψάρια.

Καθημερινὰ ἔτρωγαν λαγοκούνελα γιὰ νὰ μὴν χαλᾶνε τὸ κυνῆγι κι' ὁ Γεδεὼν Σπίλετ ἔπιασε ἀρκετά, ποὺ θὰ τὰ ἔβαζαν σὲ φωλιὲς σὲ μιὰν ἄκρη τῆς σπηλιᾶς γιὰ νάχουν φρέσκο κρέας τὸ χειμῶνα.

Στὴ δουλειὰ αὐτὴ τὸν βοήθησε πρόθυμα κι' ὁ Νάβ, ποὺ μαζὶ μὲ τὸν Ἔρμπερτ καὶ τὸν Πένκροφ ἔφτιαξαν τὶς φωλιὲς μὲ ξύλα καὶ χῶμα.

—Τὰ λυπᾶμαι τὰ καϋμένα τὰ λαγοκούνελα, ἔλεγε ὁ Ἔρμπερτ. Ποῦ νὰ τὸ φανταστοῦν ὅτι τοὺς φτιάξαμε τέτοιες σπουδαῖες φωλιὲς γιὰ νὰ ἔχωμε τὴν εὐκολία μας νὰ τὰ... φᾶμε ὅ,τι ὥρα μᾶς ἀρέσει...

— Μὴ σὲ νοιάζει καὶ δὲ θὰ τὸ... φανταστοῦν!, τὸν καθησύχαζε ὁ Πένκροφ. Ἄλλωστε, ὁ προορισμός τους αὐτὸς εἶναι. Νὰ γίνουν μεζὲς δικός μας!...

— Κάνεις λάθος, φώναξε ὁ Ἔρμπερτ. Αὐτὰ τὰ καϋμένα ζωάκια, ζοῦσαν ἐδῶ στὸ νησί τους χωρὶς νὰ ξέρουν ἂν ἐμεῖς ὑπάρχουμε στὴ ζωή!...

Ὁ ναυτικὸς γέλασε μὲ τὴν καρδιά του.

— Νά, ὅμως, ποὺ ἤρθαμε ἐμεῖς καὶ εἴδαμε ὅτι ὑπάρχουν αὐτά, εἶπε.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ἀπαντᾶ:

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 243)

σπαζοκεφαλιές σου πῆραν τὸ δρόμο τους.

Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ ὅσα μᾶς γράφεις * Σᾶς εὐχαριστοῦμε πολὺ γιὰ τὴ συνεργασία σας δὶς Μαρία Μαριόρα (Χίο). * Μὰ τί εἶναι αὐτὰ ποὺ γράφεις Γιωργάκη Νικολαΐδη (Ψυχικό). Μᾶς γράφεις συνήθως τὰ πιὸ ἐκπληκτικὰ πράγματα. Ἡ καθυστέρησις τῆς δημοσιεύσεως ὀφείλεται 1) στὸ ὅτι ἡ σελίδα «τὰ παιδιὰ γράφουν» γιὰ λόγους τεχνικοὺς τυπώνεται πολλὲς μέρες πρὶν κυκλοφορήση τὸ φύλλο· 2) γιατὶ ἔχουμε πολλὲς συνεργασίες καὶ πολλὲς ἀπαιτήσεις καὶ πολλοὺς βιαστικούς. Πῶς νὰ προλάβωμε 200 συνεργασίες ποὺ ἔχω αὐτὴ τὴ στιγμὴ στὰ χέρια μου ὅταν δὲν μποροῦμε νὰ δημοσιεύσωμε σὲ κάθε φύλλο περισσότερες ἀπὸ τέσσερις; Ὄχι ὅμως νὰ μᾶς λὲς πὼς αἰτία ποὺ δὲν δημοσιεύονται τὰ ποιήματά σου εἶναι τά... λεφτά!... * Κώστα Κατσικάκη (Ψυχικό). Τὸ ποίημά σου δείχνει αἴσθημα πολύ, ἀλλὰ δὲν εἶναι καθόλου τεχνικό! Νὰ ἐξακολουθήσης νὰ διαβάζης καὶ νὰ γράφης. Μπορεῖ μιὰ μέρα νὰ γίνης καλὸς ποιητής. * Ἡ Παναγιὰ θὰ εἶναι πάντα μαζὶ μὲ τὰ παιδιὰ ποὺ μᾶς ἅρπαξαν οἱ βάρβαροι μικρέ μου φίλε Γιῶργο Βασιλειάδη (Θεσσαλονίκη). Σ' αὐτὸ δὲν πρέπει ν' ἀμφιβάλης καθόλου * Μᾶς συγκίνησε πολὺ τὸ γράμμα σου Ἄλκη Ροδόπουλε (Χαλκίδα). Τί νὰ γίνη μὲ τοὺς «Μεγααάλους». Ἂς εἶναι καλὰ τὰ παιδιὰ καὶ ὅταν... μεγαλώσουν θὰ βάλουν μυαλό. Ἐσὺ εἶσαι, βλέπω ἀρκετὰ προσγειωμένος στὴν πραγματικότητα. Καὶ σὲ συγχαίρω. Τὸ κομμάτι σου πολὺ καλὸ καὶ δείχνει ὅτι ἔχεις ταλέντο. * Καλὸ τὸ ποίημά σου Ἰάκωβε Ἐμμ. Ψαρρᾶ (Νάξο). Μπράβο σου. * Εἶναι πολὺ γνωστὸ τὸ παιγνίδι σου. Δ. Καραβαριώτη (Σουφλί) καὶ ἂν δὲν κάνω λάθος λέγεται LUDO. Καὶ τὸ χειρότερο εἶναι ξένο. Ἂν ἔχεις τίποτα ἑλληνικὸ ποὺ νὰ παίζεται στὸν τόπο σου νὰ μᾶς τὸ στείλης. * Ἀπόστολε Βακαλίδη (Μυτιλήνη). Τὸ ποίημά σου ἂν κρίνη κανεὶς ἀπὸ τὴν ἡλικία σου καὶ τὴν τάξη ποὺ εἶσαι (ΣΤ΄ Δημοτικοῦ) εἶναι πολὺ καλό. Δὲν εἶναι δημοσιεύσιμο. Μιὰ μέρα ἂν καλλιεργήσης τὴν ποίηση θὰ γίνης πολὺ καλός. * Γιῶργο Λιάννη, Γιαννάκη Καπρᾶνο (Καστρὶ Κυνουρίας). Γερ. Τσουλέα, Εὐάγγελία Ἀνέστη Κάκανη (Βόλον), Ἰω. Μουτούση (Τρίκκαλα), Σπ. Τριβίζα (Κέρκυρα) καὶ Σπύρο Σάσαλο. Πήραμε τὶς σπαζοκεφαλιές σας. Εὐχαριστοῦμε. * Ἑλένη Ἀθ. Φουρλᾶ (Ζαχάρω). Ἡ ἔκθεσή σου πολὺ καλὴ γιὰ μιὰ μαθήτρια τῆς ΣΤ΄ τάξης τοῦ Δημοτικοῦ. * Καλὴ ἡ περιγραφή σου Χρῖστο Παπακώστα (παιδόπολη Ψυχικοῦ). Μπράβο σου. * Καὶ τὸ δικό σου κομμάτι «Ἕνα τρομερὸ βράδυ» Κωνσταντίνα Θεοδώρου, πολὺ καλό. * Χρῖστον Μαρκουλῆν (Παγκράτι). Ἐλᾶτε νὰ μὲ βρῆτε μιὰ μέρα μεταξὺ 4—6 στὰ γραφεῖα τῆς «Παιδοπόλεως». * Χρῖστο Σαλτσίδη (Ἰωσηφόγλειο). Δὲν εἶναι ἄσχημη ἡ ἐπιστολή σου στὸν ἄγνωστο ἥρωα. Ἀλλὰ δὲν ἐξηγεῖς μερικὰ πράγματα καὶ ἀφήνεις ἀπορίες στὸν ἀναγνώστη. * Πήραμε καὶ τὴ δική σου συνεργασία Νικ. Ἀν. Γακίδη. Εὐχαριστοῦμε. * Καὶ τὴ δική σου Πέτρο Μητράκα (Μυτιλήνη). Μπράβο σου.

★ Ἐγκρίνουμε μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ τὴν ἵδρυσι τοῦ συλλόγου σας φίλε, Ἀντώνιε Παπαθεοδώρου, (Βόλο). Τὸν ὀνομάσατε «ἀνεξάρτητο σύλλογο θεσσαλοπαίδων ἡ «Μεγάλη Ἑλλάς» μὲ σκοπὸ φυσικὰ νὰ διαδώσετε τὴν παιδούπολι. Περιμένουμε δράσι. Ἡ σπαζοκεφαλιά σου ἐδόθη στὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας.

★ Καὶ βέβαια, μπορεῖς, ἀγαπητὴ Ἀμθὴ Κρίνου (Αἴγιον) νὰ στέλνης ὅτι θέλεις. Καὶ θὰ δημοσιεύωνται, φυσικά, ἂν ἐγκριθοῦν.

★ Μᾶς συγκίνησε πραγματικὰ τὸ γράμμα σου Ἀναστάσιε Α. Ἐμμανουὴλ (Αἴγιον), καὶ πρέπει νὰ σοῦ ποῦμε πὼς δὲν εἶσαι ὁ μόνος ποὺ ἔχεις τόσο ἐνθουσιασμὸ μὲ τὴν «Παιδόπολι». Ὅλα τὰ παιδιὰ ποὺ παίρνουν, τὸ περιοδικό, εἶναι ἐνθουσιασμένα μ' αὐτό. Στὸ ποίημά σου γιὰ νὰ πετύχης ὡρισμένες ὁμοιοκαταληξίες, κάνεις κάτι ἀσυγχώρητα λάθη. Λὲς τὴν Ἑλλάδα... «Μοιραία» γιὰ νὰ ριμάρης μὲ τὰ ὡραῖα»! Θέλεις τὴν Ἑλλάδα εὐτυχισμένη.... «στὴν καλύτερη αὐγὴ» γιὰ νὰ ριμάρης μὲ ἕνα..... κραυγὴ» ποὺ κι' αὐτὸ εἶναι ξεκάρφωτο ἐκεῖ ποὺ τὸ βάζεις. Νὰ διαβάσης πρῶτα ποιητὲς Ἕλληνες καὶ μιὰ ποὺ στὸ στίχο δὲν τὰ καταφέρνεις ἄσχημα, θὰ μπορέσης νὰ γράψης καὶ ποιήματα μὲ κάποιο νόημα.

★ Ἀγαπητὴ Νικολία Π Παρασκευοπούλου (Ζαχάρω). ἡ ἔκθεσίς σου γιὰ τὸ ὄνειρο τοῦ μικροῦ συμμοριόπληκτου πολὺ καλὴ γιὰ τὴν ἡλικία σου, γραμμένη μὲ αἴσθημα. Δὲν εἶναι ὅμως κατάλληλη γιὰ δημοσίευσι. Γράφε ταχτικὰ καὶ ἐλπίζω πῶς γρήγορα θὰ μοῦ στείλης κάτι καλὸ ποὺ θὰ δημοσιευτῆ στὴ σελίδα μας «τὰ παιδιὰ γράφουν». Ἀλλὰ πρόσεχε νὰ μὴν κάνης ἐπαναλήψεις καὶ νὰ μὴ λὲς πράγματα ποὺ δὲν συμβαίνουν.

★ Καλὰ τὰ λὲς Εὐγενία Ἀρ. Κεκέση (Ζαχάρω Ὀλυμπίας).

Ἡ Ἑλλάδα δὲν πεθαίνει
θἄναι πάντα ζωντανὴ
μὲ τὶς δάφνες στὸ κεφάλι
μὲ σημαία γαλανή.

★ Πολὺ εὐγενικὸ τὸ ποίημά σου μικρέ μας φίλε, Νῖκο Γιακίδη. Καὶ δημοσιεύουμε ἐδῶ τὸ τρίτο τετράστιχο:

Σ' εὐχαριστῶ μεγάλη, μάνα μας
βασίλισσα τρανή.
Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὴν Ἑλλάδα μας
ποὺ ἔκανες τρανή.

★ Πολὺ μᾶς συνκίνησε τὸ γράμμα σου Βασιλάκη Βασιλόπουλε, (Κρέσταινα). Καὶ ἐξαιρετικὰ ὄμορφα αὐτὰ ποὺ μᾶς γράφεις. Ἔτσι λοιπόν! Ὁ πατέρας σου, καθηγητὴς στὸ γυμνάσιο διάβασε στοὺς μαθητάς του κομμάτια ἀπὸ τὴν «Παιδόπολι». Κι' ἔπειτα σὲ περικύκλωσαν ζητώντας σου πληροφορίες. Μπράβο. Εἴμαστε ὑπερήφανοι γιατὶ μὲ ὅσα γράψαμε γιὰ τὴ «σχολικὴ κοινότητα» σὲ ὤθησαν νὰ ἱδρύσης μιὰ τέτοια στὰ Κρέσταινα. Σοῦ εὐχόμαστε μὲ τὴν καρδιά μας κάθε προκοπὴ καὶ εὐτυχία στοὺς τόσο εὐγενικοὺς σκόπούς σας. Οἱ σπαζοκεφαλιὲς πῆραν τὸ δρόμο τους.

★ Γιωργάκη Νικολαΐδη, (Μυτιλήνη) Πάρα πολὺ καλὴ ἡ περιγραφή σου—γιατὶ γιὰ περιγραφὴ πρόκειται καὶ ὄχι βέβαια, γιὰ διήγημα—ἀλλὰ μεγάλη καὶ ἔχει χάσει τὴν ἐπικαιρότητά της. Ἔτσι δὲν θὰ δημοσιευθῆ. Αὐτό, φυσικὰ δὲν μᾶς ἐμποδίζει νὰ σᾶς συγχαροῦμε μὲ ὅλη μας τὴν καρδιά.

★ Πολὺ καλὰ καὶ τὰ τρία σου ποιήματα Κ. Ι. Σαρδελῆ. (Λευκάδα) Τόσο ποὺ ἀμφιβάλουμε ἂν εἶσθε μαθητὴς ἢ δάσκαλος. Πάντως θὰ δημοσιευτοῦν στὴ σελίδα τὰ «παιδιὰ γράφουν».... Μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ παρακαλοῦμε ὅσους μᾶς γράφουν νὰ σημειώνουν κάτω ἀπὸ τὴν ὑπογραφή τους τὴν ἰδιότητά τους: π.χ. Μαθητής, στὴν Ζ΄ τάξι Γυμνασίου κ.λ.π.

★Β. Κουτσουφλάκη. (Εὔδηλο) Τὸ λέμε γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ καὶ θὰ τὸ ἐπαναλάβουμε φαίνεται πολλὲς φορές. Ὅλα τὰ παιδιά, εἴτε ζοῦν σὲ παιδουπόλεις, εἴτε ὄχι, εἴτε εἶναι συμμοριόπληκτα εἴτε ὄχι, καὶ ἂν ἀκόμα ζοῦν σὲ χωριὰ ἢ σὲ πόλεις, ὁποιουδήποτε μέρους τῆς Ἑλλάδας, μποροῦν νὰ μᾶς γράφουν ἐλεύθερα καὶ νὰ μᾶς στέλνουν τὴ συνεργασία τους.

★ Καλὴ ἡ ἔκθεσίς σου Μιχαὴλ Τραϊκάπη (Σῦρο). Θὰ πάρη τὴ σειρά της γιὰ τὴ σελίδα τὰ παιδιὰ γράφουν.

★ Δὲν εἶναι καθόλου ἄσχημο τὸ «παιδομάζωμά» σου μικρὲ φίλε Πασχάλη Παπαδόπουλε. (Μυτιλήνη). Ἀλλὰ δὲν θὰ δημοσιευτῆ γιατὶ ἐπάνω στὸ ἴδιο θέμα ἔχουμε πάρα πολλὲς συνεργασίες. Γράψετε κάτι πρωτότυπο.

★ Γιῶργο Σταφυλώνη: (Πάτμο). Ἡ ἔκθεσίς σου «τί μὲ ἔκανε νὰ ἀφήσω τὸ χωριό μου» πολὺ καλή. Μὰ εἶναι δυστυχῶς θέμα χιλιογραμμένο. Προτιμᾶτε στὸ ἑξῆς θέματα πρωτότυπα.

Γιαννάκη Ρηγόπουλον (Αἴγιον). Βλάσιο Παπαδῆμο (Μυτιλήνη) Γεώργιο Κολοβὸ (Ἁλμυρὸ) Ἀλ. Δ. Μαυρολάκη (Μυτιλήνη) Δημήτριο Γκιξάνη, Νέστορα Ντομάνη (Μυτιλήνη), Εὐαγγελία Ἀνέστη Κακάνη (Βόλο), Β. Κουτσουφλάκη (Εὔδηλο), Πασχάλη Γρηγορίου Κλωναράκη (Μυτιλήνη), Γιῶργο Μπούτση (Ἀμύνταιο), Βασιλάκη Γερμενῆ (Φισκάρδο). Πρῶτα ἀπ' ὅλα σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Οἱ σπαζοκεφαλιές σας δόθηκαν στὸν ἁρμόδιο συντάκτη μας.

★ Γιώργη Γκανάτσο (Γρεβενά): Καλὲς καὶ οἱ δύο ἐκθέσεις σου. Ἡ μιὰ θὰ δημοσιευθῆ.

★ Νῖκο Μιχαλακᾶκο (Γύθειο): Τὰ ποιήματα ποὺ μᾶς ἔστειλες ἔχουν καλὲς ἰδέες, ἀλλὰ πολὺ ἄτεχνα καὶ σὲ ὡρισμένες στιγμὲς πάρα πολὺ παιδιάστικα. Γιὰ διάβασε ἕνα σου τετράστιχο, ποὺ τὸ παίρνω ἔτσι στὴν τύχη:

Νὰ βροῦμ' ἓν μέρος φωτεινὸν
νὰ βγοῦμ' ἀπὸ τὸ σκότος
ἓν μεγαλοπρεπὴν σκοπὸν
νὰ προξενῆ τὸν πόθον...

★ Ἀνδρέα Δουμπιάκη: Καὶ τὰ δικά σου ποιήματα ἔχουν πολλὲς ἐλλείψεις. Διάβασα τυπωμένο τὸ πρῶτο τετράστιχο τοῦ «Στρατιώτη»:

Χαῖρε, ὦ χαῖρε Στρατιώτη
σὺ ποὺ ἐκατώρθωσες νὰ διώξης τὸν προδότη
ἀπὸ τὴν πολυπόθητη Ἑλλάδα
καὶ νὰ μᾶς φέρης πάλι τὴν ἐλευθεράδα.

Ποῦ, βρὲ «εὐλογημένο παιδὶ» βρῆκες αὐτὴ τὴ λέξη «Ἐλευθεράδα»; Ἐλευθερία, λευτεριά, μάλιστα. Ἐλευθεράδα ὅμως ποτέ!

Καὶ τὸ θέμα «Ζητάω τ' ἀδέλφια μου» χιλιογραμμένο. Στεῖλε μας τίποτ' ἄλλο. Οἱ σπαζοκεφαλιές σου πῆραν τὸ δρόμο τους.

★ Ὄχι Ι. Καραβίδα (Βελλᾶ): Πρὸς Θεοῦ. Μπορεῖ νὰ εἶναι καλὸ τὸ ποίημά σου, μὰ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ποῦμε πὼς τ' ἀδέλφια μας θὰ γυρίσουν γενίτσαροι. Ὄχι, πρὸς Θεοῦ. Θ' ἀγωνισθοῦμε νὰ τὰ ξαναφέρουμε στὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ μείνουν σὰν καὶ σᾶς καλοὶ Ἕλληνες καὶ καλοὶ Χριστιανοί.

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

Ὁ διαγωνισμὸς τῆς «ΠΑΙΔΟΠΟΛΕΩΣ»

Στὸ 7ο φύλλο τῆς «Παιδοπόλεως» προκηρύχθηκε ὁ πρῶτος διαγωνισμός μας. Πρὶν λάβη κανεὶς μέρος στὸ διαγωνισμὸ πρέπει νὰ διαβάση προσεχτικὰ τοὺς ὅρους συμμετοχῆς (7ο τεῦχος, σελίδα 166).

Ἡ προθεσμία ἀποστολῆς τῆς ἐκθέσεως λήγει στὶς 30 Ἰουνίου.

Μέχρι σήμερα πήραμε, ἐκτὸς τῶν ἀναγνωστῶν μας ποὺ τὰ ὀνόματά τους δημοσιεύθηκαν στὸ προηγούμενο τεῦχος μας, καὶ ἐκθέσεις ἀπὸ τοὺς παρακάτω φίλους μας:

Νέστορα Ντουμάνη (Μυτιλήνη), Λεωνίδα Δημητρίου Γαλάνη (Ἄθυτο Κασσάνδρας), Εὐθύμιο Γκάρτζο Λαγάτορα (Ἰωάννινα), Γεώργιο Παναγιώτη Παπασπυρόπουλο (Καμεντάνοι Καλαβρύτων), Νικόλαο Γακίδη τοῦ Ἀναστασίου (Παιδόπολη Ψυχικοῦ), Χαράλαμπο Ἀρ. Τσάκα, Λεωνίδα Κωνστ. Ζώγα (Μυτιλήνη), Τσιματζῆ Δημήτριο, Ζαφείριο Κ. Μέκο, Χρυσόστομο Παύλου Παναγιωτόπουλο (Κῶ), Ἰωάννη Ἀσλανίδη (Σιδηρόκαστρο), Ξεν. Σπ. Σπυράκο (Ἅγιο Κήρυκο), Θεόδωρο Δημ. Παναγιωτόπουλο (Καλλήριον Ἠλείας), Παγώνα Νικ. Σπηλιοπούλου (Λυγιὰ Κορινθίας), Ἀθανασία Ἀναστ. Καββαδία (Νίκης 9 Ἀθῆναι), Ἰωάννη Ἐμ. Βαρθαλίτη (Σῦρος) Χαρίλαο Τσικνὰ (Κομοτηνή), Φίλιππο Παναγιώτου (Κουκκοῦνες), Γεώργιο Σωτηρίου Μάνο (Πάβλα Φιλιατῶν), Κων. Γεωργ. Καββαδία (Ἀργυράδες) καὶ Παναγιώτη Εὐαγγέλου Στασινόπουλο (Κρέσταινα).

Τὰ παιδιὰ γράφουν

Ἡ θύελλα πέρασε...

Ἀγνὲς ψυχὲς χιονόλευκες σὰν κρίνα
τὸ σπίτι σας ἀφήσατε τὸ πατρικὸ
γιατὶ ἐφοβηθήκατε τὰ τέρατα ἐκεῖνα
ποὺ γύρω σκόρπαγαν φωτιὰ καὶ πανικό.
Ἀφήσατε τῆς μάνας τὰ θερμὰ φιλιὰ
γιατὶ σᾶς πάγωσε τὸ θέαμα τῆς φρίκης
κι' ὅλα ἐτρέξατε σὲ νέα ἀγκαλιὰ
τῆς δεύτερης μας μάννας Φρειδερίκης.
Τὴν εὐτυχία πάλι βρήκατε κοντά της
τὴν ἄγρια ἐκείνη θύελλα ξεχάσατε
γιατὶ σᾶς φρόντιζε σὰν τὰ παιδιά της
στιγμὲς ἀξέχαστες, μαζί της ἐπεράσατε.
Τοὺς λύκους ὁ στρατός μας ἐτιμώρησε
ποὺ γύρευαν νὰ σβύσουν τὴν λαμπάδα
ἐλευθεριὰ καὶ πάλι σκόρπισε
μέσ' στὴ γαλάζια μας γλυκειὰ Ἑλλάδα.
Καὶ στὴν πατρίδα μας ἦρθ' ἡ χαρὰ
κι' ἡ θύελλα ἔσβυσε τώρα παντοῦ.
Σὰν τὰ πουλιὰ πετᾶχτε μὲ φτερὰ
τὴν «Ἄνοιξη» νὰ πᾶτε τοῦ χωριοῦ.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΕΜΜ. ΨΑΡΡΑΣ

Ἡ ἄνοιξη

Ἡ ἄνοιξη εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς τέσσερις ἐποχὲς τοῦ χρόνου.

Εἶναι ἡ πιὸ καλύτερη ἐποχὴ γιατὶ ὅλα γύρω μας εἶναι ἀνθισμένα.

Ἡ φύση ἔχασε τὸ κάτασπρο φόρεμά της καὶ φόρεσε τὸ χρυσοκεντημένο της πράσινο. Οἱ κάμποι καὶ οἱ ἀγροὶ εἶναι στρωμένοι μὲ ἕνα πολύχρωμο χαλί.

Ἀπὸ τὸν Ἰανουάριο ἀκόμη ἄρχισαν οἱ ἀνυπόμονες ἀμυγδαλιὲς καὶ οἱ ροδακινιὲς νὰ πετοῦν πρῶτες - πρῶτες τὰ μπουμπούκια τους.

Περισσότερο μᾶς τρελλαίνουν τὰ ἄνθη τῆς ροδακινιᾶς καὶ τῆς μυγδαλιᾶς, ποὺ εἶναι ἄσπρα, λαμπερὰ καὶ κινοῦνται πλῆθος πεταλοῦδες στὰ φύλλα τους.

Τὶ παρηγοριὰ ποὺ μᾶς δίνει ἡ γλυκειὰ αὐτὴ ἄνθηση στὴν κατάξερη φύση καὶ στὰ κρύα τοῦ χειμῶνα!

Βλέπεις τὰ πουλιὰ νὰ γυρίζουν ἀπὸ τὸ ταξίδι τους καὶ νὰ πετοῦν ἀπὸ κλωνάρι σέ κλωνάρι τραγουδῶντας μὲ τὴ γλυκειά τους φωνή.

Τὶ χαρὰ ποὺ αἰσθανόμαστε αὐτὴ τὴν ἐποχή! Βλέπομε μπροστά μας τὸ χαρούμενο αὐτὸ πανηγύρι. Ἀκούραστοι κι' ἀχόρταγοι τρέχομε ἀπάνω κάτω νὰ χαροῦμε τὴν ὄμορφη φύση!

Νοιώθομε τὴ φύση νὰ μᾶς μιλάη μὲ χίλια στόματα, μὲ χίλιες φωνές.

Σὰ νὰ μᾶς φωνάζη: Ζῆστε παιδιά μου εὐτυχισμένα καὶ εὐχαριστημένα στὴν ὄμορφη πλάση μου!

ΣΠΥΡ. ΣΕΡ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΔΟΥ

Παιδωμάζωμα

(Ἀφιεροῦται στὴν ἡμέρα τοῦ πένθους γιὰ τὸ Παιδομάζωμα).

Θρηνολογᾶ ἡ Μάνα μας
ἡ τόσο δοξασμένη
γιατὶ τῆς πῆραν τὰ παιδιὰ
καὶ μένει λυπημένη.

Δὲν εἶναι μέρα μὲ χαρὲς
τραγούδια ν' ἀντηχοῦνε
παντοῦ ἀκούγονται φωνὲς
τ' ἀδέρφια μας ζητοῦμε.

Ὁ οὐρανὸς συννέφιασε
ἡ γῆ 'ναι νεκρωμένη
καὶ ἡ Μητέρα μας σιγά,
σιγὰ βαριανασταίνει.

Δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀνθέξη πιὰ
μὲ τόσες λύπες τώρα
νὰ βλέπη ἕνα σωρὸ παιδιὰ
μὲς τῶν Σλάβων τὴ χώρα.

Μὴν κλαῖς μητέρα μας, μὴν κλαῖς
γιὰ τὰ μικρὰ παιδιά σου,
γρήγορα θὰ τὰ φέρουνε
μέσα στὴν ἀγκαλιά σου.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΣΕΛΕΠΙΔΗΣ

Νύχτα στὴ Κομοτινὴ

Νύχτα. Σκοτάδι πυκνό. Τίποτα δὲν ἀκούγεται μέσα στὴν πόλη. Μόνο τὰ ἄγρια καὶ δυνατὰ γαυγίσματα κάποιου σκύλου.

Ἄθελά μου πῆγα κοντὰ στὸ παράθυρο. Παντοῦ νεκρικὴ σιωπή.

Κάπου - κάπου στρίγκλιζε ἡ φωνὴ κάποιας κουκουβάγιας.

Πάνω στὸ βουνὸ τὸ ἀπαλὸ ἀεράκι ἕνωνε τὰ λιγερόκορμα κυπαρίσσια καὶ τὰ ἔκανε νὰ σιγομουρμουρίζουν. Πάρα πέρα τὰ φῶτα σὰν μεγάλες λαμπάδες φώτιζαν τοὺς πολυπερπατημένους δρόμους τῆς Κομοτινῆς. Στὸ μεγάλο πάρκο ἁπλωνόταν βαθὺ σκοτάδι.

Τὰ ἀστέρια ἀσημένια καντηλάκια λαμπυρίζουν στὸ ἀπέραντο χάος τοῦ οὐρανοῦ.

Ἡ ὀμορφιὰ τῆς βραδυᾶς μὲ συναρπάζει καὶ μὲ φέρνει στὴν ἀγαπημένη μου πατρίδα τὴν Ἔδεσσα.

Σὰν ν' ἀκούω τὸ βούϊσμα τῶν καταρρακτῶν! Νὰ καὶ τὸ μεγάλο πάρκο της! Τώρα εἶναι κι' αὐτὸ ἔρημο.

Τὰ θεόρατα πλατάνια μοιάζουν σὰν ἀκοίμητοι φρουροί.

Πόσο ἄλλαξε! Ξαφνικὰ ὅλα χάνονται ἀπὸ τὰ μάτια μου. Βρίσκομαι σὲ ἄλλο κόσμο πιὸ ὡραῖο. Μικρὰ καὶ ἀθῶα πλασματάκια, μὲ τριγυρνοῦν. Μιὰ μεγάλη καὶ ξανθὴ κοπέλλα, κατάλευκα ντυμένη, ἔρχεται καὶ μοῦ βάζει δύο ἀπαλὲς φτεροῦγες στοὺς ὤμους καὶ μοῦ λέει: Πέτα τώρα, εἶσαι ἐλεύθερη νὰ γνωρίσῃς τὸν κόσμο τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης!

Τὸ ὡραῖο αὐτὸ ὄνειρο μοῦ τὸ ἔκοψε ἡ φωνὴ τοῦ πατέρα ποὺ μὲ καλοῦσε νὰ κοιμηθῶ.

ΕΡΙΕΤΤΑ ΜΥΛΩΝΑ

Ἕνα τρομερὸ βράδυ

Ἦταν χειμωνιάτικη νύχτα. Σ' ὅλο τὸ χωριὸ ἁπλωνόταν μεγάλη ἡσυχία.

Τὸ χιόνι πέφτει σιγὰ - σιγὰ καὶ στρώνει τ' ἄσπρα πούπουλά του. Ἔχει φτάσει κιόλας τὸ μισὸ μέτρο.

Σ' ὅλα τὰ σπίτια τοῦ χωριοῦ εἶναι σκοτάδι. Μόνο τὸ σπίτι τῆς Μήτραινας φωτίζεται λίγο ἀπὸ τὸ φῶς τοῦ λυχναριοῦ.

Τὶ δουλειὰ νὰ ἔχη τέτοια ὥρα;

Κι' ὅμως ἡ Μήτραινα ἔχει δουλειά. Ἑτοιμάζει τὸ γιό της, ποὺ θὰ φύγη αὔριο νωρίς.

Εἶναι 17 χρονῶν καὶ θὰ πάη στὴν Ἀθήνα νὰ σπουδάση. Ἡ Μήτραινα κάνει τὴ δουλειά της κουβεντιάζοντας μὲ τὸ Γιάννη. Ξάφνου τοὺς τρομάζει ἕνα χτύπημα τῆς πόρτας. Ἡ Μήτραινα τρέχει φοβισμένη ν' ἀνοίξη. Στὸ ἄνοιγμα τῆς πόρτας, μπαίνουν μέσα δυὸ συμμορῖτες κρατῶντας τὰ ὅπλα στὰ χέρια.

Βλέπουν τὸ Γιάννη τὸ μονάκριβό της παιδὶ καὶ μὲ τὴ βία τ' ἁρπάζουν ἀπ' τὴν ἀγκαλιά της.

Φωνάζει, δέρνεται ἡ Μήτραινα, μὰ τὰ σκυλιὰ ποὺ ν' ἀκούσουν τὴν κακόμοιρη μητέρα.

Γονατίζει ἡ μάνα μπρὸς στὸ εἰκόνισμα τῆς Παναγιᾶς καὶ λέει:

— Παναγία μου, λυπήσου με, καὶ τιμώρησε τὰ θεριὰ αὐτὰ ποὺ πῆρανε τὰ γιό μου.

Οἱ συμμορῖτες ὅμως δὲν πῆρανε μόνο τὸ Γιάννη τῆς Μήτραινας. Χιλιάδες εἶναι οἱ μητέρες ποὺ δέρνονται σὰν αὐτήν, γιατὶ οἱ λύκοι ἅρπαξαν τὰ παιδιά τους.

ΚΩΝ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Νοσταλγία

Πόση χαρὰ νοιώθω σὰν τριγυρίζω τὸν ὄμορφο τόπο τοῦ Ἀχιλλείου ποὺ βρίσκεται ἡ ἀγαπημένη μας παιδόπολη «Ἅγιος Σπυρίδων».

Πότε θὰ μὲ δῇς στὸ μαγεμένο κῆπο του νὰ κοιτάζω γιὰ χιλιοστὴ φορὰ τὰ ὄμορφα ἀγάλματά του, βάζοντας τὰ χέρια μου στὴν μαρμάρινη ἐπιφάνειά τους, σημάδι πὼς εἶμαι ξύπνιος καὶ δὲν ὀνειρεύομαι ἄγνωστα παλάτια σὲ ἄγνωστα μέρη.

Μά, πιὸ πολλὲς φορὲς θὰ μὲ δῇς στὸ δάσος του, νὰ περιπλανιέμαι πότε γιὰ μενεξέδες καὶ πότε γιὰ κυκλάμινα, πότε ν' ἀκούσω τὸ κελάρισμα τοῦ ρυακιοῦ, τὸ πέταγμα τῶν πουλιῶν ἢ τὸ γλυκό τους τραγοῦδι. Μὰ πιὸ πολλὲς φορὲς γιὰ νὰ καθήσω σ' ἕνα ξέφωτό του ν' ἀντικρύσω τὴ θάλασσα, τὰ Ἠπειρώτικα βουνὰ ν' ἀφήσω δυὸ δάκρυα νὰ κυλίσουν στὰ μάγουλά μου, νὰ αἰσθανθῶ τὴν ἁλμύρα τους, νὰ γείρω τὸ κεφάλι, νὰ κλείσω τὰ μάτια ἀφήνοντας τὸν ὄμορφο τοῦτο τόπο, τὸν γεμᾶτο γαλήνη, καλωσύνη γιὰ νὰ βρεθῶ, ποῦ ἀλλοῦ; Στὸ χωριό μου.

Ἀγαπημένο μου γεμᾶτο δόξα χωριό. Σὲ βλέπω κορνιζομένο γύρω - γύρω ἀπὸ ψηλὰ βουνά, ἀκούω τὸ ρόγχο σου ἀγαπημένο μου ποτάμι, νοιώθω τὴν ὑπερηφάνειά σου γιατὶ μᾶς ἔρχεσαι ἀπ' τὸ αἱματοβαμένο καὶ τόσο δοξασμένο μας βουνό, τὴ Μουργκάνα.

Βρίσκομαι μαζί σου στὰ δάση καὶ στοὺς λόγγους σου εὐτυχισμένο παιδὶ βόσκοντας τὰ λίγα πρόβατά μας. Νοιώθω τὸ φίλημά σου μανούλα, μά... κάτι πονάει μέσα μου, κάποια θύμηση μὲ κάνει καὶ φρικιῶ, βλέπω τοὺς συμμορῖτες σωστοὺς δαίμονες τῆς κολάσεως, ἀχόρταγους λύκους νὰ σκορπᾶνε τὸν θάνατο καὶ τὴν ὀρφάνεια, βλέπω τὸ ὄμορφο χωριό συντρίμια, χαλάσματα, τοὺς κατοίκους πρόσφυγες, προσφυγόπουλο κι' ἐγώ.

Ἐκεῖ κάτω στὰ χαλάσματα καὶ στὰ συντρίμια βασιλεύει ξανὰ ἡ εἰρήνη, ἡ λευτεριά, τὰ τίμια ἐργατικὰ χέρια τῶν χωριανῶν μου βάζουν τὰ θεμέλια μιᾶς καλύτερης αὐριανῆς ἡμέρας. Χτίζουν, ἀνοικοδομοῦν.

Σηκώνομαι εὐτυχισμένο καὶ πάλι παιδὶ γιὰ νὰ συνεχίσω τὸ μάζεμα τῶν λουλουδιῶν στὸ δάσος τοῦ Ἀχιλλείου ἐκεῖ ποὺ μ' ἔστειλε μιὰ Ἑλληνίδα μάνα, ἡ μάνα ὅλων τῶν κατατρεγμένων, ὅλων τῶν προσφυγόπουλων, ἡ Βασίλισσά μας. Μοῦ ἔδωσε σπίτι τὴν παιδόπολη, οἰκογένεια τὴν ὁμάδα, πατέρα, μητέρα τοὺς ἀρχηγοὺς καὶ ὁμαδάρχες μας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΟΥΚΟΒΙΝΑΣ

Τὰ παιδιὰ γράφουν

Ἡ ἐξοχή

Πεταλοῦδες πετοῦν
μιὰ τὴν ἄλλη ζητοῦν
μέσ' στ' ἀγκάθια
κι' ἀπάνου στοὺς κρίνους·
ἔτσι ἡ ρίμες περνοῦν
ἔτσι ἡ ρίμες γυρνοῦν
μέσ' στοὺς πόνους
καὶ μέσα στοὺς θρήνους...
Τὸ νερὸ ροβολᾶ
ἀπ' τὸ βράχο ψηλά
καὶ ἀναδίνει
γλυκύτατον ἦχο·
καὶ τὸ δάκρυ γεννᾶ,
κι' ἂς κυλάῃ σιγανὰ
εἰς τοῦ τάφου
τὴν πλάκα, τὸ στίχο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΤΣΑΚΑΣ
(Γυμν. Ἀρρένων Ἰωαννίνων)

Ἡ ἐκδρομή

Ὁ μικρὸς κάμπος τοῦ χωριοῦ μας καὶ τὰ γύρω βουνὰ μοσκομυρίζουν. Στὸν κάμπο οἱ ἀγριοβιολέττες καὶ τὸ χαμομήλι, στὶς βουνοπλαγιὲς τὸ θυμάρι καὶ ἡ ρίγανη. Τὰ λιγοστὰ δέντρα φουντωμένα, κι' ἴσκιωμένα σηκώνουν τὸ ἀνάστημά τους καταπράσινο. Ἡ ἐξοχὴ σὲ τραβάει μὲ τὸ μέρος της. Καιρὸς πιὰ γιὰ ἐκδρομές. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ σχολεῖο μας ἀποφάσισε νὰ πάη μιὰ ἐκδρομή. Σὰν ἀστραπὴ ἐκυκλοφόρησε ἡ εὐχάριστη εἴδηση. Ἡ καρδιά μου σκιρτᾶ. Κοντεύει νὰ σπάση. Ἀπὸ κάθε στόμα μαθητῆ ἔβγαιναν οἱ λέξεις «αὔριο θὰ πᾶμε ἐκδρομή». Κι' ἐγὼ πήγαινα νὰ τρελλαθῶ. Τώρα καταλάβαινα πόσο ἀγαπῶ τὴ φύση, τὴ χαρά, τὴ ζωή...

Μὲ τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου συγκεντρωθήκαμε ὅλα τὰ παιδιά. Σὲ λίγο ξεκινοῦμε τραγουδῶντας· κι' ἀντηχοῦν οἱ βουνοπλαγιὲς ἀπ' τὶς παιδιάστικες φωνὲς καὶ τὰ γέλια. Νομίζει κανείς, ὅπου περνᾶ μαθητὴς σκορπᾶ τὴ χαρὰ καὶ τὴ ζωή. Καὶ προχωροῦμε ὁλοένα ἀνηφορίζοντας. Στὸ πέρασμά μας τὰ ζῶα γυρίζουν καὶ μᾶς κοιτάζουν συμπαθητικά. Καὶ σὰν νὰ μᾶς ἀναγνωρίζουν, μουγκρίζουν τὰ βόδια, χλιμιτροῦν τ' ἄλογα. Κάπου-κάπου σταματᾶ τὸ τραγοῦδι. Λογαριάζουμε τί ὡραῖα θὰ περάσουμε ἐκεῖ. Θὰ παίξωμε, θὰ τραγουδήσωμε, θὰ χορέψωμε καὶ τέλος θὰ στρωθοῦμε στὸ φαγί.

Τέλος φτάσαμε. Καθένας μας θέλει νὰ βρῇ πιὸ παχύ, πιὸ ὡραῖο μέρος γιὰ νὰ περάσῃ τὴν ἡμέρα του. Λίγο πιὸ πέρα σκορποῦσε τὰ νερά της μιὰ βρύση. Ποτὲ ἄλλοτε δὲ θυμᾶται τέτοια εὐτυχία. Ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου θὰ τὴν περιτριγυρίζουν, θὰ τὴν τραγουδοῦν, θὰ πίνουν τὸ γάργαρο νερό της καὶ τέλος θὰ τὴν ἀνθοστολίσουν σὰν νύφη. Μὰ μήπως μονάχα ἡ βρύση ἦταν εὐτυχισμένη; Τὰ δέντρα προσπαθοῦσαν ν' ἀφήσουν περισσότερο ὀξυγόνο γιὰ νὰ κάνουν τὸν ἀέρα πιὸ μυρωμένο καὶ δροσερό. Σὲ λίγο τὰ παιδιὰ ἄφησαν τὴ βρύση καὶ σκόρπισαν νὰ παίξουν. Ὅλα τρέχανε χαρούμενα ἐπάνω-κάτω. Κι' ἡ φύση μᾶς μιλοῦσε μὲ χίλια στόματα, χίλιες φωνές: «Ζήσετε παιδιά μου, ἀγαπημένα, σὰν νὰ μᾶς ἔλεγε, γιατὶ μόνο ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ ἀληθινὴ εὐτυχία σ' αὐτὸν τὸν κόσμο, σ' αὐτὴ τὴν πρόσκαιρη καὶ μάταιη ζωή.

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΥ
(μαθήτρια ΣΤ' Δημοτικοῦ Ζαχάρω)

Ἡ ἐγκατάλειψη τοῦ χωριοῦ

Τὸ χωριό μου εἶναι χτισμένο στὸ ἀνατολικὸ μέρος τῆς Ἠπείρου, ἀνάμεσα σὲ δυὸ βουνά. Ἄφθονα πεῦκα τὸ ζώνουν, σὰν τὰ μελίσσια στὴν κυψέλη. Γάργαρα νερὰ κυλοῦν κι' ἀφήνουν πίσω τους τὸ γλυκὸ μουρμουρισμά τους. Τὰ πουλιὰ πετοῦν ξένοιαστα διασχίζοντας γεμάτα χαρὰ μὲ τὰ σπαθιστὰ φτερά τους τὸν κατακάθαρο ἀέρα. Ὅλοι ζούσαμε εὐτυχισμένοι στὸ μικρὸ χωριό μας ὥσπου μιὰ μέρα ἕνα σύννεφο παγερὸ τὸ πλάκωσε. Ἦταν οἱ συμμορίτες μὲ τὰ βάρβαρη καρδιὰ ποὔάρπαξαν μέσα ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας τους τ' ἄλλα μας ἀδέλφια, τὰ πῆγαν σ' ἄλλες χῶρες καὶ μὲ φαρμακερὰ διδάγματα δηλητηρίασαν τὶς ἀθῶες ψυχές τους.

Μὰ ὁ καλὸς Θεὸς θ' ἁπλώσῃ τὰ προστατευτικά του χέρια καὶ θὰ τὰ ὁδηγήσῃ πάλι ξανὰ στὰ σπίτια τους, ὅπως καὶ μᾶς μᾶς μάζεψε στὶς Παιδοπόλεις ἡ εὔσπλαχνική μας μάνα ἡ Βασίλισσα. Εἴμαστε σχεδὸν τρία χρόνια ἐδῶ. Μάθαμε γράμματα, τέχνες, μὰ θέλομε τώρα ξανὰ νὰ γυρίσωμε στὸ χωριό μας, νὰ τὸ ξαναφτιάξωμε ὡραῖο. Ἀξίζει ἕνα πολὺ μεγάλο εὐχαριστῶ ἀπ' ὅλα τὰ παιδιὰ στὴν στοργική μας μάνα τὴ Βασίλισσα!

ΜΙΧΑΗΛ ΤΡΑΪΚΑΛΗΣ
(Μαθητὴς Ε' Δημοτικοῦ
Π)λη Ἅγιος Ἀνδρέας Σύρου)

Ἡ νέα γενιὰ πρὸς τὴν Ἑλλάδα

Ἐμεῖς ἡ νέα σου γενιὰ
ἐμεῖς τὰ νιὰ παιδιά σου,
θὰ μείνουμε μανούλα μας
γιὰ πάντα στὴν καρδιά σου.

Καὶ στὴν καρδούλα σου καθεὶς
τὸ σπίτι του θὰ χτίση,
μὲ σκέπη τὴν εὐχούλα σου,
καὶ θέμελα τὴν πίστη.

Κι' ὅταν ἐχθρὸς σὲ ἀπειλεῖ
καὶ μᾶς καλεῖ ἡ λαλιά σου
θὰ τρέξουμε μὲ μιὰ καρδιὰ
γιὰ τὴν ἐλευθεριά σου.

Καὶ θὰ τοῦ τὸ φωνάξουμε
γιὰ μιὰ φορὰ ἀκόμα
πῶς δὲν θὰ τὸ πατήσουνε
τὸ ἱερό σου χῶμα.

Θὰ δείξουμε πῶς εἴμαστε
παιδιὰ τοῦ Λεωνίδα
πῶς ἀψηφοῦμε κάθε τί
γιὰ σὲ γλυκειὰ πατρίδα.

Κ. Ζ. Σαρδελῆς

Ὁ ἐπαναπατρισμός

Πέρασε πιὰ ἡ θύελλα τοῦ συμμοριτισμοῦ καὶ ξαπλώθηκε παντοῦ καὶ πάλι ἡ γαλήνη. Οἱ χωρικοὶ ἀφήνουν τώρα τὶς πόλεις ὅπου εἶχαν καταφύγει γιὰ νὰ σωθοῦν ἀπ' τὸ ἀπειλητικὸ μαχαίρι τοῦ συμμορίτη καὶ μὲ μεγάλη χαρὰ ξαναγυρνοῦν στὸ ἀγαπημένο τους χωριό, ὅπου εἶδαν γιὰ πρώτη φορὰ τὸν ὁλοφώτεινο ἥλιο καὶ ἀνέπνευσαν τὸν κατακάθαρο ἀέρα. Τώρα ἔχουν μεγάλα σχέδια γιὰ τὸ μέλλον τους. Θέλουν νὰ χτίσουν νέα μεγαλοπρεπῆ οἰκοδομήματα, σχολεῖα, ἐκκλησίες!

Καθημερινὰ πηγαίνουν στὰ χωράφια τους καὶ ἀκούραστοι ἀρχίζουν τὴ δουλειά τους. Τὸ λεηλατημένο σπίτι τους θέλουν νὰ τὸ κάνουν καὶ πάλι ὅπως πρίν. Γιὰ τοῦτο, μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἀρχίζουν νὰ συμπληρώνουν τὶς ἐλλείψεις ποὺ ἔχουν. Ἡ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ὁ καθαρὸς ἀέρας, τὰ δένδρα, τὰ πουλιὰ καὶ γενικὰ ὅλη ἡ φύση, δίνει σ' αὐτοὺς νέα ζωή, δύναμη, ἐλπίδα, παρηγοριὰ καὶ θάρρος γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΚΑΝΑΤΣΑΣ
(Παιδόπολις Γρεβενῶν)

Ζητᾶμε τ' ἀδέρφια μας

Γλυκοχάραμα. Ἡ νύχτα φεύγει! Ὁ ἥλιος ἔρριξε τὶς ἀκτῖνες του στὴ γῆ. Μέσα στὸ ἥσυχο χωριὸ ἀκούγεται ἡ καμπάνα: Ντίν! ντίν! Οἱ πόρτες ἀνοίγουν κι' οἱ χωριανοὶ βγαίνουν μὲ τὰ ζῶα τους γιὰ νὰ πᾶνε στὰ χωράφια τους. Στὴν αὐλὴ τοῦ σχολειοῦ ἕνα πλῆθος παιδιὰ παίζουν χαρούμενα. Τὸ κουδοῦνι κτυπᾶ. Τὰ παιδιὰ σὰν ἕνα μελίσσι ποὺ τρέχει στὴν κυψέλη, ὥρμησαν μέσα στὴν τάξη. Ἀλλὰ μέσα στὴ γαλήνη αὐτὴ ἕνα μαῦρο σύννεφο πέρασε ἐπάνω ἀπὸ πόλεις καὶ χωριά. Ὁ συμμορίτης μὲ τὸ λεπίδι τοῦ μίσους στὸ στόμα ὁρμᾶ καὶ καίει, σφάζει, λεηλατεῖ τὰ πάντα. Ἔτσι ἕνα φοβερὸ βράδυ ὅρμησε στὸ ἥσυχο χωριὸ καὶ ρίχτηκε σὲ σφαγή. Τὸ τί ἔγινε δὲν περιγράφεται. Τὴν ἄλλη μέρα ἡ καμπάνα δὲ κτύπησε.

ΜΑΣΙΓΓΟΥΛΑ ΠΕΪΔΟΥ
(6η Δημοτικοῦ Κομοτινή)

Στὴν Ἑλλάδα

ἐν πρόφθασες, Ἑλλάδα μου, πολυβασανισμένη
ἀπ' τοῦ πολέμου τὴν ὁρμὴ νὰ βγῇς τρισδοξασμένη
καὶ ἕνας ὕπουλος ἐχθρὸς μὲ χέρι δολοφόνο
γιὰ νὰ γκρεμίσῃ προσπαθεῖ τῆς δόξας σου τὸν θρόνο.

Εἶναι ἐχθρὸς ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ βλέπῃ τὴ θωριά σου
καὶ βάζει γιὰ νὰ σὲ χτυποῦν τὰ ἴδια τὰ παιδιά σου.

Μὰ σύ, γλυκειὰ Πατρίδα μου, τρισένδοξη Ἑλλάδα,
ποὺ στοὺς αἰῶνες πάντα ζῇς ἀθάνατη νεράϊδα,
δείχνεις ἀκόμα μιὰ φορὰ στὸν κόσμο πέρα ὡς πέρα
πὼς δὲν πεθαίνει ἡ δόξα σου, ποτέ, οὔτε μιὰ μέρα.
Γεννήθηκες, Ἑλλάδα μου, τὸν κόσμο νὰ φωτίζῃς
τῆς λευτεριᾶς τὸ σύμβολο νὰ εἶσαι. (Καὶ τ' ἀξίζεις.

Ι. ΚΟΚΟΝΕΤΣΗΣ

Στὰ δυὸ προηγούμενα φύλλα, μιλήσαμε παιδιὰ γιὰ τὸ ΟΡΓΩΜΑ ποὺ εἶναι ἡ κυριώτερη ἐργασία τοῦ γεωργοῦ καὶ γιὰ τὸ ΑΛΕΤΡΙ ποὺ εἶναι τὸ πιὸ σπουδαῖο του ἐργαλεῖο.

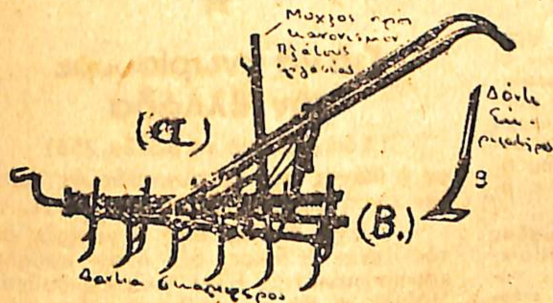
Σιγὰ σιγά, τὸ ἀλέτρι ποὺ τὸ σέρνουν ζῶα — βόδια ἢ ἄλογα — θὰ τὸ ἀντικαταστήση τὸ βενζινάροτρο, ποὺ ἔχει πολλὰ ὑνιά, καὶ κινεῖται μὲ βενζίνα σὰν τὸ αὐτοκίνητο.

Ὡς τόσο μὲ τ' ὄργωμα καὶ μὲ τὸ τσαπί, τὸ χωράφι δὲν εἶναι ἀκόμη ἕτοιμο γιὰ σπορά. Γιατὶ τὸ χῶμα ὅπως τ' ἄφησε τὸ ἀλέτρι, εἶναι ἀνώμαλο, ὅλο αὐλακιές, καὶ ἔχει νὰ δουλέψη κανεὶς πολὺ ἀκόμη γιὰ νὰ ἑτοιμαστῆ τὸ χῶμα ὅπως πρέπει.

Ἔτσι λοιπὸν ὕστερα ἀπὸ τ' ὄργωμα, πρέπει νὰ σβαρνιστῆ ὅπως λένε τὸ χωράφι.

ΣΒΑΡΝΙΣΜΑ ἢ ΒΩΛΟΚΟΠΗΜΑ

Αὐτὴ εἶναι ἡ δουλειὰ ποὺ γίνεται ὕστερα ἀπὸ τὸ ὄργωμα, κι' ἔχει διπλὸ σκοπό: πρῶτα νὰ κοματιαστοῦν οἱ χοντροὶ σβῶλοι τοῦ χώματος, καὶ δεύτερο νὰ

Σκαριφήρας : (α) Καλλιεργητὴς (β) Δόντι, ξεριζωτήρας.

ἰσοπεδωθῆ τὸ ἔδαφος, νὰ γίνη ἴσιο, γιὰ νὰ πέφτη ὁ σπόρος κανονικά, καὶ στὸ ἴδιο βάθος.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ αὐτά, μὲ τὸ σβάρνισμα ἔρχονται στὴν ἐπιφάνεια καὶ καταστρέφονται τὰ διάφορα βλαβερὰ ζιζάνια, τ' ἀγριόχορτα ποὺ δὲν τὰ ξεριζώνει ὅλα τὸ ἀλέτρι, καὶ ποὺ ἂν μείνουν στὸ χῶμα ξαναβλασταίνουν μαζὶ μὲ τὸ φυτὸ ποὺ φυτέψαμε, καὶ τοῦ παίρνουν τὸ νερὸ καὶ τὴν τροφή του.

Μὲ τί ἐργαλεῖα γίνεται τὸ σβάρνισμα;

Πρῶτα - πρῶτα μὲ τὴ σ β ά ρ ν α.

Ἡ σβάρνα εἶναι ἕνα σιδερένιο ἐργαλεῖο μὲ πολλὰ δόντια στερεωμένα σ' ἕνα τελάρο. Καθὼς τὴν σέρνει τὸ ζῶο πάνω στὸ ὀργωμένο χωράφι, τὰ δόντια τῆς σβάρνας χώνονται στὸ χῶμα καὶ τὸ χτενίζουν, οἱ σβόλοι τρίβονται καὶ τὰ ζιζάνια βγαίνουν στὴν ἐπιφάνεια ὅπου εἶναι εὔκολο νὰ τὰ μαζέψουμε καὶ νὰ τὰ κάψουμε.

Εἶναι πολλῶν εἰδῶν σβάρνες. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν κοινὴ ὀδοντωτή, (εἰκ. 1) εἶναι καὶ ἡ Ν ο ρ β η γ ι κ ὴ σ β ά ρ ν α, (εἰκ. 2) ποὺ κάνει σπουδαία δουλειὰ κυρίως στ' ἀμμουδερὰ χώματα, στὰ λιοστάσια, ὅπου ἀνάμεσα στὶς ἐλιὲς σπέρνουμε στάρι. Αὐτὴν τὴν σέρνει μὲ μεγάλη εὐκολία ἀκόμη κι' ἕνα ἀλογάκι.

Βέβαια, ὑπάρχουν καὶ σβάρνες ποὺ κινοῦνται μὲ βενζίνα σὰν τὰ βενζινάροτρα, γιὰ μεγάλα χωράφια. Ἀλλ' αὐτὲς μᾶς ἐνδιαφέρουν λιγότερο.

Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς σβάρνες, σήμερα χρησιμοποιοῦν πολὺ καὶ τὸν «καλλιεργητὴ» ἢ σκαριφήρα ἢ ἀλογοσκαλιστῆρι ποὺ κάνει τὴν ἴδια δουλειὰ μὲ τὴ σβάρνα καὶ καλύτερα.

Ὅταν τὰ δόντια τοῦ σκαριφήρα δὲν εἶναι μυτερά, ἀλλὰ πλατιά, σὰν τριγωνικὸ ὑνὶ ποὺ οἱ δυὸ πλευρές του εἶναι πολὺ κοφτερές, τότε δὲν λέγεται «καλλιεργητής», ἀλλὰ «ξεριζωτάς» γιατὶ εἶναι περίφημο ἐργαλεῖο γιὰ νὰ ξεριζώνη καὶ νὰ φέρνη στὴν ἐπιφάνεια τ' ἀγριόχορτα.

Στὸ ἑπόμενο θὰ μιλήσουμε γιὰ ἕνα νέο μηχάνημα ποὺ κάνει περιττὸ τὸ σβάρνισμα: τὴ σκαφτικὴ φρέζα.

ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΕΣ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΤΟ ΚΑΛΑΜΠΟΚΙ

Σ' ἕνα ἀπὸ τὰ προηγούμενα φύλλα, μιλήσαμε γιὰ τὴ σπορὰ τοῦ ἀνοιξιάτικου καλαμποκιοῦ ποὺ γίνεται τὸ Μάη. Ἕνα μῆνα ὕστερ' ἀπὸ τὴ σπορά, δηλαδὴ τὸν Ἰούνιο, (τώρα), πρέπει ν' ἀρχίσωμε τὶς καλλιεργητικὲς φροντίδες.

Αὐτὲς εἶναι: τὸ βοτάνισμα (ἀραίωμα), τὸ σκάλισμα, τὸ παράχωμα, τὸ πότισμα, καὶ τὸ κορφολόγημα.

1. Τ ὸ β ο τ ά ν ι σ μ α. Ἕνα μῆνα ὕστερ' ἀπὸ τὴ σπορά, τὰ φυτὰ τοῦ καλαμποκιοῦ ἀπόχτησαν ὕψος 10—20 πόντους. Ξεριζώνομε μὲ τὴ τσάπα ὅσα φυτὰ εἶναι ἀσθενικά, γιὰ νὰ ἔχουν περισσότερο χῶρο, τ' ἄλλα τὰ γερά, καθὼς κι' ὅλα τ' ἀγριόχορτα ποὺ πᾶν νὰ πνίξουν τὸ καλαμπόκι.

2. Σ κ ά λ ι σ μ α, δηλαδὴ ἀνακίνηση μὲ τὴν τσάπα τοῦ χώματος πάνω σὲ ὅλο τὸ χωράφι, καὶ γύρω ἀπὸ τὶς ρίζες.

Τὸ σκάλισμα θρυμματίζει καὶ ἀπαλαίνει τὴν κρούστα ποὺ σχηματίζεται ἀπὸ τὶς βροχὲς ἢ τὸ πότισμα, καὶ ποὺ ἐμποδίζει τὸν ἥλιο, τὸν ἀέρα καὶ τὴ δροσιὰ νὰ φτάση ὡς τὶς ρίζες. Ἕνα σκάλισμα, ἰσοδυναμεῖ μ' ἕνα πότισμα καὶ μιὰ λίπανση.

Τὸ σκάλισμα πρέπει νὰ γίνεται μὲ τὸ πότισμα ὅταν τὸ χῶμα ἀρχίσει νὰ στεγνώνη (ἔλθει στὸ τάβι του).

Ὅταν τὸ χωράφι εἶναι καλὸ καὶ γόνιμο, κάνομε πολλὰ σκαλίσματα.

Ὅταν εἶναι φτωχό, δυὸ φτάνουν: ἕνα στὸ ἀραίωμα, κι' ἕνα δεύτερο ὕστερα ἀπὸ δεκαπέντε μέρες.

Ἂν ἔχομε μεγάλο χωράφι, ὅπως τὰ ἐργατικὰ εἶναι ἀκριβά, τὸ σκάλισμα συμφέρει νὰ γίνη μὲ σκαριφήρα, (ἀλογοσκαλιστῆρι) τὸ ἐργαλεῖο ποὺ μιλήσαμε πιὸ πάνω.

3. Π ό τ ι σ μ α. Στὰ ξερὰ καὶ θερμὰ κλίματα, τὸ καλαμπόκι πρέπει νὰ ποτίζεται. Σταματοῦμε λίγο πρὶν ὡριμάσει. Ἕνα πότισμα κάθε τρεῖς ἑβδομάδες φτάνει.

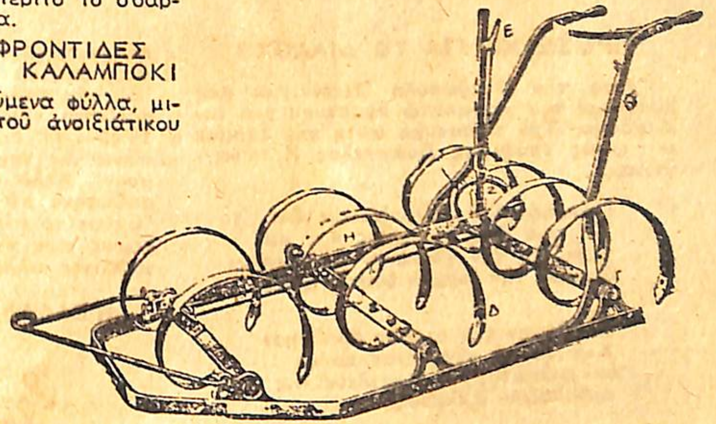
Μετὰ τὸ πότισμα, πάντα σκάλισμα, γιὰ νὸ σπάη ἡ κρούστα.

Γιὰ τὶς ἄλλες καλλιεργητικὲς φροντίδες, θὰ μιλήσουμε στὸ ἑπόμενο γιατὶ χρειάζονται ὅταν τὸ καλαμπόκι μεγαλώσει ἀκόμη.

Ο ΛΑΧΑΝΑΚΗΠΟΣ

Ἕνας λαχανόκηπος ἀπὸ πεντακόσια τετραγωνικὰ μέτρα (900 πήχεις), φτάνει γιὰ νὰ δίνη ἄφθονα λαχανικὰ σὲ μιὰ οἰκογένεια ὅλο τὸ χρόνο.

Πόση ἔκταση ὅμως πρέπει νὰ δώση ὁ καλλιεργητὴς σὲ κάθε εἶδος λαχανικοῦ, ἔτσι ὥστε νὰ ἔχη ἀπ' ὅλα, ὅλους τοὺς μῆνες;

Νορβηγικὴ σβάρνα

Αὐτὸ εἶναι τὸ καλύτερο καὶ τὸ πιὸ σωστὸ μοίρασμα:

Σκόρδα	10	τετραγ. μ.
Ἀγγινάρες	10	» »
Μελιτζάνες	20	» »
Παντζάρια	20	» »
Καρρότα	20	» »
Σέλινα	10	» »
Λάχανα	30	» »
Σπανάκια	20	» »
Κουκιὰ	60	» »
Φασόλια	60	» »
Πεπόνια	20	» »
Ράδες	10	» »
Κρεμμύδια	20	» »
Πράσσα	10	» »
Μπιζέλια	40	» »
Ντομάτες	20	» »
Μπάμιες	40	» »
Κολοκύθια	20	» »
Πατάτες	40	» »
Μαϊντανὸς	10	» »

Ἡ οἰκογένεια ἀνάλογα μὲ τὰ γοῦστα της μπορεῖ νὰ φυτέψη περισσότερα ἀπὸ τὸ ἕνα εἶδος, καὶ λιγότερα ἀπὸ τ' ἄλλο. Αὐτὴ εἶναι ὅμως ἡ σωστὴ ἀναλογία νὰ μὴ τῆς λείπη τίποτα.

Στὸ ἐρχόμενο θὰ ποῦμε πότε φυτεύεται τὸ κάθε λαχανικό, καὶ τί φροντίδες χρειάζεται.

ΔΟΥΛΕΙΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ (ΙΟΥΝΙΟΥ)

Σ τ ὸ χ ω ρ ά φ ι. Γιὰ τὸ θέρισμα θὰ ποῦμε στὸ ἐρχόμενο. Βοτανίζομε ὅλα τὰ φυτὰ χωρὶς ἐξαίρεση καὶ πρὸ παντὸς στὰ βορεινὰ χωράφια.

Βοτανίζομε καὶ σκαλίζομε ὅσα καλαμπόκια σπείραμε σὲ ποτιστικὰ χωράφια. Σκαλίζουμε τὰ μπαμπάκια.

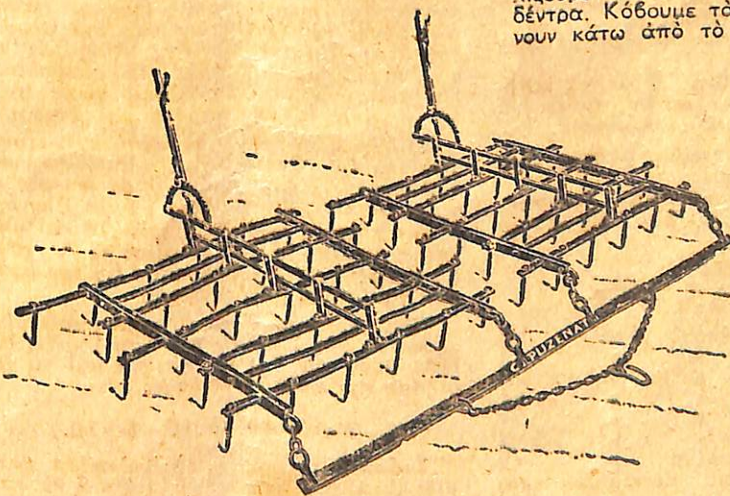
Σ τ' ἀ μ π έ λ ι. Ψεκάζουμε τ' ἀμπέλια μὲ νικοτίνη, καὶ ξεφυλλίζομε τὰ κλίματα ποὺ ἔχουν πολλὰ φύλλα. Ἐξακολουθοῦμε τὸ βλαστολόγημα καὶ τὸ κορφολόγημα.

Σ τ ὰ ὀ π ω ρ ο φ ό ρ α. Ποτίζουμε, σκαλίζουμε καὶ μπολιάζονται τὰ καρποφόρα δέντρα. Κόβουμε τὰ κλαδάκια ποὺ φυτρώνουν κάτω ἀπὸ τὸ μπόλι. Κορφολογοῦμε τὶς ροδακινιές, τὶς μηλιές, τὶς ἀχλαδιὲς καὶ τὶς κυδωνιὲς γιὰ νὰ μὴ πετάξουν ἄλλο μπόϊ.

Σ τ ὸ λ α χ α ν ό κ η π ο. Ὅταν βγάζουμε τὶς πατάτες, τὶς ἁπλώνουμε στὸν ἥλιο νὰ στεγνώσουν ἀπὸ τὴν ὑγρασία πρὶν τὶς πᾶμε στὴν ἀποθήκη.

Σ τ ὰ λ ι ο σ τ ά σ ι α. Ποτίζουμε γιὰ δεύτερη φορὰ τὶς ἐλιές, καὶ ψεκάζουμε γιὰ τὸν δάκο.

Ἑτοιμάζουμε θεϊνὲς παγίδες γιὰ

Ἡ κοινὴ ὀδοντωτὴ σβάρνα

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΟΠΟΛΕΩΝ

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΔΟΧΟ

'Από τὴν Παιδόπολη 'Ιωαννίνων μᾶς ἔστειλαν τὴν παρακάτω προσευχὴ γιὰ τὸν Διάδοχο. Τὴν προσευχὴ αὐτὴ τὴν ἔγραψε ὁ μικρὸς τρόφιμος Εὐάγγελος Κ. Εὐαγγέλου:

Πάνσοφε καὶ Παντοδύναμε Θεέ.
Σὺ ποὺ μᾶς κυβερνᾶς καὶ μᾶς
χαρίζεις τὴν γλυκειάν μας ζωήν,
ἄκουσε τὴν θερμὴν δέησίν μας:

Βοήθησον τὸν μικρὸν Διάδοχον
Κων)νο νὰ γίνη ἕνας καλὸς
καὶ φιλόστοργος Βασιλεὺς τῆς
ὀρθοδόξου 'Ελλάδος.

Στεῖλε τὸ ἅγιον Πνεῦμα σου,
νὰ τὸν φωτίση εἰς τὰς σκέψεις
καὶ νὰ τὸν ὁδηγήση στὸ δρόμο
τῆς ἀρετῆς «'Αμήν».

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

'Ο μικρὸς τρόφιμος τῆς Παιδοπόλεως Θεσσαλονίκης «Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς» ἔστειλε στὴν Α. Μ. τὴν Βασίλισσα τὴν κατωτέρω ἐπιστολή:

Σεβαστή μου Μανούλα,

Εἶμαι ἕνα ἀπὸ τὰ 'Ελληνόπουλα ποὺ ἐπροφυλάξες ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς. Μάνα μας, νὰ ἔχης τὴν συνείδηση ἀναπαυμένη γιατὶ ἡ 'Ελλάδα μας εἶναι πλέον ἐλεύθερη καὶ ἀναπνέει τὸν καθαρὸ ἀέρα τῆς ἐλευθερίας. Τραβήξατε πολλὰ γιὰ νὰ μᾶς σώσετε, ἀλλὰ δὲν θὰ πᾶνε χαμένα. 'Εδῶ στὶς παιδοπόλεις θεμελιώνομε μὲ τσιμέντο καὶ μὲ σίδερο στὴν καρδιά μας τὴν 'Ελλάδα καὶ μεθαύριο θὰ τὴν ὑπερασπίσωμε. 'Εμεῖς θὰ πολεμήσωμε γιὰ τὴν ἐλευθερία της. Εἶμαι ὑπερήφανος ποὺ ἐγεννήθηκα 'Ελληνας.

Νὰ ξέρετε ὅτι οἱ γείτονές μας ξέρουνε πὼς ἡ 'Ελλάδα ἅμα τὴν ἀφήσουν θὰ γίνη κοσμοκρατορία καὶ γι' αὐτὸ μᾶς πολεμοῦν γιὰ νὰ μᾶς ἐξολοθρεύσουν. 'Αλλὰ ἡ 'Ελλάδα βαδίζει μὲ τὸν Θεὸ καὶ δὲν ξολοθρεύεται. Πόσες μπόρες τράβηξε. Τὸ 1940—41 δυὸ αὐτοκρατορίες ἔπεσαν ἀπάνω της νομίζοντας πὼς θὰ τὴν κυριεύσουν. 'Αλλὰ ὁ Ἕλληνας στρατιώτης δὲν φοβήθηκε τὰ τὰνκς καὶ τὰ ἀεροπλάνα. Ἔχυσε τὸ αἷμα του γιὰ τὴν Πατρίδα. 'Εκεῖνος ποὺ ἔπεσε γιὰ τὴν Πατρίδα, δὲν πεθαίνει ἀλλὰ ΓΗ.

«Η ΕΛΛΑΔΑ ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΠΕΙΘΑΙΝΕΙ».

Μὲ ἄπειρη ἀγάπη
'Ο τρόφιμος τῆς Παιδοπόλεως
«Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς»
ΣΑΒΒΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΠΡΟΣΚΟΠΙΚΗ ΚΡΑΥΓΗ

'Η κραυγὴ τῆς προσκοπικῆς ὁμάδας τῆς παιδοπόλεως «Ἅγιος Γρηγόριος» Πελαγίας εἶναι ἡ παρὰ κάτω:

«Εἴμαστε ἀνταρτόπληκτα
μὲ καλὴ καρδιά, τὴν Πατρίδα
ἀγαποῦμε καὶ γι' αὐτὴν
θ' ἀγωνιστοῦμε».

Η ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΣΥΡΟΥ

Ὅπως μᾶς γράφουν ἀπὸ τὴ Σύρο, στὴν ἐκεῖ παιδόπολη τοῦ «'Αγίου 'Ανδρέου» οἱ τρόφιμοι ἵδρυσαν μιὰ ἀξιόλογη ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα. 'Η ὁμάδα αὐτὴ — ποὺ πρόκειται νὰ διατηρηθῆ ὅσο καιρὸ θὰ ὑπάρχη καὶ ἡ παιδόπολη, ἔχει μέχρι σήμερα ἀντιμετωπίσει πολλὲς ὁμάδες καί, ἐκτὸς ἀπὸ δυὸ-τρεῖς φορὲς ποὺ ἦρθε ἰσόπαλη, ὅλες τὶς ἄλλες βγῆκε νικήτρια.

Κάθε ἑβδομάδα τὰ μέλη τῆς ὁμάδας προπονοῦνται μὲ τὴ φιλοδοξία νὰ ἀποτελέσουν μιὰ ἀπὸ τὶς καλύτερες ὁμάδες ποδοσφαίρου. Καθὼς μᾶς γράφουν, τὰ φιλότιμα παιδιὰ τῆς ὁμάδας ὅλα αὐτὰ τὰ κατάφεραν «ἄσχετα ἂν δὲν ἔχουμε παπούτσια ποδοσφαίρου, φθάνει ποὺ ἔχουμε πεποίθηση στὴν προσπάθειά μας καὶ ἀσφαλῶς κάποτε θὰ πετύχουμε τὸ σκοπό μας».

'Η σύνθεση τῆς ὁμάδας εἶναι ἡ παρακάτω:

Τερματοφύλακας: Δαδούσης, ὀπισθοφύλακες: Μιτακούδης — Μαρίνος, Μέσοι: Κισούδης — Βαφειάδης, κυνηγοί: Νόλας — Ταμίας Μπουτσαβάρας.

'Αναπληρωματικοί: Β' τερματοφύλακας: Ναλμπάντης, μέσος: Κωνστ. Νόλας καὶ κυνηγός: Χ. Οἰκονόμου.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΙΔΟΠΟΛΙ «ΑΓΙΑ ΕΙΡΗΝΗ»

1) Τὴν 5η Μαΐου ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ ἑορτῇ τῆς Πριγκιπίσσης Εἰρήνης ἐψάλη Δοξολογία καὶ 'Αγιασμὸς ὑπὸ τοῦ Θεοφιλεστάτου 'Επισκόπου 'Αγ. 'Απαμείας κ. κ. Σπυρίδωνος παρόντων τῶν συμβούλων καὶ ἄλλων ξένων. 'Ηκολούθησε μικρὰ ἑορτὴ μὲ ἀπαγγελίες, ἄσματα καὶ χορούς.

2) Τὴν 17ην Μαΐου σὲ ἑορτὴ ἀγωνισμάτων τοῦ ἐν Θεσσαλονίκη 'Αμερικανικοῦ Κολλεγίου «'Ανατόλια» ὅπου φοιτοῦν 4 τρόφιμοι τῆς Παιδοπόλεως «'Αγία Εἰρήνη» ὁ 'Αναστάσιος Δεμερτζῆς ἐτῶν 16 καὶ μαθητὴς τῆς 1ης τάξεως ἐκέρδισε τὸ Α' χρυσὸ βραβεῖο μετὰ διπλώματος εἰς τὸν δρόμον ταχύτητος 300 μέτρων.

Ἕνα γράμμα μιᾶς ἐπαναπατρισθείσης τροφίμου τῆς Παιδοπόλεως «ΑΓΙΑ ΕΙΡΗΝΗ» πρὸς τὴν Γενικὴ 'Αρχηγὸ καὶ τὰ ἀδέλφια της στὴν Παιδόπολη:

'Εν Πολύγυρο τῇ 16—5—50.

Σεβαστὴ Κυρία Γενικὴ Καλημέρα σας, σᾶς εὔχομαι ἡ μικρή μου ἐπιστολὴ νὰ σᾶς εὕρη ἐν ὑγείᾳ καὶ χαρᾷ καθὼς καὶ μεῖς ἤμαστε καλὰ δόξα τὸν Θεόν. Κυρία Γενική, ὅταν ἦρθα στὴν Θεσσαλονίκη ἀγόρασα καλτσομηχανή, καὶ σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ ποὺ μὲ μάθατε τὴν τέχνη καὶ δουλεύω. Χάρηκα πολὺ γιὰ τὰ δῶρα σας, καὶ μὲ μεγάλη χαρὰ διαβάζω τὸ περιοδικὸ ἡ «Παιδόπολις» καὶ αἰσθάνομαι μεγάλη χαρὰ ποὺ μὲ θυμᾶστε καὶ σεῖς ὅπως καὶ γὼ, δὲν σᾶς ξεχνῶ. Πάντα δοξάζω τὸν Πανάγαθο Θεὸ νὰ εἶσθε καλὰ σεβαστὴ κυρία Γενική. Δόστε χαιρετισμοὺς σὲ ὅλες τὶς δεσποινίδες, ὑπαρχηγοὺς καὶ στὴν ἀρχηγό, μὲ αὐτὰ σᾶς χαιρετῶ καὶ σᾶς φιλῶ ὅλους μὲ ἀγάπη.

'Αγαπητά μου καὶ ἀξέχαστα ἀδελφάκια, Καλημέρα σας.

'Από ὑγεία εἶμαι καλά, τὸ αὐτὸ θέλω νὰ μάθω καὶ γιὰ σᾶς. Μάθετε ἀδέλφια μου ὅτι δουλεύω τὴν καλτσομηχανὴ καὶ εἶμαι καλά, καὶ γι' αὐτὸ σᾶς εὔχομαι καὶ σᾶς ὅ,τι τέχνες δουλεύετε, ὅταν θὰ πᾶτε στὰ ἀγαπημένα σας σπίτια ποὺ λείπετε τόσα χρόνια, νὰ πάρετε μαζὶ καὶ τὴν τέχνη ποὺ ἐδῶ καὶ τόσον καιρὸ μαθαίνετε, γιὰ νὰ μπορῆτε νὰ ζῆτε ὅπως καὶ ἐγὼ καὶ θὰ αἰσθανόμαστε μεγάλη ὑποχρέωση στὴν μεγάλη μας μητέρα, ποὺ μᾶς ἔμαθε τὶς τέχνες καὶ φροντίζει πάντα γιὰ τὸ καλό μας. Σᾶς γλυκοφιλῶ ἀγαπητά μου ἀδέλφια.

'Αργυρὴ Χλιάπα

Γιὰ νὰ γνωρίσουμε τὴν 'Ελλάδα

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 258)

πε ὁ Φάνης ποὺ δὲ συμπαθοῦσε «αὐτὴ τὴν ὑγρὴ φωτιά», ὅπως τὴν ἔλεγε.

— 'Εγὼ βλέπω πὼς ὁ γιατρὸς αὐτός, εἶπε ὁ θεῖος, δὲν ἦταν καθόλου κομπογιαννίτης. Εἶχε γνώσεις βαθειές. Ἤξερε τί θὰ πῆ καθαρὸς ἀέρας, γυμναστικὴ καὶ νερὸ γιὰ τ' ἀνθρώπου τὴν ὑγεία.

'Ενθουσιασμένοι λοιπὸν μὲ τὸ γιατρό, πήγαμε κι' εἴδαμε καὶ τὸ Θέατρο, τὸ καλύτερο θέατρο ποὺ σώζεται ἀπ' τὴν ἀρχαία 'Ελλάδα. Τί θαῦμα, ἀλήθεια! Εἶναι ἀκέραιο, μεγαλόπρεπο, μὲ τριανταδυὸ σειρὲς καθίσματα. Χωροῦσαν μέσα 11.000 ἄνθρωποι. Ἦταν ἔργο τοῦ περίφημου ἀρχιτέκτονα Πολυκλείτου. Κι' εἶχε μιὰ ἀκουστική!

'Ανεβήκαμε στὰ ψηλότερα καθίσματα, στὴν κορφὴ τοῦ λόφου. 'Ο Φάνης ἀπάγγελνε ἕνα ποίημα ἀπ' τὴ μέση τῆς ὀρχήστρας κι' ἡ φωνή του ἔφθανε σ' αὐτιά μας κρουσταλλένια, χωρὶς νὰ χάνεται οὔτε μιὰ λεξούλα.

— Λοιπόν, ξαδέρφη, δὲ μοῦπες τί συνταγὴ ὥριζε ὁ 'Ασκληπιός σου γιὰ τοὺς ρευματισμούς; ρώτησε ὁ θεῖος Βρασίδας, καθὼς πηγαίναμε κατὰ τὸ αὐτοκίνητο.

— Αὐτὸ ποὺ ὁρίζουν καὶ σήμερα, ξάδερφε. Κάτω ἀπὸ τὸ Θόλο — τὸ στρογγυλὸ οἰκοδόμημα ποὺ εἴδαμε τὰ ἐρείπιά του, ἦταν ἕνα ὑπόγειο, ὅπου ἔτρεχε μιὰ πηγὴ ἰαματική. 'Εκεῖ ἔκαναν λουτρὰ καὶ γιατρεύονταν μονομιᾶς...

— Μὰ τότε τὸ καλοκαῖρι θὰ πάω κι' ἐγὼ σὲ καμμιὰ λουτρόπολη, εἶπε ὁ θεῖος. Δὲν τ' ἀποφάσιζα τόσα χρόνια μὲ τὶς δουλειές, μὰ ἀφοῦ τὸ λέει κι' αὐτὸς ὁ καλὸς γιατρός, θὰ τ' ἀποφασίσω.

— Ἔ, νά, λοιπόν, ποὺ δὲν πῆγε χαμένη ἡ ἐπίσκεψή μας, εἶπε γελῶντας ὁ Φάνης. 'Ο θεῖος πῆρε τὴ συνταγή του, καὶ μάλιστα χωρὶς νὰ προσφέρη καὶ κόκορα...

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

τὸν πυρηνοτρίτη.

Πῶς ξεκλωσσοῦν οἱ κότες. Τώρα τὸ καλοκαίρι, δὲν πρέπει νὰ ἀφήνουμε τὶς κότες νὰ κλωσσοῦν, γιατὶ τὰ κλωσσόπουλα θὰ βγοῦν μὲ τὶς μεγάλες ζέστες, καὶ θ' ἀρρωστήσουν ἢ θὰ γίνουν ἀσθενικά.

Ὡστόσο δὲν πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦμε βάρβαρα μέσα γιὰ νὰ ξεκλωσσᾶμε τὶς κλῶσσες (φτερὸ περασμένο στὴ μύτη, βούτηγμα σὲ νερὸ κλπ.).

'Ο καλύτερος τρόπος εἶναι νὰ τὴν βάζουμε σ' ἕνα κοφίνι καὶ νὰ κρεμάσουμε τὸ κοφίνι σ' ἕνα δέντρο. Σὲ 48 ὧρες ξεκλωσσᾶ.

Ἂν ἐπιμένει, τῆς δίνουμε μιὰ κουταλιὰ τῆς κομπόστας ρετσινόλαδο.

Τὴν ταΐζουμε ἐλαφρά: πίτουρα μὲ νερὸ καὶ φρέσκα χόρτα.

Τὰ κοτόπουλα. Ὅταν τὰ κοτόπουλα γίνουν δυόμισι μηνῶν πρέπει νὰ χωρίσουμε πετεινάρια καὶ πουλακίδες.

Στὰ πετεινάρια ρίχνουμε ἄφθονη τροφή, νὰ φάνε ὅση θέλουν.

Στὶς πουλακίδες, ρίχνουμε λιγότερη, γιατὶ ἂν παραπαχύνουν, δὲν θὰ κάνουν αὐγά.

Τοὺς δίνουμε νὰ φάνε:

Τὸ πρωΐ: Βρώμη ἢ κριθάρι.

Τὸ μεσημέρι:

Πίτουρα χοντρά, σὲ ἑκατὸ μέρη	10
Κτηνάλευρο » » »	18
Μπομπότα » » »	45
Κρεατάλευρο » » »	15
Λινόπιττα » » »	7
Κοκκάλευρο » » »	3
Ξυλοκάρβουνο κοπανισμένο »	2

Τὸ ἀπόγευμα: καλαμπόκι καὶ σκύβαλα σταριοῦ.

Μπάρμπα Μήτρος

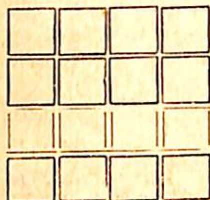
Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) Μαγικὸ τετράγωνο

Στὸ παρακάτω τετράγωνο νὰ τοποθετηθοῦν τὰ γράμματα :

Α—Α—Α—Α—Α—Α—Δ
Ι—Ι—Λ—Ν—Ξ—Ξ—Ο
Ο—Σ, μὲ τρόπο ὥστε νὰ σχηματισθοῦν ὁριζόντια καὶ κάθετα λέξεις μὲ τὴν παρακάτω σημασία :

1) Στεφανώνει πάντα τὰ ἑλληνικὰ ὅπλα.
2) Ὄχι οἱ μισὲς (καθαρ.).
3) Ἐπίρρημα τῆς Δημοτικῆς ποὺ σημαίνει ἐπανάληψη.
4) Ὁμηρικὸς ἥρωας.

Παρασκευᾶς Ζαχαρόπουλος

2) Μιὰ περίεργη γλῶσσα

Ὑπάρχει μιὰ γλῶσσα ποὺ τὴν καταλαβαίνουν πολλοὶ σ' ὅλα τὰ μέρη τοῦ Κόσμου καὶ ποὺ ὡστόσο, δὲν τὴν μιλᾶ κανείς. Μπορεῖτε νὰ βρῆτε ποιὰ εἶναι ἡ γλῶσσα αὐτή ;

3) Λεξίγριφος

Πόλη εἶναι τὸ πρῶτο μου
Βασιληᾶς τὸ δεύτερό μου
κι' ἄλλος πάλι Βασιληᾶς
εἶναι τὸ σύνολό μου.

4) Αἴνιγμα

Ὑπάρχει ἕνα πρᾶγμα ποὺ τὸ βάζουν ἐπάνω στὸ τραπέζι, τὸ κόβουν, τὸ μοιράζουν, ἀλλὰ δὲν τὸ τρῶνε. Ποιὸ εἶναι αὐτό ;

5) Πρόβλημα

Δυὸ βοσκοὶ ἔχουν ἕνα δοχεῖο ποὺ περιέχει 10 ὀκάδες γάλα καὶ θέλουν νὰ τὸ μοιράσουν στὰ δυό. Ἐκτὸς ἀπ' τὸ δοχεῖο αὐτό, ἔχουν καὶ δυὸ ἄλλα ἄδεια δοχεῖα ἀπ' τὰ ὁποῖα τὸ ἕνα παίρνει 7 ὀκάδες καὶ τὸ ἄλλο 3. Πῶς θὰ κάνουν τὴν μοιρασιὰ ὥστε νὰ πάρη ὁ καθένας τους 5 ὀκάδες γάλα ;

Γεώρ. Παπαοικονόμου — Μυτιλήνη

6) Ἀναγραμματισμὸς

Νῆσος τοῦ Αἰγαίου εἶμαι
σ' ὅλους ξακουστή.
Ἂν μοῦ βγάλης ἕνα γράμμα
μιὰ Θεὰ θὰ πεταχθῇ.

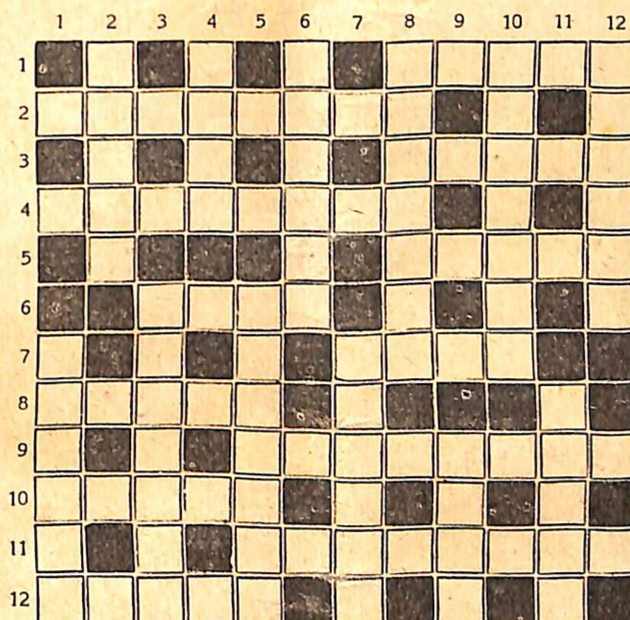
Χρ. Ι. Μαυρογένης — Κυπαρισσία

7) Σκάλα

Α — — Σ = Πλανήτης.
Α — — — Σ = Βουνὸ τῆς Βαλκανικῆς.
Α — — — — Σ = Ἐξωτικὸς καρπός.
Α — — — — — Σ = Καρχηδόνιος στρατηγός.
Α — — — — — — Σ = Χώρα τῆς Ἀφρικῆς.
Α — — — — — — — Σ = Ὁ Θεὸς τῆς Ἰατρικῆς.
Α — — — — — — — — Σ = Βασιληᾶς τῆς Περσίας.

Μιχ. Νεοφύτου, Κάϊρο

Σταυρόλεξο ἀριθ. 11.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ : 1) Τόπος καλλιεργείας. 2) Ὄνομα καλογερικό. 3) Πολιτικὸς καὶ στρατηγὸς τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν. 4) Αὐτὴ ἡ γλῶσσα ἔχει ἐπικρατήσει. 5) Δὲν εἶναι δευτέρα. 6) Στὸν Ὄλυμπο ὑπῆρχαν πολλές, ἐδῶ μονάχα μιὰ στὴ γενική. 7) Χωρὶς αὐτὸ δὲν μποροῦν νὰ ζήσουν οἱ Ἄγγλοι. 8) Δὲν κάνει τὸν καλόγερο. 9) Θὰ τοὺς βρῆτε στὸ Στέμμα τῆς Ἑλλάδας. 10) Αὐτὸν τὸν μῆνα ὁ καιρὸς εἶναι περίφημος. 11) Δὲν ἀνήκουν στὸ Δημόσιο. 12) Ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγάλους Ἕλληνες εὐεργέτες.

ΚΑΘΕΤΑ : 1) Ὑπερβολικὸς φόβος. 2) Ἀρχαῖος Θεός. 3) Ἕνα ἀπὸ τὰ περιφημότερα ἀρχαῖα μνημεῖα τῶν Ἀθηνῶν. 4) Σκεπάζει τὰ πρόσωπα τῶν γυναικῶν. 5) Ἡ μὴ συμμόρφωση πρὸς τὶς διαταγὲς τῶν ἀνωτέρων. 6) Σ' αὐτὸν μπορεῖτε νὰ ἐμπιστευθῆτε τὰ πάντα. 7) Δὲν λείπουν ἀπὸ τὰ παράθυρα. 8) Ἐρημίτης. 9) Εἶναι τὰ γεύματα τῶν φτωχῶν. 10) Οἱ κάτοικοι Εὐρωπαϊκῆς πρωτεύουσας. 11) Μυθολογικὴ μάγισσα ποὺ μεταμόρφωνε τοὺς ἀνθρώπους σὲ ζῶα. 12) Κινηματογραφικὴ σάλα ποὺ ἐνδιαφέρει τὸν παιδόκοσμο τῆς Ἀθήνας.

ΛΥΣΕΙΣ 10ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) Συναρμολόγηση συλλαβῶν

Νά πῶς πρέπει νὰ συναρμολογηθοῦν οἱ συλλαβὲς γιὰ νὰ μᾶς δώσουν τὰ ὀνόματα τῶν πέντε γνωστῶν ἑλλήνων ποιητῶν.

ΣΟ	ΛΩ	ΜΟΣ
ΠΑ	ΛΑ	ΜΑΣ
ΠΑ	ΡΑ	ΣΧΟΣ
ΔΡΟ	ΣΙ	ΝΗΣ
ΠΟ	ΛΕ	ΜΗΣ

2) Ἀριθμητικὸ

Οἱ ἀριθμοὶ θὰ τοποθετηθοῦν ἔτσι, διὰ νὰ δίνουν ὁριζόντια καὶ κάθετα ἄθροισμα 39 :

19	2	18
12	13	14
8	23	7

3) Λεξίγριφος

ΠΑΔΟΣ—ΠΑΓΟΣ.

4) Μαγικὴ εἰκόνα

ΤΟΠΙ (ΤΟ ΠΙστεψες Ἑλένη).

5) Αἴνιγμα

Τὸ λάχανο.

6) Ἀντίθετες λέξεις

Οἱ ἀντίθετες λέξεις εἶναι : Θέρος—Ἀριστερὰ—Λίμνη —Ἧττα —Σκότος. Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ σοφοῦ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας εἶναι :
Θ Α Λ Η Σ.

7) Τελεῖες καὶ παῦλες

Οἱ λέξεις ποὺ θὰ σχηματισθοῦν εἶναι : ΟΛΥΜΠΟΣ — ΛΑΜΙΑ — ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ—ΓΡΑΒΙΑ —ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ— ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ — ΤΑΜΠΟΥΡΙΑ—ΗΡΑΚΛΗΣ— ΝΕΜΕΑ—ΕΔΕΣΣΑ—ΛΑΕΡΤΗΣ — ΛΑΚΩΝΙΑ— ΑΡΙΣΤΟΣ—ΔΙΑΚΟΣ—ΑΛΑΜΑΝΑ.

Ἡ φράση ποὺ σχηματίζεται μὲ τὰ ἀρχικὰ γράμματα, εἶναι :
«ΟΛΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ».

Λύση σταυρολέξου ἀριθ. 10

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ : 1) ΛΙΤΟΔΙΑΙΤΟΣ 2) ΟΝ—ΣΑ 3) ΙΑΝΟΣ—ΜΟΝΟΝ 4) ΜΕ—ΣΙΜΟΝ — ΡΩ(ΜΗ) 5) ΑΤΙ—ΤΑΥ—ΧΑΜ 6) ΡΟ—ΣΟΥΛΑ——ΤΟ 7) ΓΥΡΟΣ — ΑΡΚΑΣ 8) ΑΥ—ΩΑ 9) ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΑ.

ΚΑΘΕΤΑ : 1) ΛΑΙΜΑΡΓΟΣ 2) ΑΕΤΟΥ 3) ΤΟΝ—ΡΑΣ 4) ΟΝΟΣ—ΣΟΥΤ 5) ΣΙΤΟΣ 6) ΙΑ—ΜΑ·Υ·—ΑΜ 7) ΜΟΥΛΑ 8) ΙΣΟΝ—ΤΩΡΑ 9) ΤΑΝ—ΚΑΙ 10) ΟΡΑΤΑ 11) ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ.

Ὁ Ἀητὸς τοῦ Βάλτου

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

49) Σὲ μισὴ ὥρα ὅλα εἶχαν ξεφορτωθῆ ἀπὸ τὸ καΐκι καὶ ...νησαν γιὰ τὸ σπίτι τοῦ γέρο ψαρά. Οἱ καπετanαῖοι ὅλο ρωτ...σαν ἀνήσυχοι πῶς θὰ φτάσουν στὸ Βάλτο.

—Ἔννοια σας καπεταναῖοι μου, εἶπε γελαστὰ ἡ κόρη τοῦ ψαρᾶ ποὺ τοὺς σερβίριζε. Ὅλα τἄχει κανονίσει ὁ Δεσπότης.

— Ποιὸς Δεσπότης;

50) Ὁ γέρο Λάμπρος ἔκλεισε τὄνα μάτι στὸ Νικηφόρο.

— Δεσπότ' λὲν τὸ Γενκὸ Πρόξεν'.

— Ποιόν; Τὸν Κορομηλᾶ; ρώτησε ὁ Καπετὰν Νικηφόρος.

— Σσσ! μὴ λὲς τ' ὄνομα, εἶπε ξεθαρρεύοντας ὁ Βασίλης.

— Γιατί, ἔχουμε ἐδῶ κανέναν κατάσκοπο;

— Χμ! ποιος ξέρει; εἶπε ὁ μικρὸς κοιτάζοντας γελαστὰ το γέρο Λάμπρο.

51) Τὸ σῶμα ξεκίνησε στὰ σκοτεινὰ μιὰ μακρινὴ σειρα ...ἄντρες ὁπλισμένους. Μπροστὰ πήγαινε ο Βασίλης διαλέγοντ... τὰ μονοπάτια μέσα ἀπ' τὸν κάμπο.

Ἄξαφνα ἀκούστηκαν τουφεκιές.

—Ὅλοι μπρούμυτα, εἶπε ψιθυριστὰ τὸ παιδὶ στὸν καπετὰν Νι...κηφόρο. Εἶναι Τοῦρκοι...

Ἡ περίπολος πέρασε λίγο μακρύτερα χωρὶς νὰ τοὺς δ...

52) Σὲ λίγο σηκώθηκαν κι' ἐξακολούθησαν τὴν πορεία. Ἄ-ξαφνα μιὰ σκιὰ ὀρθώθηκε μπροστὰ στὸν Καπετὰν Νικηφόρο ποὺ πρόβαλε αὐτόματα τὸ τουφέκι του.

Γελώντας τοῦ τὸ κατέβασε ὁ ὁδηγός.

- Εἶναι δικοί μας, εἶπε, οἱ βάρδιες που φυλᾶνε τὸ δρόμο μας. Δεύτερη σκιὰ σίμωσε τὴν πρώτη. Ἦταν ὁ Γεροθανάσης.

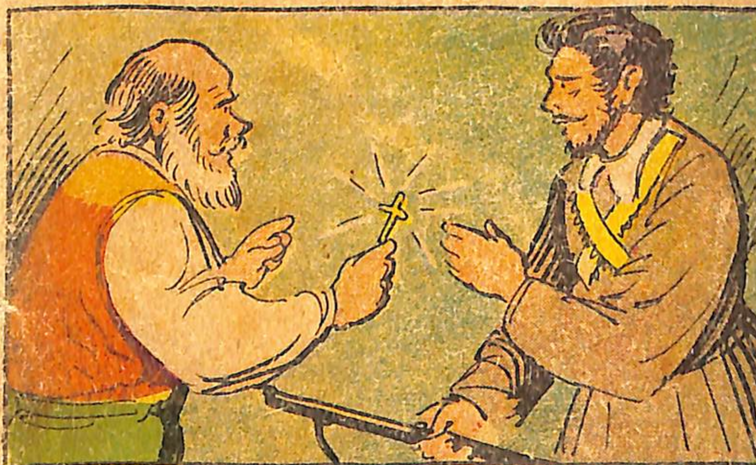
— Καλῶς ὁρίσατε ψιθύρισε. Ὁ Βάλτος μας θ' ἀνασάνη πιά...

53) Σιωπηλά, μὲ νοήματα, χώρισε ὁ γέρο Θανάσης τοὺς ἄντρ... καὶ τοὺς ἔδωκε νὰ τοὺς κρύψουν σὲ τρία σπίτια Ἑλληνικά. Αὐ-τὸς πῆρε τοὺς Καπεταναίους.

— Ἐλόγου σου, εἶσαι θαρρῶ Κρητικὸς εἶπε στὸν καπετὰν Νικηφόρο.. Δός μου τὸ τουφέκι σου νὰ τὸ φυλάξω.

— Μὰ δὲν τὸ κατέχης μπάρμπα πῶς ὁ Κρητικὸς δὲν τ' ἀπο-χωρίζεται ποτὲ το ντουφέκι ντου; εἶπε γελῶντας ἐκεῖνος.

54) Ὁ γερο Θανάσης χτύπησε τὰ χέρια.. Μιὰ γριὰ μπῆκε κι ὁδήγησε στὸν ὀντὰ τοὺς καπεταναίους· πρὶν φύγη ὁ Νικηφό-ρος, ὁ γέρο Θανάσης τὸν κράτησε καί, βγάζοντας ἀπ' τὸ στῆθος του ἕνα χρυσὸ σταυρουδάκι τοῦ εἶπε...

—Ὅποιος σοῦ δείξη αὐτό, καὶ Βουλγάρικα νὰ φορῆ, νὰ του δίνης μπέσα. τ' ἀκοῦς παιδί μου; Πάρτο. Στὸ στέλνει τὸ Κέν-τρο. Γιάννη Δεμέστιχα. «Νικηφόρε». (Συνεχίζεται)